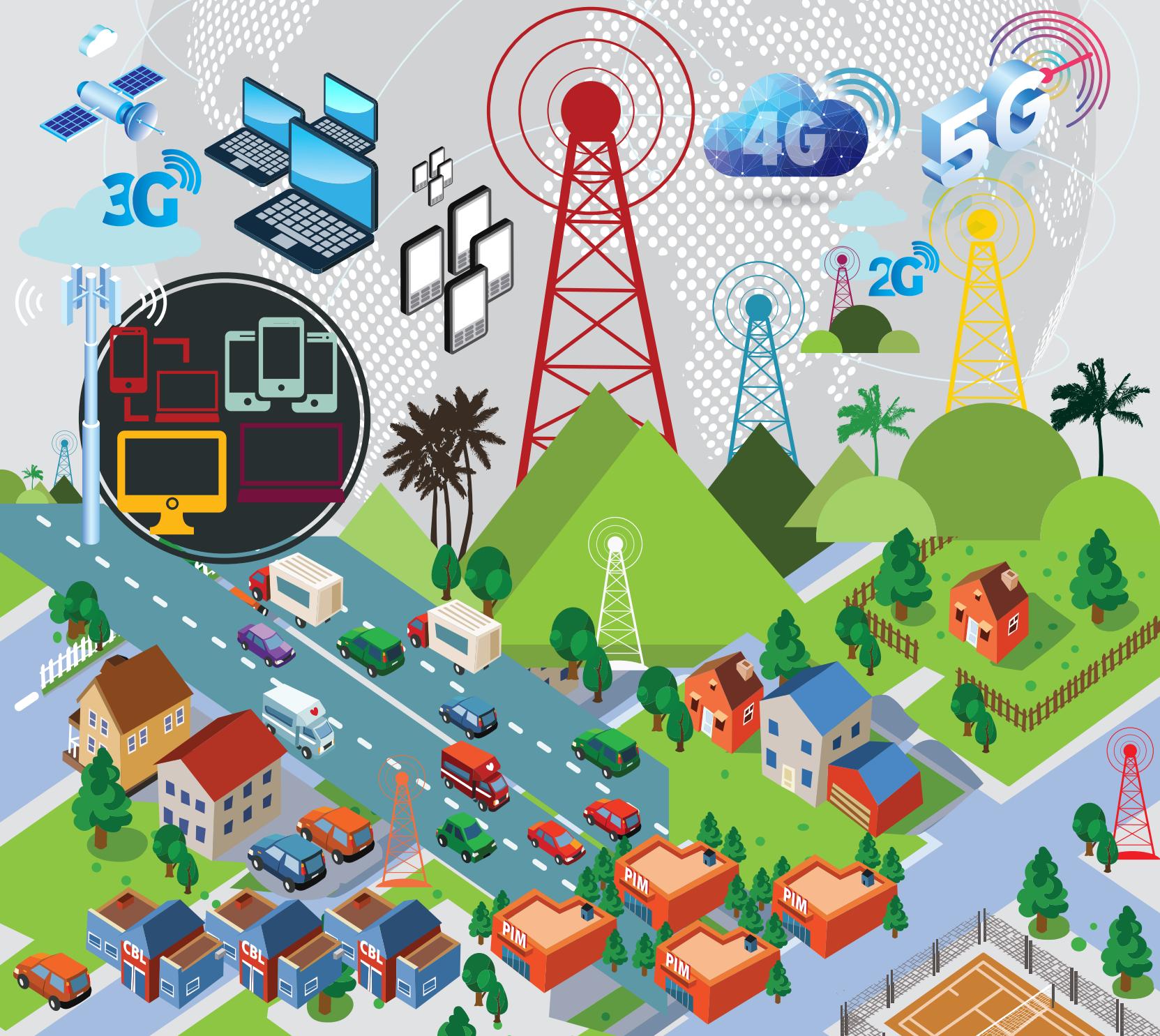


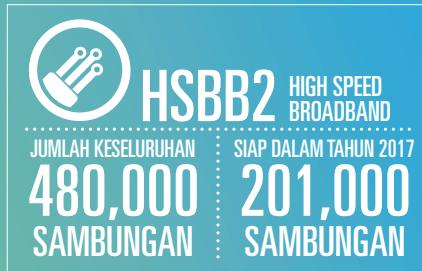
# Melonjakkan Kebangkitan Negara Pintar



Laporan Tahunan 2017



## Infrastruktur



## Aduan



## Sekatan Nombor Telefon Pada Iklan Haram

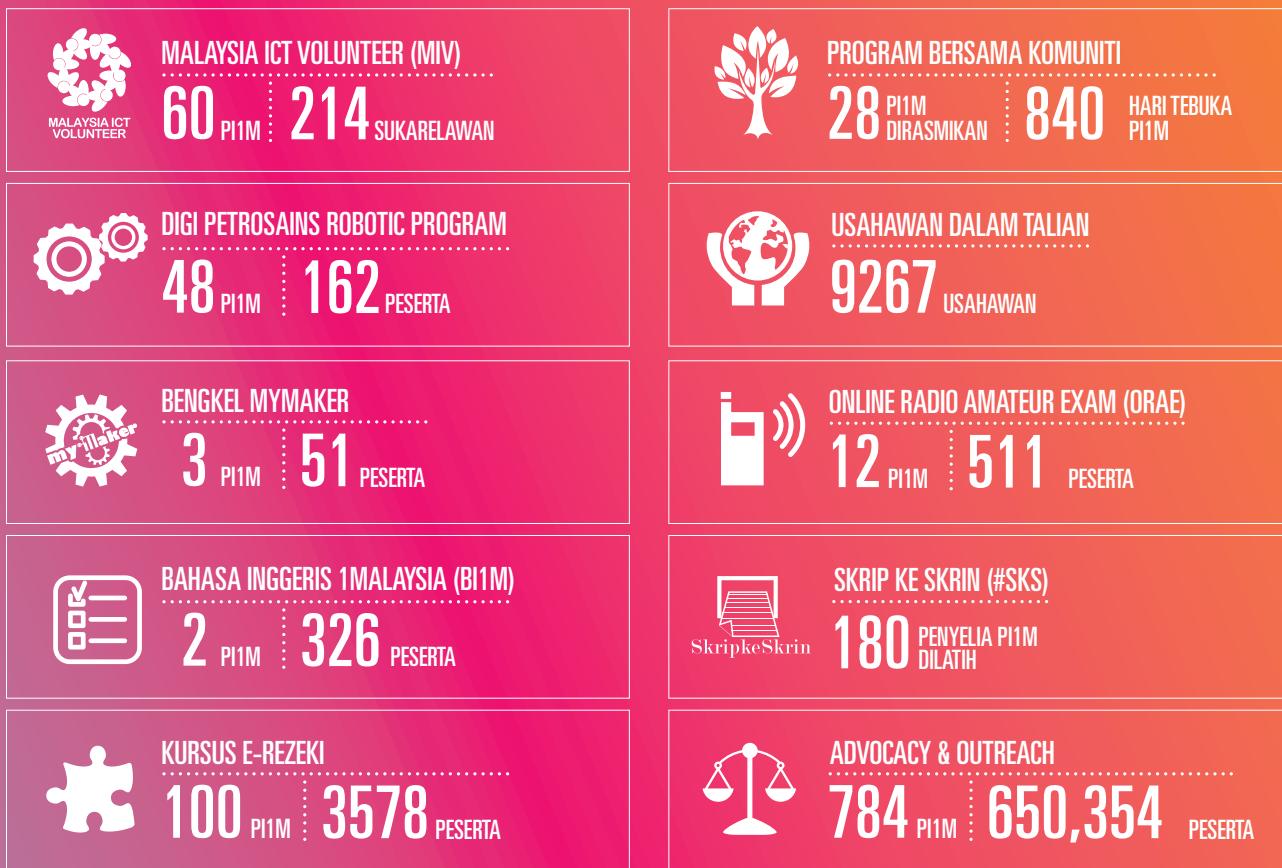
Agensi	Nombor disekat
Majlis Bandaraya Shah Alam	80
Majlis Daerah Kuala Langat	23
Majlis Daerah Kubang Pasu	85
Majlis Daerah Yong Peng	16
Majlis Perbandaran Ampang Jaya	37
Majlis Perbandaran Klang	151
Majlis Perbandaran Selayang	32
Majlis Perbandaran Sg Petani	81
Jabatan Siasatan Jenayah Komersial	8
Majlis Daerah Kerian	4
Majlis Perbandaran Kajang	20
Majlis Perbandaran Subang Jaya	19
Majlis Daerah Padang Terap	5
Majlis Perbandaran Dungun	54
KPKT SABAH	15
Dewan Bandaraya Kota Kinabalu	30
Dewan Bandaraya Kuala Lumpur	1,145
Jumlah	1,805

**75.9%**   
PENDUDUK MALAYSIA MERUPAKAN  
**PENGUNA TELEFON PINTAR**

**88%**   
PENDUDUK MALAYSIA MERUPAKAN  
**PENONTON TELEVISYEN**

**75%**   
PENDUDUK MALAYSIA MERUPAKAN  
**PENDENGAR RADIO**

## Program / Aktiviti Di Pusat Internet 1Malaysia




  
**Indeks Kepuasan Pelanggan Perkhidmatan Siaran Televisyen Di Malaysia**



### Nilai Indeks Pembangunan ICT Bagi Malaysia



# ISI KANDUNGAN

MCMC  
2017

- 001 **Gambaran Keseluruhan - Infografik**
- 004 **12 Hasil Prestasi Utama Tahun Ini**
- 010 **Misi & Visi**
- 011 **Kata Pengantar**

Kajian Semula  
Korporat

- 015 **Kajian Semula Korporat**
- 016 **Mengenai MCMC**
- 017 **Peranan Sampingan Kami**
- 018 **Aktiviti Kami Sepanjang 2017**
- 031 **Struktur Organisasi MCMC**

Kajian Semula  
Strategi

- 037 **Kajian Semula Strategi**
- 040 **Innovasi**
- 042 **Transformasi**

Kajian Semula  
Prestasi

- 045 **Kajian Semula Prestasi**
- 046 **Memperkasa Komuniti**

Peristiwa  
Penting

- 051 **Peristiwa Penting**

Tadbir Urus  
Kami

- 056 **Ahli Suruhanjaya**
- 057 **Kepimpinan MCMC**
- 058 **Senarai Kehadiran Mesyuarat Suruhanjaya Sepanjang Tahun 2017**

Penyata  
Kewangan

- 062 **Kenyataan oleh Anggota Suruhanjaya**
- 063 **Perakuan Berkanun Suruhanjaya**
- 064 **Laporan Juruaudit Bebas**
- 068 **Penyata Kewangan**

## Laporan Tahunan 2017



# Melonjakkan Kebangkitan Negara Pintar



## 12 Hasil Prestasi Utama Tahun Ini

**Sebagai sebuah badan yang dipertanggungjawabkan untuk menyediakan negara untuk bersaing dalam dunia yang serba serbi digital, MCMC telah berusaha gigih untuk mencapai setiap sasaran yang dibuat pada tahun 2016. Pada sesi Town Hall yang diadakan pada 9 Januari 2018, Pengerusi MCMC, Tan Sri Dr Halim Shafie telah mengumumkan 12 hasil prestasi utama yang berjaya dicapai pada tahun 2017.**

### 1 LIPUTAN JALUR LEBAR, KELAJUAN DAN KEMAMPUAN TELAH MELEBIH SASARAN

Dalam Bajet 2017, YAB Perdana Menteri telah mengumumkan bahawa kelajuan perkhidmatan jalur lebar tetap akan digandakan pada harga yang sama. Oleh itu, pelaksanaan naik taraf kelajuan pelan internet telah dilaksanakan oleh pemberi perkhidmatan berkenaan secara berperingkat mulai Disember 2016. Semua pelanggan UniFi dan Streamyx yang layak telah dinaiktaraf setakat 31 Disember 2017.

MCMC juga memantau supaya pakej asas jalur lebar tetap ditawarkan pada harga yang berpatutan kepada masyarakat. Pada tahun 2017, pakej asas jalur lebar tetap ditawarkan pada harga serendah RM38 untuk 1Mbps dengan kuota 1GB sebulan. Pakej ini merupakan 1.06% daripada Pendapatan Negara Kasar ("Gross National Income atau GNI") per kapita. Di bawah RMK-11, menjelang tahun 2020, Malaysia menyasarkan supaya harga pakej asas jalur lebar tetap turun ke tahap 1% daripada GNI per kapita.

Selain itu, kadar Penembusan Jalur Lebar Kebangsaan telah meningkat kepada 84.5% per 100 isirumah pada hujung 2017, berbanding 81.5% pada tahun 2016.



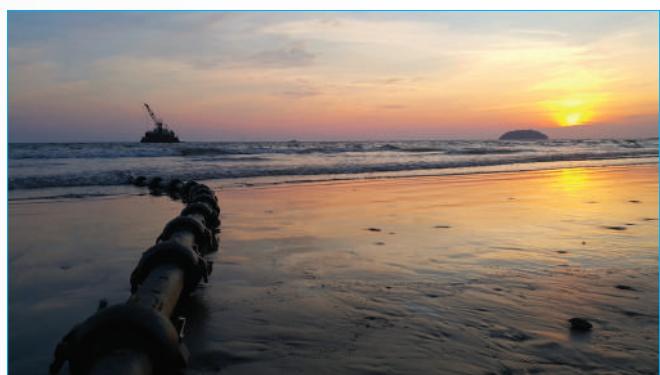
Gentian optik.

### 2 PROJEK INFRASTRUKTUR TELAH BERJAYA DISIAPKAN

Inisiatif Sistem Kabel Rakyat 1Malaysia (SKR1M) yang mula dilaksanakan pada tahun 2015 melalui kerjasama awam-swasta antara MCMC dan Telekom Malaysia Berhad (TM) telah siap sepenuhnya pada Mei 2017, lebih awal dari sasaran yang telah ditetapkan iaitu pada Jun 2017. Jarak keseluruhan rangkaian kabel dasar laut SKR1M yang telah berjaya dilaksanakan adalah sepanjang 3,819 kilometer merangkumi 6 stesen pendaratan kabel dasar laut yang menghubungkan Semenanjung Malaysia ke Sarawak dan Sabah.

Projek HSBB 2 pula, yang menyediakan 480 ribu sambungan di seluruh negara sebenarnya telah melebihi sasaran pelaksanaan yang telah ditetapkan iaitu sebanyak 390 ribu sambungan. Pencapaian ini telah melonjakkan kadar peluasan liputan jalur lebar berkelajuan tinggi sehingga 100Mbps di seluruh negara.

Dengan terlaksananya kedua-dua projek ini, penyediaan capaian jalur lebar berkelajuan tinggi akan bertambah baik dan secara tidak langsung akan merangsang pertumbuhan ekonomi digital. Kesemua inisiatif yang terlibat dalam menyokong sasaran di bawah RMK-11 termasuk inisiatif SKR1M turut sama menjadi sebahagian daripada sasaran Program Transformasi Negara (NTP) melalui Bidang Ekonomi Utama Negara di bawah sektor Kandungan dan Infrastruktur Komunikasi (NKEA CCI).



Kabel dasar laut SKRIM mendarat di Pantai Tanjung Aru, Sabah.

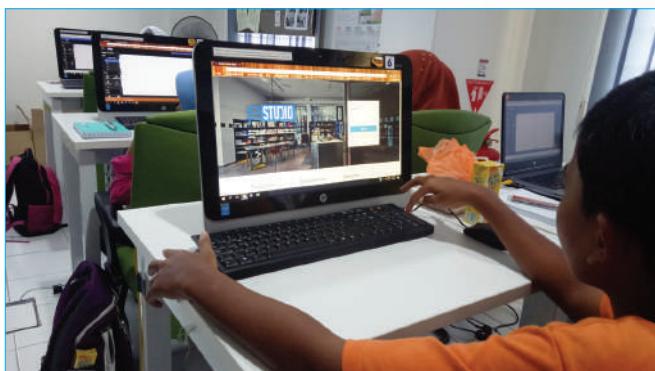
### **3 PENYELARASAN DAN PENGAGIHAN SEMULA SPEKTRUM 900MHZ DAN 1800MHZ SELESAI**

Aktiviti penyelarasan dan pengagihan semula spectrum 900MHz dan 1800MHz ini telah berjalan lancar dan telah dikuatkuasakan pada 1 Julai 2017 mengikut garis masa yang telah ditetapkan. Aktiviti ini melibatkan pemberi perkhidmatan iaitu Celcom, Digi dan Maxis.

Dengan selesainya aktiviti penyelarasan dan pengagihan semula tersebut, penggunaan jalur frekuensi akan menjadi lebih efisyen. Ia juga akan membolehkan teknologi baharu diperkenalkan dan meningkatkan persaingan dalam perkhidmatan jalur lebar mudah alih, sekaligus memanfaatkan pengguna telekomunikasi di negara ini.



Pusat kawalan SAIFON sedang beroperasi.



E-majalah mencetus kreativiti dan inovasi murid dan guru.

### **4 KOMUNITI PINTAR: SAIFON DAN E-MAJALAH DISENARAI PENDEK OLEH WSIS 2017**

Sebagai ahli ITU, MCMC telah menyenaraikan inisiatif-inisiatif yang dijalankannya ke dalam pertandingan tahunan yang diadakan oleh badan dunia tersebut. Pada tahun 2017, dua inisiatif iaitu Sistem Pemantauan Keselamatan dan Paras Air (SAIFON) dan e-Majalah, telah berjaya disenarai pendek dalam World Summit on the Information Society (WSIS).

#### **SAIFON**

Salah satu sistem pintar yang telah dibangunkan di bawah inisiatif Komuniti Pintar Kota Belud, Sabah adalah Sistem Pemantauan Keselamatan dan Paras Air (SAIFON). Sistem ini mengandungi komponen asas IOT seperti perkakasan, perisian dan data analitik sebagai penyelesaian kepada masalah banjir yang dihadapi oleh komuniti tempatan dan memberikan keselesaan hidup menerusi ICT. MCMC bersama rakan industri telah membangunkan sistem automatik amaran banjir menerusi aplikasi yang akan menyampaikan amaran awal banjir kepada komuniti di Kota Belud setiap kali berlakunya hujan lebat.

Terdapat sensor yang dipasang di tiga batang sungai utama iaitu Sungai Kadamaian, Sungai Tempasuk dan Sungai Abai yang akan berfungsi memantau kenaikan paras air sungai. Selain itu, terdapat juga 12 kamera litar tertutup (CCTV) yang dipasang di sekitar lokasi strategik sekitar Pekan Kota Belud bagi membantu agensi tempatan seperti Pejabat Daerah dan Angkatan Pertahanan Awam Malaysia (APM) untuk memantau, merancang dan mengambil tindakan segera dalam memastikan keselamatan komuniti semasa bencana.

#### **E-MAJALAH**

Program ini telah memanfaatkan platform digital melalui perisian e-studio untuk membangunkan majalah sekolah dalam format digital iaitu e-Majalah. Objektifnya adalah untuk mencetuskan kreativiti dan inovasi dalam kalangan guru dan pelajar dalam membangunkan kandungan digital di samping menggalakkan penjimatkan kos dan mempromosikan teknologi hijau. Kebanyakan penduduk di Kota Belud telah memuat turun aplikasi amaran banjir SAIFON yang dapat membantu komuniti tempatan memantau bacaan sebenar paras air sungai, serta persediaan awal kepada mereka sekiranya berlakunya bencana banjir.

MCMC telah berkolaborasi dengan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) melalui Majlis Buku Kebangsaan Malaysia (MBKM), Pejabat Pendidikan Daerah (Lundu dan Kota Belud), Jabatan Pendidikan Wilayah Persekutuan Putrajaya (JPWP) dan Xentral Methods Sdn Bhd bagi menjayakan program tersebut.



#### **SAIFON**

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

**5****PELANCARAN DIGITAL LANGKAWI OLEH YAB YAB PERDANA MENTERI**

Pulau Langkawi yang terkenal sebagai sebuah destinasi pelancongan yang menarik di rantau ini, akan dibangunkan oleh MCMC dan Kerajaan Negeri Kedah untuk menjadi sebuah pulau yang terhubung serta serba serbi digital dengan terlaksananya projek Digital Langkawi.

Digital Langkawi telah dilancarkan oleh YAB Perdana Menteri pada 19 Ogos 2017 di Pusat Pameran Antarabangsa Mahsuri (MIEC), Padang Matsirat, Langkawi.

Komuniti Pintar Langkawi memberi fokus kepada penaiktarafan infrastruktur dan penambahbaikan kualiti perkhidmatan telekomunikasi. Sasaran yang ingin dicapai adalah 100% liputan LTE di bandar Kuah dan kawasan utama pelancongan serta peningkatan liputan 3G di seluruh kawasan berpenduduk di daerah Langkawi bagi menyokong dan mengekalkan Pulau Langkawi sebagai destinasi pelancongan dunia.



Simbolik perasmian Digital Langkawi oleh YAB Perdana Menteri.

**6****PELANCARAN PORTAL SEBENARNYA.MY**

Antara salah satu usaha MCMC untuk membentras penularan berita palsu yang semakin parah, sebuah portal telah dibangunkan oleh MCMC pada 2017. Portal pengesahan maklumat sebenarnya.my telah dilancarkan oleh Menteri Komunikasi dan Multimedia pada 14 Mac 2017.

Majlis pelancaran ini telah dihadiri oleh Pengurus MCMC, Tan Sri Dr Halim Shafie; Pengarah Bahagian Perancangan Strategik di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Haji Shahlan Ismail; Ketua Pengarah Majlis Keselamatan Negara, Tan Sri Dato' Sri (Dr) Haji Zulkifeli Mohd Zin; dan Datuk Dr Mazlan Ismail, Ketua Pegawai Operasi MCMC.



Pelancaran rasmi portal sebenarnya.my di ibu pejabat MCMC, Cyberjaya.

**DIGITAL LANGKAWI**

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

**SEBENARNYA.MY**

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

**7****PELAKSANAAN STANDARD MANDATORI CAPAIAN MENGURANGKAN HARGA BORONG**

Pada awal tahun 2017, MCMC telah memulakan kajian semula Standard Mandatori mengenai Harga Capaian. MCMC telah mengumpul data dan menjalankan rundingan dengan pemegang lesen mengenai kaedah yang akan digunakan untuk mengira harga capaian. MCMC juga telah mengadakan rundingan dengan pemegang lesen mengenai model kos. Berdasarkan maklumbalas yang diterima, MCMC telah membuat beberapa perubahan kepada model kos tersebut. Pada 6 Oktober 2017, MCMC telah mengeluarkan kertas siasatan awam mengenai kajian semula Standard Mandatori mengenai Harga Capaian. Laporan siasatan awam diterbitkan pada 20 Disember 2017 dan sejurus selepas itu, MCMC telah mengeluarkan Standard Mandatori mengenai Harga Capaian yang menetapkan harga capaian bagi tempoh tahun 2018 hingga 2020.

Berikut pengeluaran Penentuan Suruhanjaya mengenai Standard Mandatori Capaian (Penentuan No.3 untuk Tahun 2016) pada 8 Disember 2016 yang berkuatkuasa mulai 1 Januari 2017, MCMC telah menjalankan mesyuarat berkala dengan beberapa pemegang-pemegang lesen Individu yang dikenalpasti sebagai Pemberi Capaian (*Access Provider*) baharu untuk memberi bimbingan mengenai penerbitan dokumen rujukan tawaran capaian atau *Reference Access Offer (RAO)*.

Setiap Pemberi Capaian wajib menerbitkan dokumen rujukan tawaran capaian di laman sesawang masing-masing selewat-lewatnya 31 Julai 2017 untuk tujuan penelitian MCMC. Setakat ini, MCMC telah menerima sebanyak 60 rujukan tawaran capaian untuk dinilai dan mendapat kebanyakan dokumen rujukan yang diteliti tidak sepenuhnya mematuhi terma dan syarat yang telah ditetapkan di bawah Standard Mandatori Capaian. MCMC masih di dalam proses menilai dan menyemak kembali setiap penerbitan rujukan tawaran capaian bagi tujuan menambah baik kandungan rujukan capaian tawaran di samping memastikan pematuhan terhadap Penentuan Suruhanjaya mengenai Standard Mandatori Capaian (Penentuan No.3 untuk Tahun 2016).



Standard Mandatori Capaian.

**8****MALAYSIA DI TANGGA KE-23 DALAM LAPORAN INDEX BERSEPADU PEMBANGUNAN POS 2016 OLEH UPU**

Sebagai badan yang diamanahkan untuk menguatkuaskan Akta Pos, MCMC sentiasa aktif dalam memperbaiki perkhidmatan pos dan kurier di negara ini. Malaysia telah menerima pelbagai pengiktirafan di peringkat antarabangsa antaranya mendapat kedudukan ke-23 dari 170 buah negara di dalam laporan index bersepadu pembangunan pos 2016 yang dikeluarkan UPU melalui Indeks Integrasi UPU untuk Pembangunan Pos atau *Integrated Index for Postal Development (2IPD)* yang merangkumi empat dimensi pembangunan seimbang iaitu *Reliability, Reach, Relevance* dan *Resilience*.

Indeks ini bukan sahaja mendedahkan prestasi relatif pentadbiran pos di seluruh dunia, tetapi juga turut menjadi panduan ke arah kecemerlangan di dalam infrastruktur pos. Iini menjadikan 2IPD sebagai garis panduan kepada para penggubal dasar, pengawal selia, pentadbiran pos dan pihak berkepentingan dalam sektor-sektor lain dalam memahami peranan yang boleh dimainkan oleh perkhidmatan pos dalam era e-dagang atau ekonomi digital.

Jumlah outlet pos melebihi jumlah minimum 1,000 outlet seperti yang diperuntukan oleh undang-undang. Sehingga Disember 2017 terdapat 693 pejabat pos, 227 pos mini dan 32 pejabat pos bergerak (Pos on Wheels) di mana setiap satu menyediakan perkhidmatan pos di lebih 5 lokasi menjadikan 160 lokasi tambahan.



Integrated Index for Postal Development (2IPD).

## 9 ANUGERAH PENARAFAN BINTANG DIPERKENAL UNTUK MEMPERKASA KONSUMER

Satu inisiatif memperkasakan konsumen telah diambil dengan memperkenalkan program "Penarafan Bintang". Program bukan berdasarkan kewangan yang dijalankan dengan mekanisme merit dan de-merit ini adalah untuk menilai prestasi penyedia perkhidmatan berdasarkan bidang yang dikenalpasti oleh MCMC. Penyedia perkhidmatan dikategorikan kepada dua kumpulan, iaitu Operator Rangkaian Mudah Alih (MNO) dan Operator Rangkaian Maya Mudah Alih (MVNO).

MNO yang terlibat telah dinilai dalam empat parameter utama iaitu kepuasan pengguna, kualiti perkhidmatan, pelaburan rangkaian dan kepatuhan kepada Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 (CMA 1998). Telco dengan mata keseluruhannya kemudiannya dinobatkan sebagai "Penyedia Perkhidmatan Selular Terbaik". MVNO juga dinilai sama tetapi dengan pemarkahan yang berbeza dan tidak termasuk pelaburan rangkaian.

Bagi memastikan anugerah ini benar-benar memperkaskan consumer, pemarkahan yang paling tinggi diberikan kepada parameter "Kepuasan Pengguna".



Majlis Anugerah Penarafan Bintang (Star Rating Award).

## 10 PELAN HALATUJU EKONOMI INTERNET DAN DIGITAL APEC

Pelan Halatuju Ekonomi Internet dan Digital APEC (APEC Internet and Digital Economy Roadmap – AIDER) yang dirangka oleh Ad-Hoc Steering Group on the Internet Economy (AHSGIE) telah diterima oleh Pemimpin-pemimpin dan Menteri-Menteri APEC pada November 2017 di Da Nang, Vietnam. AIDER telah mengenalpasti 11 Bidang Fokus Utama sebagai pertimbangan untuk memajukan ekonomi internet dan digital di rantau Asia-Pasifik oleh APEC.

Puan Nur Sulyna Abdullah, Ketua Pegawai Sektor Strategi Korporat MCMC, telah dipilih oleh Malaysia untuk memegang jawatan sebagai Pengurus AHSGIE selama 2 tahun bermula pada tahun 2015 sehingga 2017. Pelantikan beliau telah disahkan oleh Pegawai-Pegawai Kanan APEC pada Julai tahun 2015.

Semasa di Da Nang, YAB Perdana Menteri telah mengiktiraf kepimpinan Puan Nur Sulyna dalam menerajui penggubalan AIDER. Beliau juga menggesa penubuhan kekal Kumpulan Kerja berhubung Ekonomi Internet dan Digital di dalam APEC ketika bercakap dalam Sidang Kemuncak Pemimpin-Pemimpin APEC.

Sebagai mantan Pengurus AHSGIE, kepakaran Puan Nur Sulyna dalam bidang-bidang di bawah AIDER sentiasa menjadi rujukan Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI) serta Majlis Penasihat Perniagaan APEC (ABAC) Malaysia.



Pemimpin-pemimpin dan Menteri-Menteri APEC bersidang di Da Nang, Vietnam.



### ANUGERAH PENARAFAN BINTANG

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

## 11 PROGRAM SUKARELAWAN ICT MALAYSIA DIKTIRAF ITU

Pejabat Serantau ITU bagi Asia dan kawasan Pasifik telah menjemput MCMC mempamerkan program dan aktiviti MIV di ITU Telecom World dan Young ICT Leaders Forum, yang telah diadakan daripada 25 hingga 28 September 2017 di ITU Pavilion, Bexco Busan, Korea atas kejayaan pelaksanaan MIV dan IIV di Malaysia.

Program Sukarelawan ICT Antarabangsa merupakan platform antarabangsa terbuka untuk memperomosikan perkembangan ICT di Asia Pasifik. Program ini menghantar belia dari Korea ke negara-negara di rantau ini untuk bekerjasama dengan pelbagai organisasi selama satu atau dua bulan. Empat sukarelawan Korea berada di Malaysia daripada 10 Julai sehingga 23 ogos 2017 dan telah disambut dengan meriah di tiga lokasi Pusat Internet 1Malaysia pada 11 Julai 2017.

IIV Annyeong Haseyo Day telah diadakan di tiga lokasi iaitu Pengerang, Johor; Yan, Kedah; dan Bagan Datuk, Perak bagi memberi peluang sukarelawan ICT antarabangsa IIV tersebut berkongsi impak mereka terhadap komuniti setempat dari segi kemahiran dan literasi digital. Ini juga merupakan peluang bagi MCMC menekankan inisiatif dan mesej advokasi MCMC, serta memperkenalkan aplikasi interaktif terbaru kepada masyarakat.

Inisiatif Sukarelawan ICT Malaysia (MIV) juga telah dilaksanakan di seluruh negara. Pembabitan belia dalam program kesukarelawan ICT sangat penting bagi menggalakkan mereka mendapatkan ilmu dan pengalaman mengenai kesukarelawan ICT. Ini juga membantu mempertingkatkan pembangunan modal insan dalam kalangan belia.

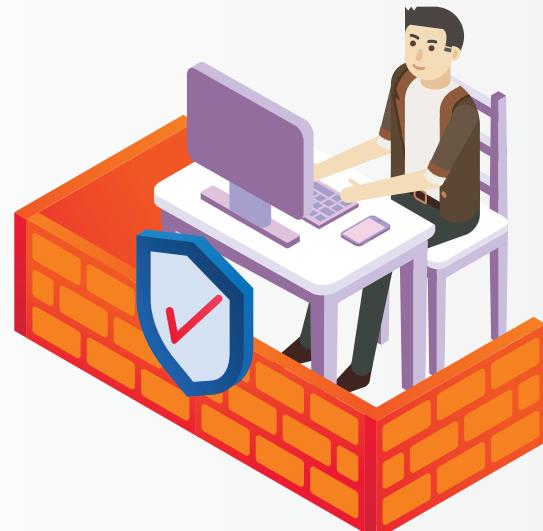
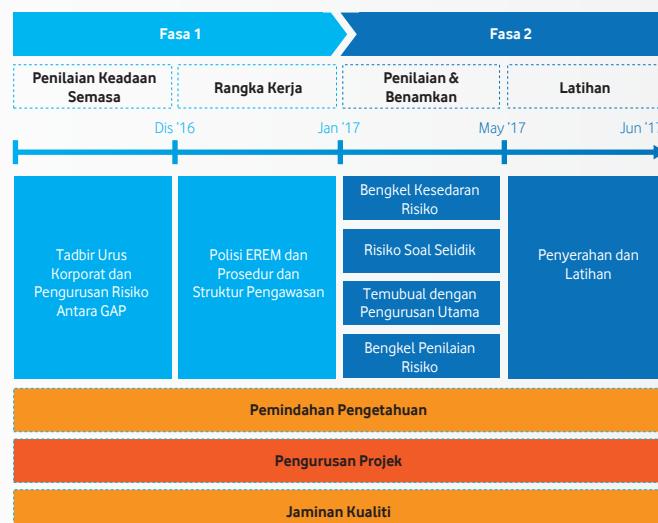


Sebahagian sukarelawan Korea Selatan yang mengambil bahagian.

## 12 RANGKA KERJA PENGURUSAN RISIKO ORGANISASI (ERM) DIBANGUN DAN DILAKSANA

Bagi memastikan tanggungjawab dan peranan MCMC dapat dijalankan dengan baik dan berkesan, pihak pengurusan MCMC telah memperkenalkan Jabatan Pengurusan Risiko. Jabatan baharu itu ditubuhkan pada Oktober 2016 bertujuan untuk membolehkan MCMC mengukur, menganalisis tahap risiko dan seterusnya mengambil tindakan untuk merancang dan mengawal risiko yang boleh merugikan.

Dalam melaksanakan ERM, skop kerja dibahagikan kepada dua fasa yang terdiri daripada Fasa 1 dan Fasa 2. Fasa 1 merangkumi Analisis Jurang Korporat ERM dan Rangka Kerja Pengurusan Risiko. Manakala Fas 2 meliputi pelaksanaan yang memberi tumpuan kepada kesedaran ERM dan pembangunan profil risiko dan daftar risiko untuk seluruh MCMC. Perjalanan ERM digambarkan dalam Rajah di bawah.



# Misi & Visi

Kami komited untuk:

- Menggalakkan capaian kepada perkhidmatan-perkhidmatan komunikasi dan multimedia;
- Memastikan para pengguna menikmati pilihan dan tahap perkhidmatan yang memuaskan pada harga yang berpatutan;
- Menyediakan proses pengawalseliaan yang telus bagi menjana persaingan yang sihat dan adil dalam industri;
- Memastikan penggunaan optima bagi spektrum dan penomboran; dan
- Mengadakan perundingan dengan pengguna dan penyelia perkhidmatan secara lazim serta memudah usaha sama dalam industri.

Mewujudkan suatu industri komunikasi dan multimedia yang berdaya saing, cekap dan kian mengawal selia kendiri yang menjana pertumbuhan bagi memenuhi keperluan ekonomi dan sosial negara.



## Kata Pengantar

**Tahun 2017 merupakan tahun di mana MCMC telah berjaya mencapai 12 hasil prestasi penting yang sewajarya dimaklumkan kepada umum.**

Antaranya, kejayaan menyiapkan projek infrastruktur penting iaitu Sistem Kabel 1Malaysia (SKR1M); melaksanakan Standard Mandatori Capaian yang mengurangkan harga borong; melancarkan portal Sebenarnya.my untuk menangani masalah berita palsu; dan beberapa lagi kejayaan lain seperti yang telah disenaraikan dalam buku laporan tahun ini.

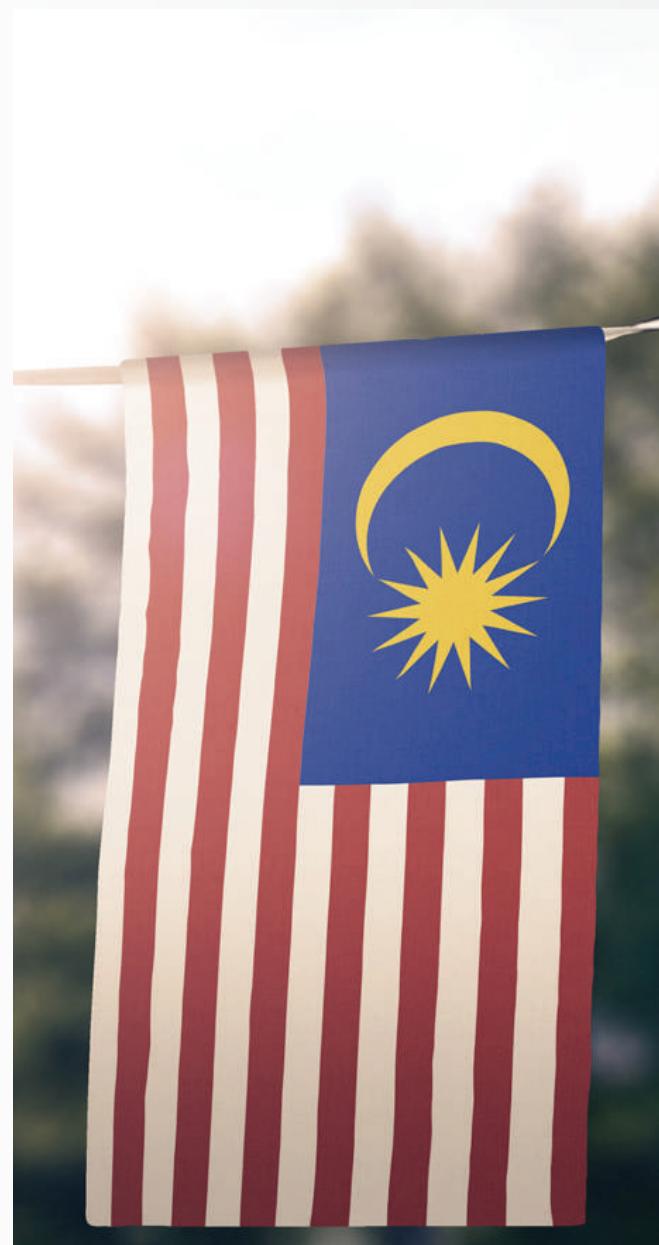
Pada tahun ini MCMC telah menambah baik 'General Consumer Code' (GCC) atau Kod Pengguna Umum menerusi Forum Pengguna Komunikasi dan Multimedia (CFM). Antara fungsi utama CFM adalah untuk membangunkan Kod yang boleh diikuti oleh penyedia perkhidmatan dalam penyampaian perkhidmatan mereka. GCC yang dikemas kini dijangka akan terus melindungi kepentingan pengguna di negara ini.

Sebagai badan yang bertanggungjawab untuk mengawal selia industri ini, MCMC juga mengikuti perkembangan industri komunikasi dan multimedia luar negara sebagai perbandingan kepada tren pasaran dalam negara. Petunjuk ekonomi dan kewangan juga dipantau dan dianalisa bagi menilai prestasi pemegang lesen yang disenaraikan di Bursa Malaysia. Reaksi pasaran terhadap pengumuman pelan pemasaran untuk jalur spektrum 700MHz, misalnya, memberi keyakinan bahawa industri telekomunikasi di negara ini akan terus kekal stabil.

Oleh itu, MCMC menjangkakan industri komunikasi dan multimedia termasuk perkhidmatan pos dan kurier, akan membuat pelaburan secara intensif untuk menaik taraf dan mengembangkan infrastruktur dan rangkaian untuk memenuhi peningkatan permintaan terhadap perkhidmatan digital. Di era penumpuan ini, kerjasama antara pemberi perkhidmatan, pembekal dan semua pihak berkepentingan adalah kritikal bagi pertumbuhan ekonomi negara.

### LAPORAN OPERASI

MCMC adalah sebuah organisasi yang seringkali menerima kritikan oleh pelbagai pihak khususnya mereka yang kurang memahami skala tugas-tugas dan tanggungjawab yang dipikulnya. MCMC telah mengambil inisiatif-inisiatif strategik bagi meyakinkan orang ramai terutamanya para pemegang-pemegang taruh bahawa organisasi ini mampu menjalankan tugas-tugas dan tanggungjawab dengan cermerlang. Pada tahun ini, antara usaha yang dilakukan ialah dengan menambah baik dan memperbaiki proses kerja, meningkatkan kualiti modal insan dan menambah keupayaan teknologi.





## PENSIJILAN ISO 9001:2008 KUALITI SERVIS MULTIMEDIA DAN TELEKOMUNIKASI

Buat julung kalinya, MCMC telah meneruskan dan memperkenan penambahbaikan dalam melaksana dan menyelenggara sistem pengurusan kualiti selaras dengan piawaian ISO 9001:2008 Kualiti Servis Multimedia dan Telekomunikasi. Objektif piawaian ini adalah untuk meningkatkan kecekapan pengurusan dan kualiti penyampaian, demi memenuhi keperluan pihak berkepentingan MCMC.

Audit dalaman telah dijalankan terhadap jabatan yang terlibat pada Ogos 2017, termasuk Jabatan Pengurusan Media Rangkaian dan Jabatan Pemantauan Rangkaian. Pada bulan September 2017, Sektor Keselamatan Rangkaian, Pemantauan Media Baharu, Pematuhan dan Advokasi serta Bahagian Pengawasan Digital, telah berjaya bagi Audit Pengawasan Pertama. Audit Pengawasan Pertama Pensijilan ini adalah bagi memastikan kesinambungan pelaksanaan sistem pengurusan kualiti dengan piawaian ISO 9001:2008 oleh MCMC.

Proses pengauditan ini telah berjalan dengan lancar dan mendapat kerjasama daripada semua pemilik proses yang terlibat termasuk bahagian ini. Kejayaan MCMC mempertahankan Pensijilan MS ISO 9001:2008 bagi Kualiti Servis Multimedia dan Telekomunikasi mencerminkan kefahaman, komitmen dan pematuhan pihak pengurusan dan warga kerja MCMC yang terlibat terhadap keperluan Sistem Pengurusan Kualiti mengikut piawai MS ISO 9001:2008.

## MODAL INSAN YANG BERKUALITI

MCMC mempunyai skop kerja yang luas yang merangkumi semua aspek industri komunikasi dan multimedia di luar negara. Walau bagaimanapun, kami hanya terdiri daripada kira-kira 850 individu dari pelbagai latar belakang dan kepakaran. Ini adalah jauh lebih kecil jika dibandingkan dengan organisasi yang serupa di negara-negara lain, termasuklah Singapura.

Sepanjang tahun 2017, program latihan dianjurkan oleh Pusat Latihan secara berterusan bagi memenuhi keperluan latihan oleh kakitangan MCMC. Program-program ini merangkumi program latihan dalaman dan luaran samaada di dalam negara serta di luar negeri. Pada tahun 2017, sebanyak 5,500.5 hari latihan, mengatasi penunjuk prestasi utama (KPI) yang disasarkan iaitu 4,600 hari latihan telah berjaya dijalankan.

Secara keseluruhan jumlah program latihan dalaman yang dijalankan samaada yang dianjurkan sendiri oleh Pusat Latihan atau secara kolaborasi pihak dalaman serta luaran telah meningkat. Program latihan dalaman telah meningkat sebanyak 28 program atau pada kadar 40%, di mana 98 program telah berjaya dianjurkan pada tahun 2017 berbanding 70 program pada tahun 2016.

### KEUPAYAAN TEKNOLOGI YANG TERBAIK

MCMC telah mengambil inisiatif yang sewajarnya untuk terus menambahbaik atau memperbaharui sistem pemantauan frekuensi yang sedia ada di MCMC supaya ianya dapat selari dengan perkembangan teknologi telekomunikasi yang senantiasa berubah pada era ini.

Sistem pemantauan frekuensi dan penunjuk arah yang di kenali sebagai *Mobile Monitoring System-B (MMS-B)* telah dipasang di dalam model kenderaan Ford Ranger.

Pemasangan sistem di dalam kenderaan tersebut memerlukan pengubahan yang menyeluruh terutamanya pada bahagian badan kenderaan serta kerja pendawaian elektrik yang teratur bagi memastikan keberkesanan fungsi sistem tersebut. Mast tersebut boleh dikawal dari dalam kenderaan di mana ia boleh dinaikkan sehingga mencapai ketinggian maksimum 4.5 meter semasa beroperasi. Antena pemantauan akan diletakkan pada kedudukan tertinggi di bahagian atas mast tersebut dan ia juga boleh dipusing sepenuhnya secara otomatis bagi merangkumi keseluruhan 360 derjah sudut persekitaran.

### KEUPAYAAN BAHRU: PANTAU SUPER HIGH FREQUENCY DAN SATELIT BERFREKUENSI C DAN KU

Sistem pemantauan satelit yang telah dibina terdiri daripada dua subsistem utama iaitu sistem antena dan sistem pemantauan spektrum satelit. Sistem antena mempunyai kelebaran diameter sebanyak 7.3 meter dan dilengkapi dengan sebuah kabin yang terletak di Bangunan lama MCMC di Cyberjaya, Selangor.

Selain itu, sistem antena tersebut dapat memantau dan mengesan satelit yang beroperasi menggunakan jalur frekuensi C dan Ku. Manakala, sistem pemantauan spektrum satelit pula dilengkapi dengan kemampuan pemprosesan isyarat digital di mana ia boleh menjalankan pemantauan isyarat pembawa satelit secara otomatis dan mengesan gangguan isyarat yang berlaku. Malah, sistem ini dapat mengukur dan menganalisa isyarat yang dikesan dengan lebih mendalam terhadap spesifik frekuensi secara automatik.

### PENGHARGAAN

Walaupun terpaksa berhadapan dengan pelbagai cabaran dan dugaan, tirai 2017 MCMC telah ditutup dengan beberapa kejayaan yang pasti akan membawa MCMC ke tahap yang lebih baik pada tahun 2018.

Tanpa kesungguhan dan daya usaha yang berterusan, MCMC tidak mungkin mampu untuk mencapai matlamat yang telah ditetapkan pada awal tahun ini, secara sendirian.





# Kajian Semula Korporat



## Mengenai MCMC

**Sejak penubuhannya, peranan utama MCMC adalah mengawal selia peraturan industri berdasarkan kuasa yang termaktub di dalam Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (1998) dan Akta Komunikasi dan Multimedia (1998). Selain itu, MCMC juga berperanan untuk melaksanakan dan menggalakkan objektif dasar nasional kerajaan untuk sektor komunikasi dan multimedia.**



### PERANAN UTAMA MCMC

- Memberi nasihat kepada Menteri untuk semua perkara berkaitan objektif polisi negara khusus untuk aktiviti komunikasi dan multimedia;
- Melaksana dan menguatkuasa penyediaan undang-undang komunikasi dan multimedia;
- Mengawal selia semua perkara berkaitan aktiviti komunikasi dan multimedia yang tidak termaktub di dalam undang-undang komunikasi dan multimedia;
- Mempertimbang dan mempercadangkan reformasi kepada undang-undang komunikasi dan multimedia;
- Untuk mengawal dan memantau aktiviti komunikasi dan multimedia;
- Untuk menggalakkan dan mempromosi pembangunan industri komunikasi dan multimedia;
- Untuk menggalakkan dan mempromosi kawal selia di dalam industri komunikasi dan multimedia;
- Untuk menggalakkan dan mengekalkan integriti semua pemegang lesen dan diberi kuasa di bawah industri komunikasi dan multimedia;
- Memberi bantuan dalam sebarang bentuk dan menggalakkan kerjasama dan penyalaras di kalangan orang-orang yang melibatkan diri dalam aktiviti komunikasi dan multimedia;
- Untuk menjalankan setiap fungsi seperti yang tertulis dalam undang-undang yang boleh ditentukan oleh Menteri seperti yang diterbitkan di dalam risalah berkala;
- Untuk penambahan, MCMC juga mengawal selia industri Pos dan badan yang bertauliah seperti termaktub di dalam Akta Pensijilan Digital (1997).

# Peranan Sampingan Kami



## Kawal selia ekonomi

Termasuk promosi pertandingan dan larangan kelakuan anti persaingan, serta pembangunan dan penguatkuasaan kod akses dan piawaian. Ia juga termasuk pelesenan, penguatkuasaan syarat lesen untuk penyedia rangkaian dan permohonan dan memastikan pematuhan untuk peraturan-peraturan dan prestasi atau kualiti perkhidmatan.



## Kawal selia teknikal

Termasuk tugas kecekapan frekuensi spektrum, pembangunan dan penguatkuasaan kod-kod teknikal dan piawaian, pentadbiran penomboran dan elektronik.



## Perlindungan pengguna

Menekankan hak-hak pengguna dan pada masa yang sama untuk memastikan perlindungan yang mencukupi seperti resolusi pertikaian, berkemampuan untuk melanggan perkhidmatan mereka dan kesediaan perkhidmatan.



## Kawal selia sosial

Termasuk kepada pembangunan kandungan serta kawal selia kandungan, termasuk larangan kandungan serta pendidikan awam pada isu-isu kandungan yang berkait.



## Kawal selia pos

Melantik Agenси bertauliah dalam menjalankan Akta Pensijilan Digital (1997).

## Aktiviti Kami Sepanjang 2017

**Pada tahun 2017, setiap jabatan dan bahagian di dalam MCMC telah menjalankan pelbagai aktiviti dan tugas berdasarkan kepada misi serta visi organisasi. Berikut adalah laporan ringkas aktiviti dan tugas MCMC pada tahun tersebut.**

### PENGUATKUASAAN DAN SIASATAN

Seperti tahun-tahun sebelumnya, mengawal selia media sosial telah menjadi antara tugas penting MCMC. Aduan mengenai kesalahan berkaitan penyalahgunaan media sosial seperti kesalahan membuat dan menghantar komunikasi bersifat lucuh, sumbang, palsu, mengancam atau jelik sifatnya melalui perkhidmatan laman sosial telah merekodkan jumlah tertinggi iaitu sebanyak 204 atau 43% daripada keseluruhan aduan yang diterima bagi kesalahan di bawah Seksyen 233 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 (AKM 98).

Sejumlah 310 Kertas Siasatan telah dibuka sepanjang 2017, yang merangkumi aduan-aduan yang diterima pada tahun-tahun sebelumnya. Bulan Mac merekodkan bilangan yang tertinggi, iaitu sebanyak 104 atau 33.5% kerana terdapatnya kes-kes audit pra-bayar yang dijalankan pada tempat tersebut.

Sementara itu, sebanyak 364 Kertas Siasatan telah dirujuk kepada Timbalan Pendakwa Raya. Antara sebab peningkatan Kertas Siasatan ini adalah hasil daripada penubuhan Jawatankuasa Khas Membanteras Penyalahgunaan Media Sosial.

92 kes telah dibawa ke Mahkamah dan 62 kes telah berjaya disabitkan di Mahkamah dan dijatuhkan hukuman denda berjumlah RM183,500.00. Julat hukuman denda yang dijatuhkan oleh Mahkamah adalah di antara RM500.00 sehingga RM10,000.00 bagi setiap kes. Sementara itu, 30 kes masih dalam perbicaraan.

Bilangan tawaran kompaun yang dikeluarkan pada tahun 2017 adalah sebanyak 112 dengan nilai keseluruhan berjumlah RM3,755,000.00. Jumlah tersebut meningkat sebanyak 16% berbanding tahun 2016 iaitu sebanyak 94 tawaran kompaun kesalahan telah dikeluarkan bagi pelbagai kesalahan yang melanggar peruntukan AKM 98 dan perundungan subsidiari yang dibuat di bawahnya. 28 kompaun telah dikeluarkan ke atas 20 individu yang melakukan kesalahan di bawah Seksyen 233(1)(a) AKM 1998 kerana menghantar kandungan yang bersifat jelik, lucuh dan palsu melalui penggunaan tidak wajar kemudahan rangkaian.

Kesalahan / Tahun	2016		2017	
	Bil. Kompaun	Tawaran Kompaun (RM)	Bil. Kompaun	Tawaran Kompaun (RM)
Penyiaran	4	80,000.00	6	130,000.00
Pendaftaran Prabayar	64	3,170,000.00	67	3,350,000.00
Mandatori Standard	13	160,000.00	7	200,000.00
Perlindungan pengguna	1	5,000.00	0	0
Kawalselia kandungan	4	37,000.00	28	63,000.00
Kawalselia Teknikal	0	0.00	4	12,000.00
<b>JUMLAH</b>	<b>94</b>	<b>3,452,000.00</b>	<b>112</b>	<b>3,755,000.00</b>

Jadual 7: Perbandingan tawaran kompaun yang dikeluarkan pada tahun 2016 dan tahun 2017

Terdapat juga kes-kes yang diklasifikasikan sebagai Tiada Tindakan Lanjut (NFA). Berikut adalah faktor-faktor yang menyebabkan keadaan tersebut:

FAKTOR	MCMC EP	KERTAS SIASATAN
Suspek gagal dikesan	9	0
Kesalahan dibawah akta lain	4	120
Tidak memenuhi elemen dibawah AKM 1998	6	1
Tiada keterangan kukuh	21	84
Suspek sukar dikenalpasti	8	4
Siasatan oleh pihak PDRM	5	1
Pengadu enggan bekerjasama	20	20
Laporan forensik negatif	0	4
Lain-lain	0	3
<b>JUMLAH</b>	<b>79</b>	<b>117</b>



### SERBUAN

Tahun 2017

**131 kes**

Tahun 2016

**90 kes**



Peningkatan tindakan serbuhan adalah disebabkan oleh peningkatan aduan yang diterima sebanyak 18.5% berbanding tahun 2016.

### PEMANTAUAN

Tahun 2017

**280 kes**

Tahun 2016

**175 kes**



Peningkatan ini disumbangkan oleh proses pemeriksaan kepada pegawai diberi kuasa daripada pejabat-pejabat wilayah dalam menjalankan aktiviti penguatkuasaan.

### RAKAMAN PERCAKAPAN

Tahun 2017

**1,720 kes**

Tahun 2016

**830 kes**



Peningkatan disebabkan oleh jumlah kes yang meningkat.

### KEHADIRAN SEBAGAI SAKSI DI MAHKAMAH

Tahun 2017

**84 kes**

Tahun 2016

**108 kes**



Penurunan jumlah tersebut disumbangkan oleh peningkatan kes mengaku salah oleh tertuduh serta penambahan kes yang ditawarkan kompaun oleh Tuan Timbalan Pendakwa Raya.



### PERLINDUNGAN KONSUMER: PENGAWAL SELIAAN KADAR

MCMC telah memantau semua pakej runcit yang ditawarkan oleh pemegang lesen untuk menilai tahap persaingan di dalam pasaran dan untuk mengenal pasti amalan penetapan harga anti-persaingan. Pada tahun 2017, MCMC mendapat bahawa tahap persaingan adalah sihat di kalangan pemberi perkhidmatan telefon dan jalur lebar mudah alih, manakala persaingan di kalangan pemberi perkhidmatan telefon dan jalur lebar tetap dan TV berbayar adalah terhad.

Di dalam pasaran mudah alih, peningkatan di dalam pakej yang berdasarkan data adalah ketara. Peningkatan ini adalah selaras dengan peningkatan di dalam penggunaan "Over The Top" atau OTT. MCMC juga mendapat bahawa kebanyakan pakej menawarkan perkhidmatan suara dan pesanan ringkas dengan percuma dan meningkatkan peruntukan untuk data (GB). Kadar untuk perkhidmatan suara dan pesanan ringkas yang ditawarkan melalui rangkaian perkhidmatan sendiri (on-net) dan rangkaian perkhidmatan yang lain (off-net) menjurus ke arah kadar yang sama dan tidak dibezakan.

Perkhidmatan jalur lebar tetap tidak menunjukkan perubahan harga yang ketara. Namun, MCMC mendapat bahawa pakej perkhidmatan jalur lebar yang berkelajuan rendah tidak lagi ditawarkan. Ini menunjukkan bahawa terdapat peralihan dalam penggunaan di mana permintaan pengguna adalah terhadap jalur lebar berkelajuan tinggi.

MCMC juga memantau supaya pakej asas jalur lebar tetap ditawarkan pada harga yang berpatutan kepada masyarakat. Pada tahun 2017, pakej asas jalur lebar tetap ditawarkan pada harga serendah RM38 untuk 1Mbps dengan kuota 1GB sebulan. Pakej ini merupakan 1.06% daripada Pendapatan Negara Kasar (Gross National Income atau GNI) per kapita. Di bawah RMK-11, menjelang tahun 2020, Malaysia menyasarkan supaya harga pakej asas jalur lebar tetap turun ke tahap 1% daripada GNI per kapita.

### PERLINDUNGAN KONSUMER: SEKATAN IMEI

Perkhidmatan Menyekat Selular Awam (Public Cellular Blocking Service - PCBS) yang berupaya menyekat telefon bimbit yang hilang atau dicuri telah dibangunkan oleh MCMC sejak tahun 2014 lagi. Sekatan dilakukan dengan menggunakan Nombor Identiti Peralatan Bergerak Antarabangsa (International Mobile Equipment Identity - IMEI).

Jika telefon bimbit didapati hilang atau dicuri, konsumen boleh melaporkan secara terus kepada operator mudah alih mereka untuk menggunakan perkhidmatan yang disediakan oleh PCBS ini. Perkhidmatan ini juga berupaya untuk menyekat nombor IMEI peranti yang dicuri tetapi masih belum daftarkan kepada mana-mana operator rangkaian.

Konsumer juga boleh meminta untuk menyahsekat nombor IMEI setelah telefon bimbit yang hilang atau dicuri dijumpai semula. Perkhidmatan ini terbukti dapat meningkatkan keselamatan konsumen mudah alih di Malaysia.

Pada 2017, jumlah nombor IMEI yang disekat dan dinyah sekat yang telah diterima oleh operator adalah seperti dalam Jadual 4:

Tahun	2017
Disekat	44,441
Dinyah Sekat	7,487
JUMLAH	<b>51,928</b>

Jadual 4: Jumlah nombor IMEI yang disekat dan dinyah sekat pada 2017



## PERLINDUNGAN KONSUMER: STANDARD MANDATORI ELECTROMAGNETIC FIELD EMISSION (EMF)

Bagi menjamin keselamatan orang ramai, MCMC telah menerbitkan satu Standard Mandatori (MS EMF) - Commission Determination on Mandatory Standard for Electromagnetic Field Emission (EMF) from Radiocommunications Infrastructure (Determination No.1 of 2010) - pada 24 Disember 2010. Standard Mandatori ini menyatakan secara umum keperluan mandatori untuk memastikan Pembekal Penyedia Perkhidmatan (NFP) dan Penyedia Perkhidmatan Rangkaian (NSP) patuh kepada standard pelepasan EMF yang digariskan oleh MCMC.

Selaras dengan perkembangan pesat teknologi komunikasi semasa serta kemajuan reka bentuk infrastruktur selular, MCMC mengambil langkah sesuai bagi membangunkan satu Garis Panduan bertajuk – Guideline on the Mandatory Standard for Electromagnetic Field Emission from Radiocommunications Infrastructure (Compliance Towards Determination No. 1 Of 2010) bagi mengemaskini dan menyediakan sumber rujukan lengkap penguatkuasaan Standard Mandatori.

Antara sorotan dalam Garis Panduan tersebut ialah:-

- Kaedah pematuhan terperinci menggunakan pengiraan EIRP untuk tapak pemancar tunggal;
- Kaedah pematuhan terperinci menggunakan perisian simulasi;
- Maklumat terperinci mengenai proses penyerahan laporan dan tempoh penyerahan laporan;
- Kaedah pengesahan pematuhan; dan
- Maklumat terperinci tentang reka bentuk dan penggunaan papan tanda amaran.

Garis Panduan ini telah berkuatkuasa pada 29 Disember 2017 dan boleh didapati daripada laman sesawang rasmi MCMC. Untuk maklumat lanjut sila layari:



**EMF**

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

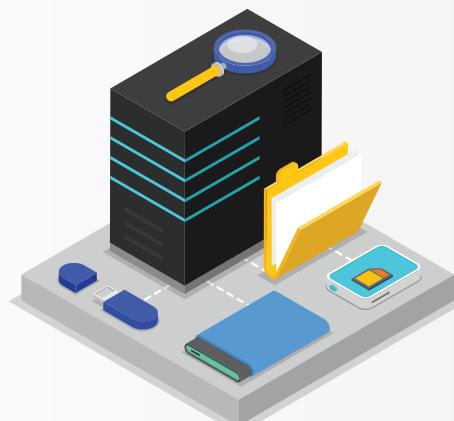


## PERLINDUNGAN KONSUMER: FORUM KONSUMER KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA (CMF)

Pelaksanaan Sistem Pengurusan Aduan Bersepadu (ICMS) oleh MCMC yang menggabungkan dan menyelaraskan pengurusan aduan telah memberi kesan kepada jumlah aduan yang diterima oleh CFM. Pada tahun 2017, CFM menerima 4,587 aduan berbanding dengan 7,556 pada tahun 2016 dan berjaya menyelesaikan 84% aduan dalam tempoh 15 hari bekerja.

Tahun 2017 juga merupakan tahun di mana CFM telah mengerakkan tiga cadangan komprehensif yang telah dihantar kepada MCMC untuk menambahbaik cara industri menangani isu-isu konsumen seperti, Pengurusan Pungutan Hutang, Data Mudah Alih (Bayar per Guna – PPU) dan Caj Panggilan ke Talian Perkhidmatan Pelanggan. CFM juga mengemukakan satu lagi kertas cadangan mengenai pelaksanaan Ringkasan Maklumat Kritikal (CIS) untuk memastikan pengguna dilengkapi dengan maklumat yang mencukupi sebelum melanggan sebarang perkhidmatan. Selain itu, CFM telah menjalankan 46 aktiviti pengawasan termasuk pemantauan iklan, laman sesawang dan bahan pemasaran untuk melindungi orang ramai daripada mendapat maklumat yang salah atau mengelirukan mengenai perkhidmatan yang disediakan.

Bagi memantapkan kerjasama di antara CFM dan pihak NGO, Geran Keahlian CFM telah diperkenalkan. Usaha ini menjadikan CFM dan NGO sebagai juara tempatan untuk mendekati khalayak sasaran di kawasan masing-masing. CFM juga mengalu-alukan lima ahli baharu di mana empat wakil dari pihak permintaan dan satu wakil dari pihak bersekutu.





#### PERLINDUNGAN KONSUMER: CHECK YOUR LABEL (CYL)

Pada tahun 2017, kempen kesedaran program Check Your Label (CYL) telah diperhebatkan lagi dengan terjalannya kerjasama dengan syarikat Courts Sdn Bhd pada 13 Mac 2017. Syarikat berkenaan bersetuju untuk membantu mempromosikan program CYL ini di 67 rangkaian kedai Courts diseluruh Malaysia. Kerjasama yang serupa juga telah dijalankan dengan Syarikat Motorola Solutions pada 11 Oktober 2017.

Hampir 1,700 pengurus dan penolong pengurus Pusat Internet 1Malaysia seluruh negara juga telah diberi taklimat mengenai CYL ini dalam program Melati Si Pelatih. Kesedaran mengenai pentingnya CYL juga dilakukan menerusi media elektronik dalam bentuk pesanan khidmat masyarakat yang bermula pada Mei 2017. Sejumlah 28 stesen radio dan televisyen telah menyiaran pesanan khidmat masyarakat tersebut.

Laman sesawang [www.cyl.mcmc.gov.my](http://www.cyl.mcmc.gov.my) untuk rujukan dan maklumat lanjut telah ke udara secara rasminya pada 11 Oktober 2017.



#### CHECK YOUR LABEL

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

#### PERLINDUNGAN KONSUMER: HAL EHWAL POS

MCMC mempunyai peranan untuk memastikan penyediaan perkhidmatan sejagat kepada semua pengguna di Malaysia. Sehingga Disember 2017 terdapat 693 pejabat pos, 227 pos mini dan 32 pejabat pos bergerak (Pos on Wheels) di mana setiap satu menyediakan perkhidmatan pos di lebih 5 lokasi menjadikan 160 lokasi tambahan. Jumlah outlet pos melebihi jumlah minimum 1,000 outlet seperti yang diperuntukan oleh undang-undang.

NEGERI	PEJABAT POS	POS MINI	PEJABAT POS BERGERAK
Perlis	9	1	-
Kedah	47	15	2
Pulau Pinang	39	11	1
Perak	87	16	1
Selangor	100	39	1
Negeri Sembilan	38	4	1
Melaka	28	7	1
Johor	79	22	1
Pahang	43	35	2
Terengganu	28	18	1
Kelantan	29	20	1
Sarawak	61	28	9
Sabah	45	8	9
Wilayah Persekutuan	60	3	2
<b>JUMLAH</b>	<b>693</b>	<b>227</b>	<b>32</b>

Sumber: Pos Malaysia Berhad



## PERLINDUNGAN KONSUMER: e-DAGANG

Pelancaran Zon Bebas Perdagangan Digital (DFTZ) yang pertama di Malaysia dan serantau dengan kerjasama Kumpulan Alibaba dan MDEC dijangkakan menjadi permacu baharu bagi landskap industri perkhidmatan pos dan kurier mewujudkan peluang besar untuk e-dagang luar sempadan, pembangunan IKS dan peluang pekerjaan serta pelaburan kapital.

Demi memastikan kejayaan DFTZ ini, MCMC menjalankan fungsi penting di dalam "National e-Commerce Strategic Roadmap" (NeSR) untuk memantau dan menjadikan jaringan penghantaran "last mile" kepada konsumen di Malaysia adalah yang terbaik.

Sehingga Disember 2017 terdapat 128 (41 Kelas A, 50 Kelas B dan 37 Kelas C) syarikat perkhidmatan kurier yang telah dilesenkan oleh MCMC. Jumlah lesen perkhidmatan kurier baharu yang dikeluarkan sehingga Disember 2017 adalah 22 lesen; 8 Kelas A, 11 Kelas B dan 3 Kelas C. Berdasarkan pelan perniagaan dan unjuran pertumbuhan terkumpul lima tahun oleh pemohon, dianggarkan lebih 8,000 pekerjaan baharu dan pendapatan syarikat berjumlah lebih RM2 bilion dapat dijanakan melalui pemberian lesen baharu ini.

Prestasi perkhidmatan kurier 2016 berada di tahap yang memberangsangkan dengan pencapaian 89% bungkusan (9 dari 10 bungkusan) diterima dalam tempoh 3 hari penghantaran di dalam bandar-bandar utama di Malaysia berdasarkan laporan pretasi perkhidmatan kurier oleh jururunding yang dilantik oleh MCMC.

MCMC juga fokus dalam pembangunan pos luar bandar dengan meneruskan inisiatif Pelan Transformasi Pos Sabah and Sarawak Fasa 4 (PTPSS) dan Projek Alamat Untuk Semua untuk tahun kedua.

Perkhidmatan program Posmen Komuniti di bawah PTPSS (225 di Sabah dan 225 di Sarawak) telah ditambahbaik dengan membuat penghantaran bungkusan demi memperluaskan e-dagang di kawasan luar bandar. 18 pejabat pos bergerak diwujudkan di bawah PTPSS turut meneruskan perkhidmatan bagi penduduk luar bandar.

Projek "Address for All" (AFA) atau Alamat Untuk Semua pula telah mencapai 70,000 buah rumah yang telah menerima nombor rumah bagi menangani isu kediaman tanpa alamat yang lengkap sejak tahun 2016. Sebanyak 32,949 premis rumah telah diberikan alamat yang lengkap pada 2017 seperti berikut:

1. Kota Belud, Sabah - 17,722 premis.
2. Lundai, Sarawak - 4,353 premis.
3. Pulau Pangkor, Perak - 3,400 premis.
4. Pulau Dayang Bunting and Pulau Tuba, Langkawi - 786 premis.
5. Mulu, Sarawak - 346 premis.
6. Keningau, Sabah - 4,342 premis.
7. Padawan, Sarawak - 2,000 premis.

## KAWAL SELIA KANDUNGAN PENYIARAN

Pada tahun 2017, terdapat 38% peningkatan kepada jumlah aduan yang diterima oleh MCMC berbanding tahun sebelumnya. Peningkatan itu adalah disebabkan oleh pemantauan dalaman proaktif yang dilakukan oleh MCMC di mana 30 daripada 47 aduan tersebut adalah hasil pemantauan dalaman. Selebihnya pula telah disalurkan oleh pelbagai agensi kerajaan seperti Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia, Lembaga Penapisan Filem dan Kementerian Kesihatan Malaysia.

Kategori Aduan Kandungan Penyiaran 2017				
Kategori	FTA TV	TV Langganan	Radio	Jumlah
Iklan Komersial	7	2	1	10
Kandungan Program	23	8	6	37
<b>Jumlah Mengikut Platform</b>	<b>30</b>	<b>10</b>	<b>7</b>	<b>47</b>

Bagi kelulusan untuk Siaran Langsung dan Tertunda (e-LDTA) pula, sejumlah 190 permohonan telah diterima daripada para pemegang Lesen CASP-I merangkumi televisyen bebas ke udara, televisyen langganan dan radio.

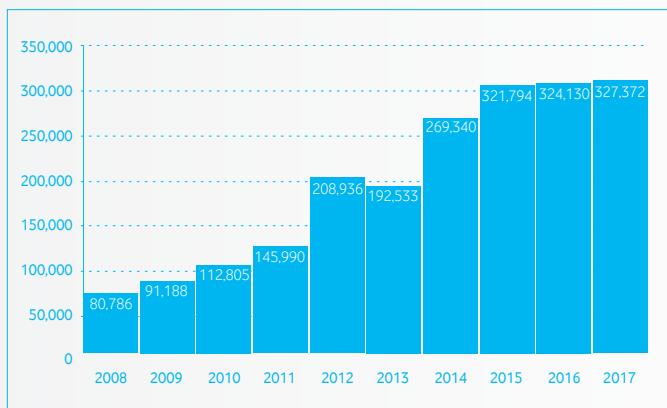
Sebanyak 11% (21 permohonan) daripada permohonan tersebut diterima daripada stesen televisyen berbayar, 53% (100 permohonan) daripada stesen televisyen bebas ke udara FTATV dan selebihnya daripada radio 36% (69 permohonan). Daripada 190 permohonan yang diterima, hanya satu permohonan tidak diluluskan berikutan ketidakpatuhan yang berterusan bagi program yang dipohon untuk bersiaran langsung.

Selain itu, Forum Kandungan Komunikasi dan Multimedia (CMCF), yang dinaungi MCMC, sedang menghasilkan satu garis panduan baharu bertajuk 'Garis Panduan Industri untuk Mana-mana Pemasaran Komunikasi oleh Syarikat Perjudian' yang dijangka siap pada suku pertama tahun 2018. Keperluan untuk garis panduan baharu ini wujud apabila kes-kes mengenai iklan syarikat perjudian telah dikemukakan kepada CMCF oleh pelbagai pihak.



## KAWAL SELIA INTERNET: PENGALAMATAN ELEKTRONIK

Pendaftaran nama domain sehingga Oktober 2017 adalah sebanyak 327,372. Jumlah ini memperlihatkan sedikit peningkatan berbanding 324,130 pada Disember 2016. Berikut adalah statistik jumlah nama domain dari tahun 2008 sehingga Oktober 2017.



Jadual 5: Jumlah nama domain dari tahun 2008 hingga 2017

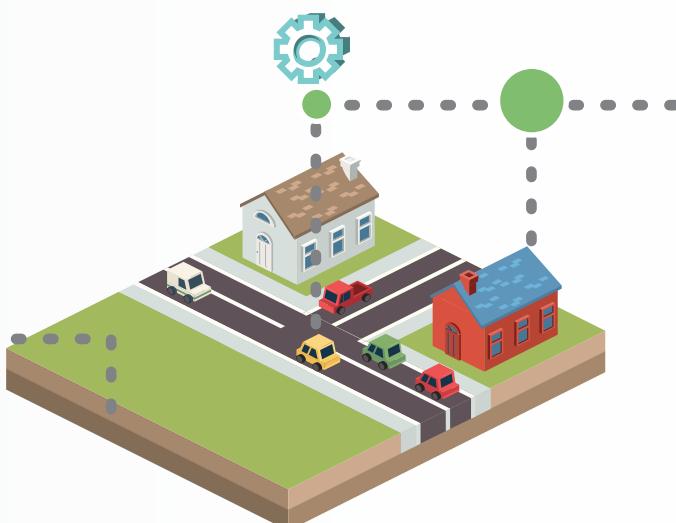


## KAWAL SELIA INTERNET: PENGAWASAN RANGKAIAN

Jumlah insiden membabitkan keselamatan siber yang dipantau dan dilaporkan kepada MCMC sepanjang tahun 2017 sehingga bulan Oktober adalah sebanyak 2,475 kes, berbanding dengan 5,788 kes pada tahun 2016. Berdasarkan pemantauan tersebut, jumlah laporan insiden yang diterima boleh dibahagikan kepada beberapa kategori kes seperti berikut:

KATEGORI KES	JUMLAH
Pencacutan Laman Sesawang (Defacement)	1,092
Penipuan Perbankan (Fraud/Phishing)	544
Kod Berbahaya (Malware)	490
Cubaan Serangan ke atas Sistem Rangkaian (Network Security Attempts)	299
Kelemahan Sistem (Vulnerability)	43
Pencerobohan Sistem (Intrusion)	7
Penafian Perkhidmatan (Denial of Service)	0
<b>JUMLAH</b>	<b>79</b>

Jadual 6: Jumlah laporan insiden Keselamatan Rangkaian mengikut kategori kes tahun 2017



## KAWAL SELIA INTERNET: MADUNET

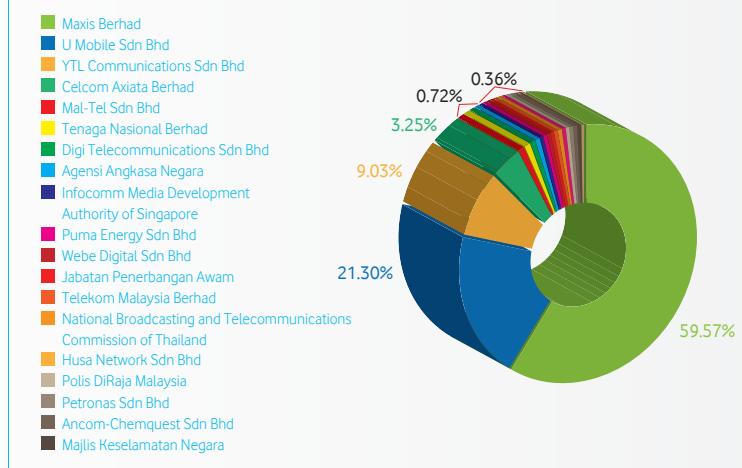
MCMC mengumpul dan menganalisis aktiviti serangan siber yang berpotensi mengancam dan mengganggu sistem rangkaian di Malaysia menerusi sistem Pengesan Serangan Rangkaian Malaysia Menggunakan HoneyNet (MADUNET) sejak tahun 2010. Pada tahun 2017, MADUNET telah berjaya mengesan kira-kira 77,992,919 aktiviti serangan dan 296,903 perisian perosak (malware) yang unik.

Keupayaan pemantauan terhadap keselamatan rangkaian di Malaysia telah dipertingkatkan dengan bertambahnya jumlah sensor yang sedia ada. Sebanyak 71 unit sensor MADUNET telah ditambah pada tahun 2017, menjadikan keseluruhan sensor yang dimiliki sebanyak 101 unit berbanding 30 unit pada tahun 2016.

## KAWAL SELIA SPEKTRUM: PERALATAN PENGENALPASTIAN RADIO FREKUENSI (RFID)

MCMC mendapat pada tahun 2017 peralatan Pengenalpastian Radio Frekuensi atau "Radio Frequency Identification (RFID)" yang tidak standard telah menganggu penyedia rangkaian perkhidmatan 3G dalam jalur spektrum 900MHz. Penggunaan RFID sangat meluas khususnya bagi penggunaan palang keselamatan dan pengurusan buku di perpustakaan. Peralatan RFID yang standard beroperasi dari julat frekuensi 919MHz sehingga 923MHz dengan kuasa pancaran maksima tidak melebihi 2Watt.

Sehingga Oktober 2017, sejumlah 161 dari 277 aduan gangguan yang disalurkan kepada MCMC adalah dari jalur spektrum 900MHz. Penggunaan RFID yang tidak standard pada jalur yang sama secara tidak langsung menganggu perkhidmatan 3G. Walau bagaimanapun, terdapat juga penggunaan peralatan tanpa wayar yang tidak standard selain RFID seperti "booster" selular mudah alih dan "jammer".



Rajah 1: Pecahan aduan gangguan spektrum mengikut pengadu sehingga Oktober 2017

MCMC telah menerima 277 aduan gangguan radio frekuensi sehingga Oktober 2017. Penyedia perkhidmatan Maxis Berhad telah melaporkan aduan gangguan yang tertinggi iaitu sebanyak 165 (59.57%) aduan dan diikuti oleh U Mobile Sdn Bhd dengan 59 (21.30%) aduan. Manakala, aduan-aduan gangguan lain melibatkan perkhidmatan radio dua-hala (trunked radio) seperti yang diterima daripada Mal-Tel Sdn Bhd dan Puma Energy Sdn Bhd adalah sedikit.

## KAWAL SELIA SPEKTRUM: SISTEM PENGURUSAN SPEKTRUM

Projek migrasi Sistem Pengurusan Spektrum (SpMS) yang baharu telah berjaya disiapkan dalam tempoh 3 tahun seperti yang dijadualkan dan telah memulakan operasinya pada 5 Jun 2017. Sistem ini sudah mula diakses dan digunakan oleh pegawai-pegawai MCMC bagi memproses dan menganalisa permohonan AA.

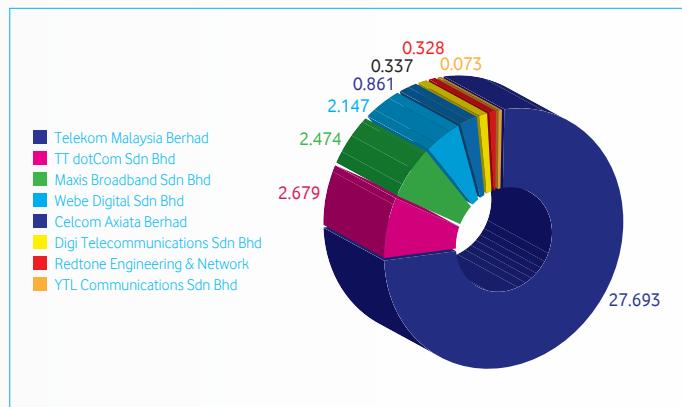
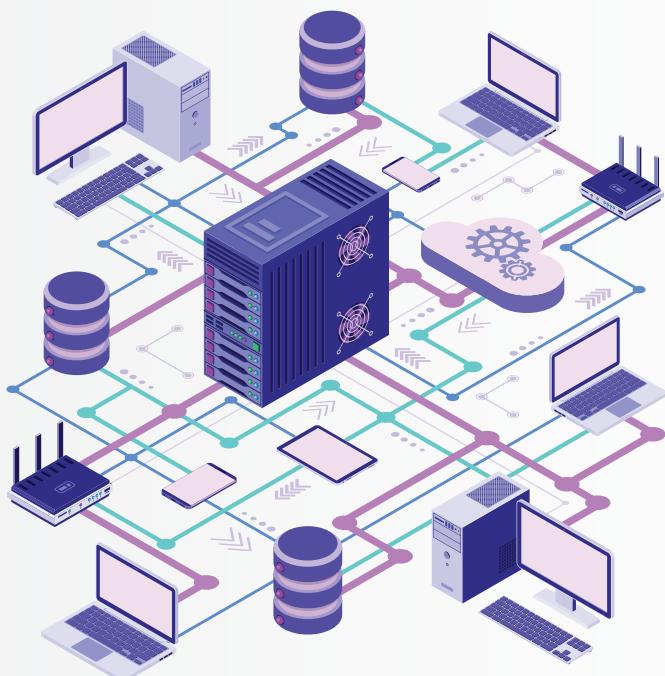
Antara fungsi baharu yang diperkenalkan dalam sistem SpMS ini adalah pengurusan koordinasi sempadan secara automatik bagi memastikan penggunaan frekuensi di kawasan sempadan antarabangsa adalah mematuhi parameter-parameter yang telah dipersetujui dan dimeterai di antara negara-negara yang berkaitan. Selain itu, sistem ini juga memperkenalkan fungsi aliran kerja bagi memastikan setiap permohonan yang diterima akan diproses dan dianalisa melalui prosedur yang telah ditetapkan.

## KAWAL SELIA PENOMBORAN DAN PENGURUSAN PENGALAMATAN: NOMBOR GEOGRAFI

MCMC mempunyai peranan untuk memastikan penyediaan perkhidmatan sejagat kepada semua pengguna di Malaysia. Sehingga Disember 2017 terdapat 693 pejabat pos, 227 pos mini dan 32 pejabat pos bergerak (Pos on Wheels) di mana setiap satu menyediakan perkhidmatan pos di lebih 5 lokasi menjadikan 160 lokasi tambahan. Jumlah outlet pos melebihi jumlah minimum 1,000 outlet seperti yang diperuntukan oleh undang-undang.

PEMBERI PERKHIDMATAN	BLOK PENGUNTUKAN NOMBOR	JUMLAH
Redtone Engineering & Network Services Sdn Bhd	17,000	
TT dotCom Sdn Bhd	10,000	
YTL Communications Sdn Bhd	2,000	
Maxis Broadband Sdn Bhd	1,000	
		<b>30,000</b>

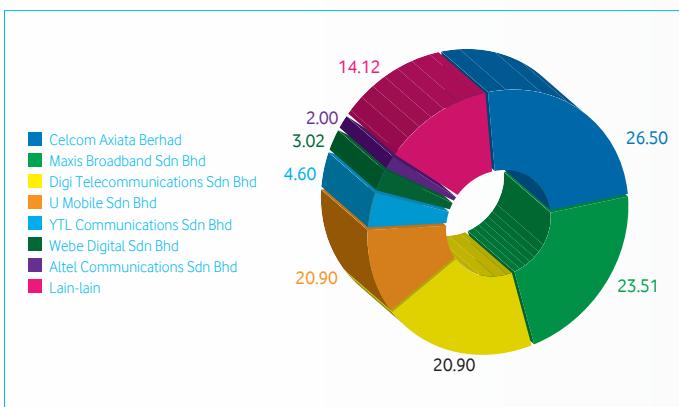
Jadual 7: Jumlah Blok Penguntukan Nombor Geografi pada 2017



Rajah 2: Penguntukan nombor geografi sehingga Disember 2017 (juta)

### KAWAL SELIA PENOMBORAN DAN PENGURUSAN PENGALAMATAN: NOMBOR MUDAH ALIH

Sehingga Disember 2017, sejumlah 106,410,000 nombor mudah alih telah diperuntukkan kepada para pemegang penggunaan.



Rajah 3: Penggunaan nombor mudah alih sehingga Disember 2017 (juta)

### KAWAL SELIA PENOMBORAN DAN PENGURUSAN PENGALAMATAN: FI

Pewartaan Peraturan-peraturan Komunikasi dan Multimedia (Penomboran) pada 9 September 2016 telah memberikan kuasa perundungan kepada MCMC untuk mengenakan bayaran fi bagi setiap penggunaan penomboran. Sehubungan itu, bermula Januari 2017, MCMC telah mengenakan bayaran fi (permohonan dan pengurusan) kepada 20 pemegang penggunaan penomboran. Bayaran fi permohonan adalah bayaran yang dijelaskan secara satu kali pembayaran mengikut jumlah permohonan. Manakala fi pengurusan pula adalah jumlah bayaran yang perlu dijelaskan secara tahunan. Hasilnya, MCMC telah mengutip sejumlah RM18 juta bayaran fi bagi tempoh Januari hingga Disember 2017.

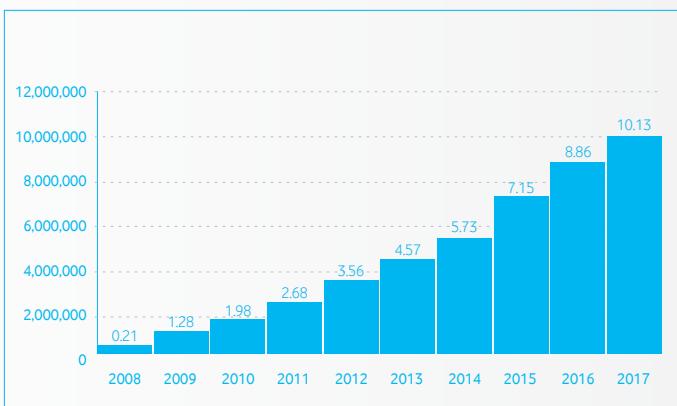
Notis Pembayaran fi pengurusan untuk tahun 2018 juga telah dikeluarkan pada 14 November 2017 kepada kesemua 20 pemegang penggunaan. Para pemegang penggunaan telah diberikan tempoh selama 30 hari untuk menjelaskan bayaran tersebut.

### KAWAL SELIA PENOMBORAN DAN PENGURUSAN PENGALAMATAN: KOD KAWASAN "02"

Berkuatkuasa 1 Julai 2017, konsumen tidak perlu lagi mendail kod "02" untuk membuat panggilan ke Singapura. MCMC dengan kerjasama daripada kesemua pemberi perkhidmatan yang berkaitan telah mengambil semula kod kawasan "02" tersebut.

Kini, kesemua panggilan telefon ke Singapura hendaklah menggunakan prefiks antarabangsa "00" dan kod negara Singapura "65", diikuti oleh nombor pengguna perkhidmatan talian yang hendak dihubungi. Penggunaan baharu untuk nombor "02" yang telah diambil semua akan ditentukan kelak.

### KAWAL SELIA PENOMBORAN DAN PENGURUSAN PENGALAMATAN: KEMUDAHALIHAN NOMBOR MUDAH ALIH



Rajah 4: Transaksi kemudahalihan nombor mudah alih secara kumulatif



### PELESENAN: LESEN INDIVIDU

Sehingga 31 Disember 2017, sebanyak 162 permohonan berkaitan lesen individu telah diluluskan oleh Menteri dan 463 permohonan berkaitan lesen kelas telah didaftarkan di bawah AKM 98.

Pecahan kategori permohonan lesen individu adalah seperti di Jadual 1 di bawah:

KATEGORI LESEN INDIVIDU/JENIS PERMOHONAN	JUMLAH PERMOHONAN
Lesen Baru	67
Pembaharuan Lesen	33
Mengubahsuai Syarat Lesen	62
<b>JUMLAH</b>	<b>162</b>

Jadual 1: Jenis permohonan lesen individu yang diterima oleh MCMC

Sehingga 31 Disember 2017, Menteri telah meluluskan sejumlah 67 permohonan baru lesen yang merangkumi 39 permohonan lesen NFP (I), 24 permohonan lesen NSP (I) dan 4 permohonan lesen CASP (I).

Secara umumnya, permohonan bagi lesen individu NFP (I) dan NSP (I) bagi tahun 2017 adalah permohonan untuk menyediakan kemudahan infrastruktur dan rangkaian bagi perkhidmatan jalur lebar berkelajuan tinggi dan selular terutamanya rangkaian 4G di Malaysia. Bagi permohonan CASP (I), Menteri telah meluluskan 3 permohonan iaitu 1 permohonan bagi aktiviti perkhidmatan penyiaran langganan menggunakan platform satelit dan 2 permohonan bagi aktiviti perkhidmatan penyiaran terestrial secara digital menggunakan platform penyiaran digital ('DTTB') yang disediakan oleh MyTV Broadcasting Sdn Bhd.

Bagi permohonan pembaharuan lesen Individu, sehingga 31 Disember 2017, sebanyak 33 permohonan pembaharuan lesen individu iaitu 16 permohonan bagi lesen NFP (I), 13 permohonan bagi lesen NSP (I) dan 4 permohonan bagi lesen CASP (I) telah diluluskan oleh Menteri.

Bagi tahun 2017, sebanyak 62 permohonan untuk mengubahsuai syarat lesen individu telah diluluskan oleh Menteri merangkumi 4 pengubahsuaian bagi lesen NFP (I), 2 bagi lesen NSP (I) dan 56 bagi CASP (I).

Bagi lesen CASP (I), sebanyak 48 pengubahsuaian lesen dilakukan adalah untuk mengeluarkan syarat sekatan penyiaran melalui satelit di dalam syarat khas pemegang-pemegang lesen CASP (I) tersebut. Ini adalah sejajar dengan tamatnya tempoh hak eksklusif dan keistimewaan penyiaran satelit milik Measat Broadcast Network Systems Sdn Bhd (ASTRO) pada 28 Februari 2017.

Pada tahun 2017, satu (1) pemegang lesen telah menyerahkan semula lesen individunya iaitu Argus Intan Solution Sdn Bhd bagi lesen NSP (I) manakala 1 pemegang lesen pula telah memindahkan hakmilik lesen individunya iaitu Binasat Sdn Bhd kepada Satellite NOC Sdn Bhd – NFP (I) & NSP (I).

### PELESENAN: LESEN KELAS

Sehingga 31 Disember 2017, sebanyak 463 permohonan telah didaftarkan di bawah lesen kelas.

Pecahan kategori pendaftaran lesen kelas adalah seperti di Jadual 2 di bawah:

JENIS LESEN KELAS	JUMLAH PEMEGANG LESEN BERDAFTAR
NFP	9
NSP	11
CASP	10
ASP	433
<b>JUMLAH</b>	<b>463</b>

Jadual 2: Jumlah permohonan lesen kelas

### PELESENAN: FI

Bagi tahun 2017, MCMC telah menerima sebanyak RM85,442,721 bagi fi tahunan untuk lesen individu, RM570,000 bagi fi berkaitan permohonan lesen individu serta RM769,576 bagi fi pendaftaran lesen kelas.

Pecahan hasil fi berkaitan lesen individu dan lesen kelas adalah seperti di Jadual 3 di bawah:

FI	JUMLAH (RM)
Fi tahunan lesen individu	85,442,721
Fi permohonan lesen individu	570,000
Fi pendaftaran lesen kelas	769,576
<b>JUMLAH</b>	<b>86,782,297</b>

Jadual 3: Jumlah fi yang dikumpul pada tahun 2017



## KAWAL SELIA TANDATANGAN DIGITAL

Bilangan produk sijil digital yang dikeluarkan telah meningkat dari 8.4 juta pada tahun 2015 kepada 10.6 juta pada suku ketiga tahun 2017. Penyumbang utama terhadap penggunaan Prasarana Kekunci Awam (PKA) di Malaysia adalah dari sektor awam di mana ia merupakan 96 peratus dari jumlah sijil digital yang dikeluarkan. Kebanyakan perkhidmatan aplikasi dalam talian badan kerajaan disokong oleh penggunaan sijil-sijil digital untuk memelihara penghantaran data dalam talian melalui jaringan internet terbuka. Lebihan 4% sijil digital telah dikeluarkan kepada individu dan sektor korporat seperti perbankan, kesihatan dan industri-industri yang lain.

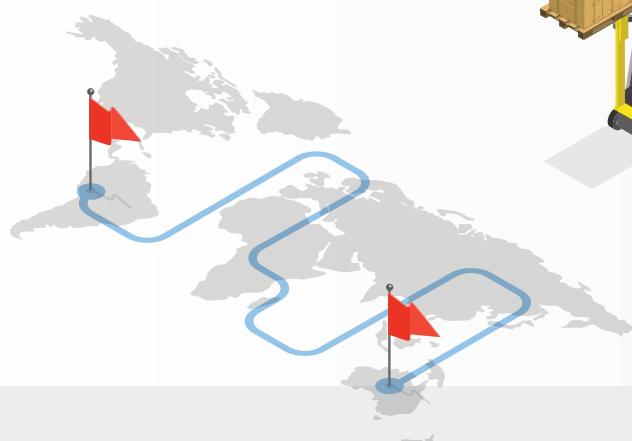
Pada 1 September 2017, syarikat Raffcomm Technologies Sdn Bhd telah dilantik oleh MCMC sebagai PBP berlesen baharu (Peringkat Penubuhan) di bawah ATD 1997.

Penubuhan Perkhidmatan Penanda Tarikh/Masa yang Diiktiraf Di Bawah Akta Tandatangan Digital 1997 (ATD 1997)

Perkhidmatan Penanda Tarikh/Masa (PPTM) yang diiktiraf merupakan perkhidmatan digital berdasarkan PKA yang dikawalselia pihak MCMC di bawah ATD 1997 dan Peraturan-Peraturan Tandatangan Digital 1998 (PPTD 1998). Melalui PPTM yang diiktiraf, tarikh dan masa sesuatu rekod atau transaksi digital dapat ditentukan secara berwibawa. Perkhidmatan ini dijangka mampu melonjakkan lagi penggunaan PKA ke tahap yang lebih tinggi serta menjadi suatu komponen penting di dalam ekosistem digital di Malaysia.

Sehubungan itu, MCMC telah melantik PricewaterhouseCoopers Risk Services Sdn Bhd sebagai konsultan untuk merangka garis panduan bagi PPTM yang diiktiraf, merangkumi prinsip dan keperluan keselamatan yang berkait dengan operasi penyedia PPTM yang diiktiraf. Garis panduan bagi PPTM ini dirangka berdasarkan kepada standard antarabangsa iaitu European Telecommunications Standard Institute dan RFC 3161 (Internet X.509 Public Key Infrastructure: Time Stamp Protocol). Melalui garis panduan ini, pihak National Metrology Laboratory SIRIM selaku National Time Keeper bertanggungjawab dalam menjana sumber masa yang tepat dan diiktiraf kepada penyedia PPTM yang seterusnya akan diintegrasikan dengan perkhidmatan tandatangan digital.

Pihak MCMC melalui peruntukan di bawah ATD 1997 boleh memberikan perakuan pengiktirafan kepada mana-mana penyedia PPTM yang telah memenuhi spesifikasi teknikal dan operasi yang telah ditetapkan.



## KAWAL SELIA AKTA PERDAGANGAN STRATEGIK 2010

Pada tahun 2017 sebanyak 848 jumlah permohonan permit dalam talian melalui sistem e-Permit telah diproses bagi eksport barang strategik di bawah kawalan MCMC. Daripada 848 permohonan tersebut, sebanyak 846 permit telah dikeluarkan di bawah STA 2010 manakala 2 permohonan telah ditolak kerana maklumat yang beri tidak tepat dan kekurangan maklumat. (QR code video)

Pada tahun 2017 juga, Jabatan Perdagangan Strategik telah menjalankan lawatan penilaian pematuhan ke 6 premis pemegang permit yang berada di Muar, Melaka, Johor Bharu dan Pulau Pinang. Lawatan ini bertujuan untuk memastikan tahap pematuhan mereka terhadap STA 2010 adalah seperti yang ditentukan di dalam Akta. Selain itu juga, lawatan ini membuka peluang kepada mereka untuk berinteraksi bersama pihak MCMC secara terus dan mendapatkan segala maklumat yang terkini mengenai pematuhan terhadap akta dan peraturan-peraturannya.



### PELAKSANAAN IPV6

MCMC telah mengadakan sesi audit fizikal terhadap pemegang lesen NSP (I) yang menyediakan perkhidmatan mudah alih (internet), perkhidmatan setempat (internet) dan perkhidmatan pusat data. Audit fizikal tersebut yang telah dijalankan pada suku ke-4 tahun 2017 adalah untuk memastikan kesediaan IPv6 bagi semua pemegang lesen NSP (I) berkaitan.

Berdasarkan audit yang telah dilakukan, terdapat 22 pemegang lesen NSP (I) telah mematuhi peraturan dan kawalselia yang ditetapkan, seperti Rajah 1 di bawah:



Rajah 5: Pemegang Lesen NSP (I) Patuh IPv6

\*Nota: 1. Celcom Axiata Berhad, Digi Telecommunications Sdn Bhd dan Maxis Broadband Sdn Bhd menyediakan perkhidmatan mudah alih (internet) dan perkhidmatan setempat (internet). 2. HeiTech Padu Berhad dan NTT MSC Sdn Bhd menyediakan perkhidmatan setempat (internet) dan perkhidmatan pusat data.

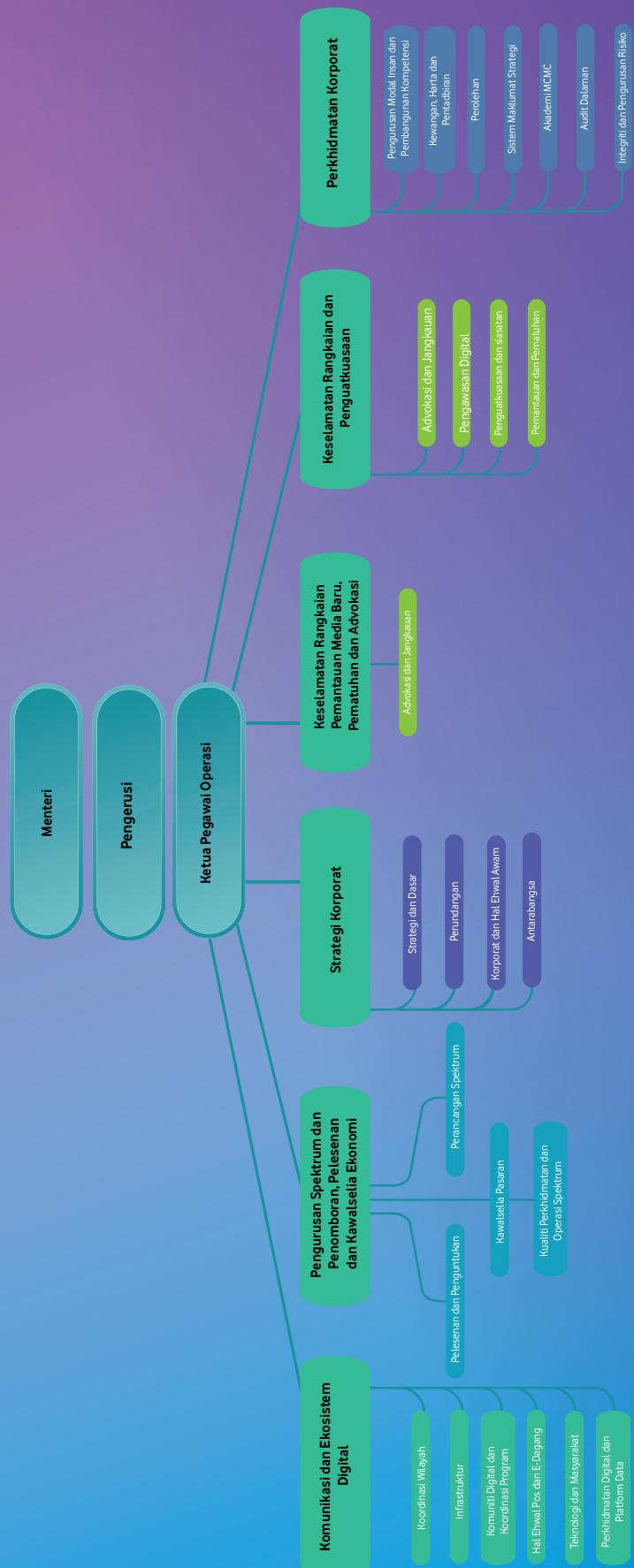
Kesinambungan daripada program yang telah diadakan pada suku ke-4 tahun 2016 yang lalu, IPv6 Outreach and Certification Programme yang direka bagi meningkatkan kemahiran agensi-agensi kerajaan di bawah Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri telah disambung semula di Pulau Pinang, Perak, Sabah, Melaka, Johor, Negeri Sembilan dan Selangor. Tujuannya adalah untuk membantu meningkatkan keupayaan modal insan dan memberi pemahaman yang komprehensif mengenai perancangan, rekabentuk, protokol, dan implementasi IPv6 di dalam rangkaian teknologi maklumat masing-masing.

Sehingga 31 Disember 2017, seramai 485 individu profesional dalam bidang teknologi maklumat telah ditauliahkan di dalam program ini.



# Struktur Organisasi MCMC











# Kajian Semula Strategi



## Kajian Semula Strategi

**MCMC mempunyai strategi yang tertentu bagi setiap inisiatif yang dijalankan. Setiap inisiatif dirancang dengan teliti dan dilaksanakan mengikut perancangan yang telah dipersetujui. Pada tahun 2017, pelaksanaan strategi-strategi tersebut telah berjalan dengan baik dan mencapai matlamat yang telah ditentukan.**

### PEMBANGUNAN INFRASTRUKTUR

MCMC terlibat dalam beberapa inisiatif yang telah dirangka bagi memastikan hasrat Kerajaan di bawah RMK-11 tercapai. Antaranya adalah:

- Penyediaan capaian jalur lebar berkelajuan tinggi melalui projek Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi Fasa 2 (HSBB 2) dan Jalur Lebar Pinggir Bandar (SUBB); dan
- Peluasan liputan jalur lebar melalui program Pemberian Perkhidmatan Sejagat (PPS) dan pelaksanaan secara komersial oleh Pemberi Perkhidmatan.

Pencapaian bagi Petunjuk-Petunjuk Prestasi Utama (KPI) yang telah ditetapkan melalui program-program RMK-11 yang telah dirangka adalah seperti berikut:

NO.	FAKTOR	SASARAN 2017	PENCAPAIAN 2017
1	Ketersediaan capaian jalur lebar sehingga 100Mbps di ibu negeri dan kawasan pertumbuhan berimpak tinggi terpilih	73%	74.8%
2	Ketersediaan capaian jalur lebar sehingga 20Mbps di 50% kawasan pinggir bandar dan luar bandar	34%	37.7%
3	Penyediaan liputan jalur lebar di 95% kawasan berpenduduk menjelang 2020	93%	93.6%

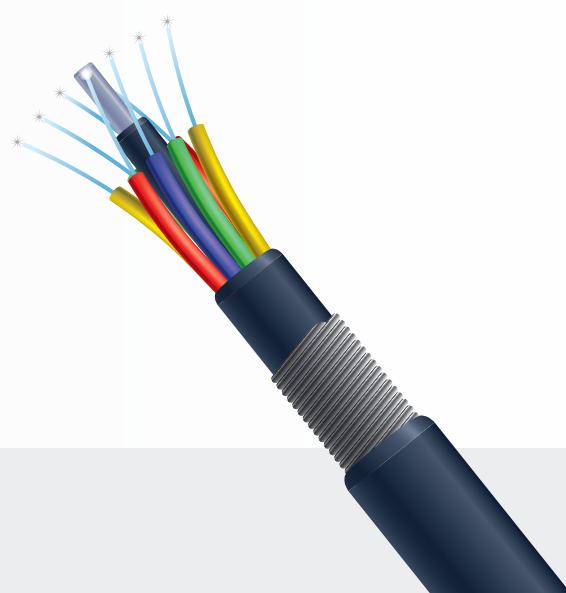
Sasaran dan Pencapaian RMK-11

### PELAN FIBERISASI KEBANGSAAN

Rancangan Fiberisasi Negara (NFP) adalah inisiatif kebangsaan untuk menyokong ekonomi digital dengan memastikan kesalinghubungan digital yang meluas. Pelan yang telah diluluskan oleh Perdana Menteri Datuk Seri Najib Tun Razak pada Mac 2017, dikonsepkan untuk merealisasikan sasaran menggandakan kelajuan jalur lebar dan menurunkan harga jalur lebar runcit menjelang 2019. MCMC telah ditugaskan untuk mengawasi pelaksanaan NFP dan memastikan bahawa sasarannya dipenuhi.

NFP akan dapat melengkapkan inisiatif HSBB, HSBB1 dan SUBB dengan memanfaatkan infrastruktur fiber optik yang sedia ada dalam grid elektrik. Ini akan membolehkan penggunaan lebih banyak fiber optik tambahan terutamanya di kawasan luar bandar dengan kos yang lebih rendah.

MCMC telah memulakan perjumpaan dengan pihak-pihak yang berkepentingan seperti Tenaga Nasional Berhad, Suruhanjaya Tenaga dan penyedia infrastruktur lain sejak April dan seterusnya untuk membincangkan pendekatan pelaksanaan yang sesuai dan menetapkan sasaran terperinci untuk NFP, yang dijangka akan dimulakan awal tahun depan.



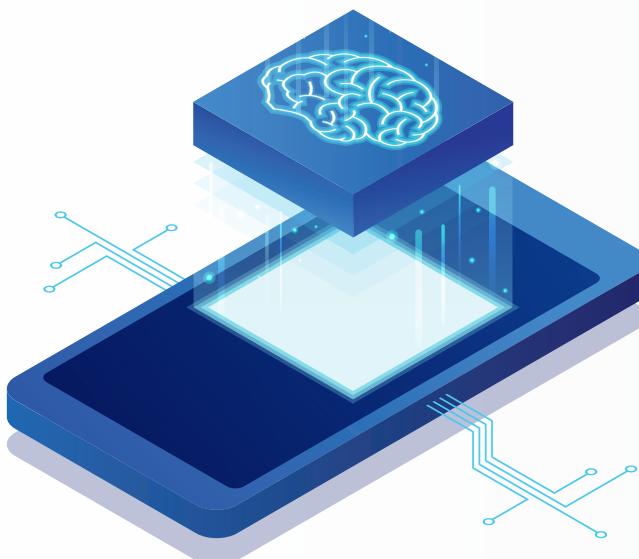
## PERSAINGAN DAN CAPAIAN

Pada pertengahan tahun 2017, MCMC telah merangka Garis Panduan Penggabungan dan Pengambilalihan dan pada 17 November 2017, satu deraf garis panduan telah diedarkan kepada pihak industri untuk mendapatkan maklumbalas. Pihak industri diberikan waktu untuk memajukan pandangan dan mengulas deraf garis panduan tersebut sehingga 1 Februari 2018. Garis panduan tersebut bertujuan untuk menetapkan proses yang akan diambil oleh MCMC dalam membuat penilaian mengenai apa-apa penggabungan atau pengalihan yang dimaklumkan oleh pihak pemegang lesen secara sukarela.

MCMC akan menggunakan proses di dalam garis panduan tersebut untuk menilai sama ada pemegang lesen telah mengurangkan persaingan dengan cukup besar dalam suatu pasaran komunikasi jika pemegang lesen melakukan apa-apa penggabungan dan pengambilalihan. Proses penilaian ini adalah sejajar dengan proses yang termaktub di dalam garis panduan 'Substantially Lessening of Competition in a Communication Market' yang dikeluarkan oleh pihak Suruhanjaya pada 2014. Pada 30 September 2017, MCMC telah menerima laporan pengasingan perakaunan dari tujuh pemegang lesen dan laporan ini diteliti oleh MCMC untuk mengenal pasti tingkah laku anti-persaingan.

### Kajian Semula Standard Mandatori mengenai Harga Capaian

Selain itu, pada awal tahun, MCMC telah memulakan kajian semula Standard Mandatori mengenai Harga Capaian. Pada bulan Februari, MCMC telah mengumpul data dan menjalankan rundingan dengan pemegang lesen mengenai kaedah yang akan digunakan untuk mengira Harga Capaian. Kemudian, pada bulan Julai, MCMC telah mengadakan rundingan dengan pemegang lesen mengenai model kos. Berdasarkan maklumbalas yang diterima, MCMC telah membuat beberapa perubahan kepada model kos. Pada 6 Oktober 2017, MCMC telah mengeluarkan kertas siasatan awam mengenai kajian semula Standard Mandatori mengenai Harga Capaian. Laporan siasatan awam diterbitkan pada 20 Disember 2017 dan sejurus selepas itu, MCMC telah mengeluarkan Standard Mandatori mengenai Harga Capaian yang menetapkan harga capaian bagi tempoh tahun 2018 hingga 2020.



## Innovasi

**Selaras dengan peranan MCMC, pelbagai bentuk bantuan telah diberikan demi untuk menggalakkan kerjasama dan penyelarasan dengan pihak-pihak yang melibatkan diri dalam aktiviti innovasi dalam bidang komunikasi dan multimedia.**

### POS LAJU EZIBOX

Pos Laju EziBox merupakan inovasi terkini daripada Pos Malaysia yang memberikan kemudahan kepada pelanggan untuk menerima dan menghantar bungkusan Pos Laju secara percuma. Perkhidmatan Pos Laju EziBox ini memudahkan pelanggan yang sibuk bekerja atau tiada di rumah untuk menerima bungkusan. Tersedia 24 jam 7 hari seminggu di 110 lokasi strategik, seperti pejabat pos dan Pusat Pos Laju terpilih, stesen minyak Petronas, Shell dan BHP, stesen LRT, kompleks membeli-belah dan universiti terpilih. Pos Laju EziBox membolehkan pelanggan mengambil atau menghantar bungkusan Pos Laju pada waktu yang bersesuaian di dalam persekitaran yang selamat.

Tujuan utama Pos Malaysia menawarkan kemudahan ini adalah untuk memenuhi kehendak dan keperluan pelanggan dan juga peniaga e-dagang yang semakin progresif. Peniaga yang mempunyai kontrak dengan Pos Laju atau yang menggunakan sampul atau kotak Prabayar Pos Laju boleh menggunakan Pos Laju EziBox sebagai dropbox untuk mengeposkan bungkusan. Ini memberikan lebih banyak pilihan kepada peniaga e-dagang dengan membantu mereka menjalankan urusan 24 jam 7 hari seminggu.



Gambar: Pelanggan menggunakan perkhidmatan Ezi Box yang disediakan.

### BANDARAYA PINTAR: RANGKA KERJA STANDARDITASI BANDARAYA PINTAR BERHUBUNG ASPEK KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA

Di dalam RMK-11, 2016-2020 merupakan rancangan pembangunan lima tahun terakhir ke arah merealisasikan matlamat Wawasan 2020. Dalam "Teras Strategik 5 RMK-11: Memperkuatkannya Infrastruktur bagi Menyokong Pertumbuhan Ekonomi" turut memberi penekanan bagi menambahbaik liputan dan kualiti serta kemampuan langganan infrastruktur digital bagi mewujudkan Bandaraya Pintar. Justeru, terdapat keperluan untuk pembangunan kerangka Bandaraya Pintar berkaitan dengan aspek ICT sebagai asas dan rujukan industri ICT serta industri-industri lain.

MCMC dengan kerjasama Kumpulan Fokus Bandaraya Pintar (Focus Group on Smart City) di bawah Malaysian Technical Standards Forum Bhd (MTSFB) telah menerbitkan satu rangka kerja dikenali sebagai "Framework on Smart Cities Standardization in Relations to Information and Communications Aspect" pada 3 Februari 2017. Melalui rangka kerja ini, kerumitan pelaksanaan bandaraya pintar boleh ditangani secara berasingan oleh pihak berkepentingan. Usaha kolektif pihak yang berkepentingan mampu menyelesaikan cabaran dan isu-isu yang berkaitan dengan pembangunan bandaraya pintar di Malaysia.

Rangka kerja ini telah menjadi rujukan pelbagai pihak dalam strategi pembangunan Bandaraya Pintar, antaranya Iskandar Regional Development Authority, dan Majlis Perbandaran Sepang. Rangka kerja ini boleh didapati daripada laman sesawang rasmi MCMC.



#### BANDARAYA PINTAR

Sila imbas Kod QR untuk menonton video

## PEMBANGUNAN APLIKASI SMART QURAN DAN SMART HALAL

MCMC telah menjalin kerjasama strategik dengan Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) untuk membangunkan dua aplikasi mudah alih khusus untuk kebaikan dan kemudahan umat Islam serta orang ramai di Malaysia. Aplikasi mudah alih yang dimaksudkan ialah aplikasi Smart Quran iaitu versi Quran Digital yang berdasarkan Tafsir Pimpinan Ar-Rahman keluaran JAKIM yang telah mendapat pengesahan serta kelulusan daripada Kementerian Dalam Negeri, serta aplikasi Smart Halal untuk semakan dan pengesahan produk halal, premis halal dan pusat sembelihan halal di Malaysia.

Aplikasi Smart Halal telah dilancarkan pada 17 Oktober 2017 oleh Timbalan Perdana Menteri, manakala aplikasi Smart Quran pula dijangka akan dilancarkan pada awal tahun 2018.



Grafik: Antara muka aplikasi Smart Quran dan Smart Halal

## DOMPET MUDAH ALIH DIGITAL

MCMC turut mengambil langkah bagi menyokong ekonomi digital negara untuk berkembang lebih pesat dengan memberi fasilitasi kepada pihak industri dari segi memangkin pembangunan ekosistem ekonomi digital itu sendiri yang mencakupi pelbagai aspek termasuk menggalakkan rakyat memanfaatkan prasarana dan perkhidmatan digital yang tersedia dengan mengalakkan gaya hidup digital misalnya melalui penggunaan pembayaran digital tanpa tunai melalui saluran Elektronik Dalam Talian (e-Payment) mahupun pembayaran mudah alih. Untuk tujuan itu, MCMC telah melaksanakan projek rintis penggunaan Dompet Mudah Alih Digital (Mobile Digital Wallet) melalui pendekatan "Regulatory Sandbox" seperti berikut:

### Inisiatif Tanpa Tunai Smart Putrajaya

MCMC telah berkerjasama dengan pihak Perbadanan Putrajaya dan rakan teknologi Primekeeper untuk menjalankan sandbox pembayaran tanpa tunai di bawah projek Smart Putrajaya. Primekeeper menyediakan perkhidmatan platform "aggregator" pembayaran mudah alih kepada penyedia dompet mudahalih digital dan pihak bank secara setempat. Dengan memuat turun aplikasinya, orang awam boleh membuat pembayaran transaksi runcit secara QR code dengan memilih sama ada untuk melakukannya dari dompet mudah alih digital atau akaun bank yang bakal tersenarai di platform Primekeeper. Sementara proses integrasi sistem Primekeeper dengan penyedia dompet mudah alih digital serta pihak bank dimuktamadkan, orang awam boleh merasakan pengalaman membuat pembayaran secara QR Code bagi transaksi runcitan mereka dengan peruncit terpilih di kawasan Putrajaya menggunakan insentif e-baucar bernilai RM10 yang diberikan oleh MCMC. Melalui beberapa pendedahan awal penggunaan dompet mudah alih digital daripada e-baucar yang diagihkan di beberapa acara seperti Pesta LAMPU dan sebagainya di sekitar Putrajaya, warga dan pelawat di Putrajaya telah menunjukkan minat yang tinggi untuk menggunakan pembayaran tanpa tunai secara QR Code berdasarkan data penggunaan dompet mudahalih digital Primekeeper yang dikumpul untuk sepanjang tempoh "sandbox" pada tahun 2017.

### Kolej Vokasional Gombak Go Cashless

Pelajar-pelajar telah memberikan sambutan yang memberangsangkan terhadap penggunaan pembayaran tanpa tunai berdasarkan teknologi QR Code seperti paparan statistik berikut:

- Sebanyak 127 e-baucar bernilai RM100 telah diberikan kepada pelajar melalui aplikasi Mobile Wallet.
- Jumlah transaksi yang direkodkan adalah sebanyak 2,487 di mana 84% transaksi dilakukan di kantin, 12% di Koperasi dan 4% di Business Centre.
- Jumlah transaksi individu yang tertinggi yang dilakukan sepanjang peraduan tersebut adalah sebanyak 67 transaksi diikuti dengan 61, 48, 44 dan 38 transaksi.
- e-baucar yang telah digunakan adalah bernilai RM8,998.60 daripada jumlah e-baucar bernilai RM12,700 yang telah dikeluarkan. Ini bermakna 71% e-baucar telah ditebus oleh para pelajar yang terlibat dalam projek "Sandbox KVG Go Cashless".

Selain daripada bertujuan menggalakkan gaya hidup digital melalui penggunaan dompet mudah alih digital oleh generasi millennial dalam kalangan pelajar, "Sandbox KVG Go Cashless" juga bertujuan sebagai ujian simulasi untuk melihat kepada potensi penyediaan platform pembayaran bagi kegunaan Kerajaan kepada Rakyat (G2P) iaitu platform bagi pembayaran subsidi Kerajaan.

# Transformasi

## KE ARAH MALAYSIA PINTAR: JAWATANKUASA TRANSFORMASI DIGITAL

MCMC telah menganjurkan 'Simposium Ke Arah Malaysia Pintar' pada 25 hingga 26 September 2017 yang bertujuan untuk mewujudkan satu platform perkongsian maklumat mengenai pembangunan infrastruktur komunikasi dan jalur lebar di samping meningkatkan kefahaman tentang konsep, inisiatif-inisiatif kerajaan dan peranan pihak berkepentingan dalam menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara pintar.

Simposium tersebut mencadangkan penubuhan Jawatankuasa Transformasi Digital di peringkat negeri sebagai platform bagi membincangkan isu, cabaran dan perkara-perkara berkaitan operasi dalam pembentukan negara pintar. Bagi melaksanakan idea penubuhan Jawatankuasa Transformasi Digital, MCMC akan memulakan sisi jelajah di negeri terpilih bermula tahun 2018.



Para moderator dan pembicara Simposium Ke Arah Malaysia Pintar bersama Pengurus MCMC, YBhg. Tan Sri Dr. Halim Shafie, Ketua Pegawai Operasi, YBhg. Dato' Dr. Mazlan Ismail dan Ketua Pegawai, Sektor Komunikasi dan Ekosistem Digital, YBhg. Dato' Mohd Ali Hanafiah Mohd Yunus

## INTERNET BENDA (IOT): "WHITE PAPER ON INTERNET OF THINGS (IOT): REGULATORY ASPECTS AND KEY CHALLENGES"

MCMC telah menghasilkan satu "White Paper on Internet of Things (IoT): Regulatory Aspects and Key Challenges" bagi membincangkan beberapa aspek penting pengawalseliaan IoT termasuk keperluan spektrum, alamat dan nombor rangkaian, standardisasi teknikal, keperluan perayuan serta sekuriti dan data privasi. White Paper ini turut menyentuh keperluan bukti projek konsep (proof of concept) untuk memudahkan kelancaran pelaksanaan IoT di Malaysia.

Susulan daripada penerbitan "White paper" ini, satu "Task Force" yang diketuai oleh Ketua Sektor Komunikasi dan Ekosistem Digital dan disertai oleh bahagian-bahagian dalam MCMC berkaitan serta pakar luar telah ditubuhkan untuk melaporkan secara teknikal cabaran dalam pengawalseliaan IoT dan cadangan penambahbaikan bagi membantu pelaksanaan IoT di negara ini.

## PROJEK DI BAWAH PROGRAM GERAN FULBRIGHT-MCMC: "VISION OF A FUTURE NETWORK FOR SMART DIGITAL MALAYSIA"

Dalam merealisasikan inisiatif kerajaan ke arah negara pintar, MCMC telah menganjurkan satu projek bertajuk "Vision of a Future Network for Smart Digital Malaysia" untuk menganalisa keadaan semasa dan ketersediaan platform infrastruktur komunikasi dan multimedia di Malaysia bagi menyokong perkhidmatan digital dan elektronik secara meluas. Projek di bawah Program Geran Fulbright-MCMC ini telah melantik, Prof Dr Javed Iqbal Khan iaitu Ketua Jabatan Komputer Sains dan pakar penyelidik dari Kent State University, Ohio, Amerika Syarikat.

Fokus utama projek ini turut melibatkan tiga perkara lain:

- Mengenalpasti jurang, cabaran dan peluang dalam menggerakkan teknologi baru
- Mengenalpasti keperluan rangkaian yang diperlukan untuk menjadikan Malaysia bersedia ke arah sebuah negara pintar
- Mengenalpasti penambahbaikan dan cadangan bagaimana MCMC boleh membantu pihak berkepentingan dalam mencapai objektif komunikasi dan multimedia dalam Rancangan Malaysia ke-11 (RMK-11) serta Objektif Dasar Negara.

Pelbagai pihak berkepentingan termasuk universiti tempatan, agensi kerajaan dan industri terlibat secara tidak langsung dalam projek ini untuk berkongsi pengetahuan tentang inisiatif dan pelan strategik yang relevan.

## PELAKSANAAN SISTEM PENGURUSAN PERMIT INFRASTRUKTUR KOMUNIKASI

MCMC telah bekerjasama dengan Kerajaan Negeri dan Pihak Berkusa Tempatan (PBT) untuk pelaksanaan dan gunapakai sistem Communication Infrastructure Permit Management (CIPM) yang berasaskan laman sesawang bagi memudahkan proses pembaharuan permit dan pemantauan status struktur komunikasi diperingkat PBT dan negeri.

Pelaksanaan gunapakai CIPM di seluruh negara adalah dijalankan secara berperingkat. Sehingga kini beberapa negeri termasuk negeri Kedah, Perlis, Melaka, Selangor, Kelantan, Terengganu, Pahang dan juga Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah setuju terima untuk gunapakai CIPM disetiap PBT dinegeri/wilayah masing-masing. Bengkel Kajian Keperluan Pengguna juga telah diadakan bagi negeri-negeri tersebut dan buat masa ini sedang dalam proses kemaskini dan kemasukkan data ke dalam sistem.

Pada tahun 2017, pelaksanaan Program Pemutihan bagi struktur komunikasi juga telah dilaksanakan di negeri Perlis dan DBKL, selaras dengan Pelaksanaan CIPM bagi memastikan struktur yang dibina oleh pemilik struktur komunikasi, telah mendapat kelulusan dari PBT yang berkenaan. Pelaksanaan Program Pemutihan bagi negeri-negeri yang lain akan diadakan secara berperingkat.

## PROJEK BUKTI KONSEP GAYA HIDUP DIGITAL

Sejak penubuhan inisiatif DLM pada tahun 2011, ia telah berjaya membangunkan beberapa projek dalam bidang teknologi IoT dan Digital dengan kerjasama industri dan agensi kerajaan. Projek-projek ini adalah pemangkin kepada sumbangan MCMC dalam pembangunan teknologi IoT dan Digital kepada industri dan masyarakat.

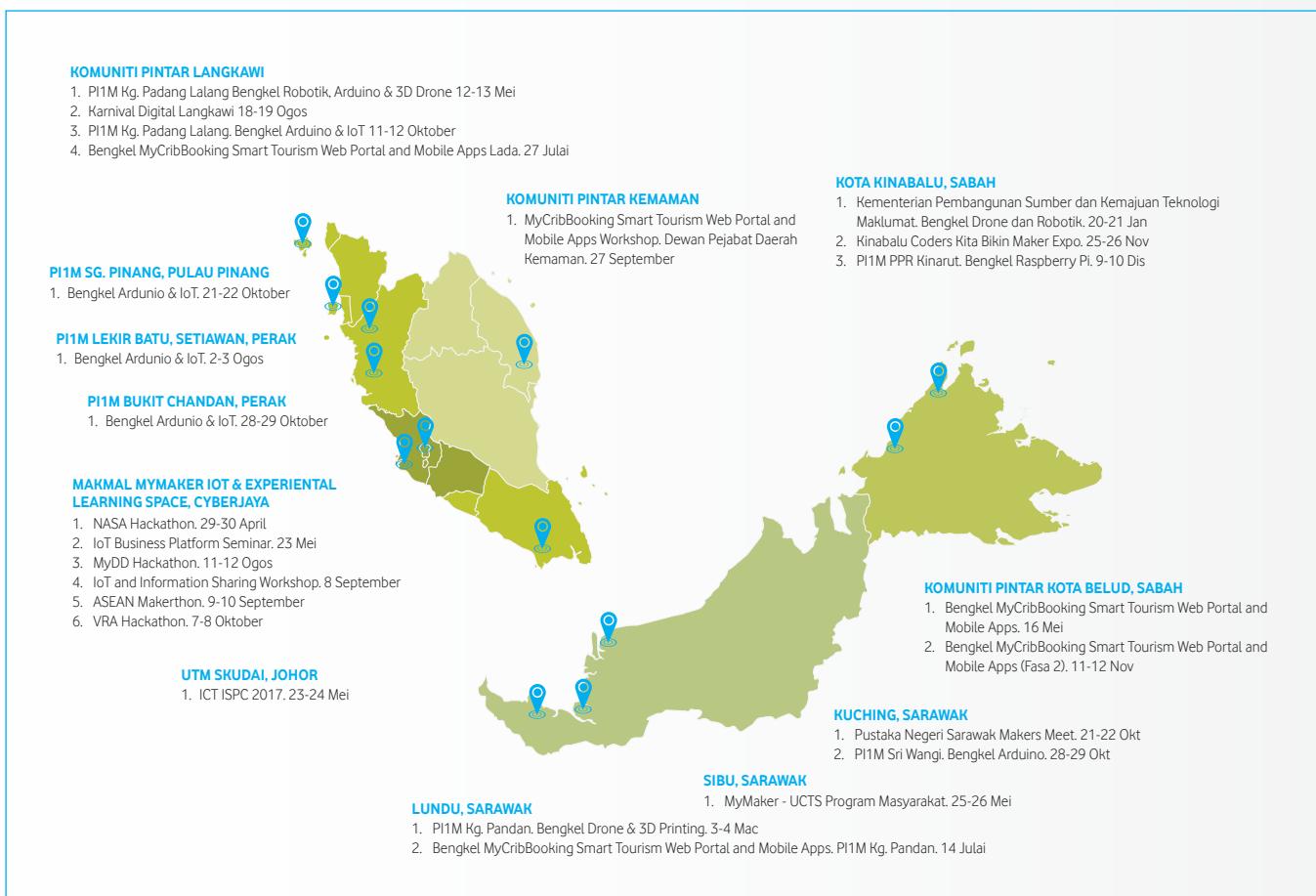


### • Platform Digital Pelancongan Pintar MyCribBooking

Pembangunan portal web dan aplikasi mudah alih untuk Industri Pelancongan di Platform Android dan iOS. Satu solusi yang lengkap untuk pengalaman perjalanan "Truly Malaysia" bagi destinasi pelancongan tempatan, termasuk tempat-tempat menarik di lokasi Komuniti Pintar MCMC. Platform digital ini memberi keutamaan kepada industri rumah inap dan rumah tumpangan, dengan kerjasama MyC Tech Sdn Bhd, Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan, Persatuan Pelancongan, Agensi Pelancongan Negeri dan Perbandaran Tempatan. Platform Digital MyCribBooking telah dilancarkan oleh YAB Perdana Menteri semasa Karnival Digital Langkawi pada 19 Ogos 2017.

### • Inisiatif myMaker

myMaker merupakan inisiatif MCMC yang diwujudkan bagi meningkatkan kesedaran masyarakat terhadap bidang sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik (STEM) serta Internet of Things (IoT) yang menjadi pemangkin kepada gaya hidup digital. Sepanjang tahun 2017, pelbagai aktiviti telah dijalankan bagi menjayakan inisiatif ini. Menerusi Pertubuhan myMaker, beberapa program berbentuk bengkel dan pertandingan telah dilaksanakan.



Rajah: Aktiviti MyMaker dan DLM sepanjang 2017



# Kajian Semula Prestasi



## Memperkasa Komuniti

**Prestasi MCMC bukan hanya boleh diukur dari segi pembangunan infrastruktur telekomunikasi dan penguatkuasaan AKM 98 kerana peranan MCMC merangkumi usaha menggalakkan dan mempromosi pembangunan industri komunikasi dan multimedia dalam kalangan komuniti di sekitar kawasan yang kurang mendapat perkhidmatan.**

### PELAKSANAAN KOMUNITI PINTAR

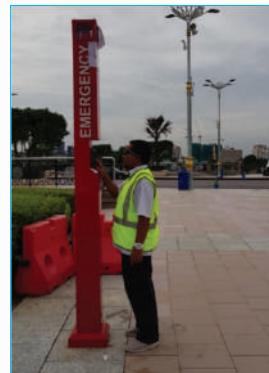
Inisiatif komuniti pintar yang diterajui oleh MCMC telah dimulakan dengan pelaksanaan di daerah Kemaman (Terengganu) pada awal tahun 2015 dan disusuli oleh daerah Kota Belud (Sabah), Lundu (Sarawak), Putrajaya pada tahun 2016 dan Pulau Langkawi (Kedah) pada tahun 2017.

Antara aspek utama pelaksanaan inisiatif komuniti pintar adalah memastikan tahap liputan jalur lebar taliyan tetap dan kualiti perkhidmatan telekomunikasi seperti rangkaian 2G, 3G dan LTE serta jaringan yang baik di daerah Komuniti Pintar. Selain itu, program pembangunan kandungan dan aplikasi, pelancongan, keusahawanan dan penambahbaikan perkhidmatan pos telah dibangunkan berdasarkan keperluan penduduk setempat.

Inisiatif komuniti pintar juga bertujuan untuk mempertingkatkan taraf kehidupan komuniti setempat melalui penerapan teknologi terkini seperti Internet of Things (IoT), sensor dan sistem kamera litar tertutup (CCTV) di samping menerapkan ekosistem inovasi dalam kalangan rakyat dan penggunaan teknologi terkini.

Selain pelancaran Komuniti Pintar Langkawi, pencalonan e-Majalah dan kejayaan SAIFON di Kota Belud yang telah berjaya pada tahun ini, beberapa inisiatif lain yang tidak kurang pentingnya telah dijalankan oleh MCMC.

MCMC dan Perbadanan Putrajaya bekerjasama dalam menaiktaraf Pusat Kawalan Putrajaya yang akan dijadikan sebagai pusat operasi dan kawalan bersepada yang menggabungkan pelbagai agensi di Putrajaya seperti Jabatan Bomba dan Penyelamat, Hospital dan Polis Di-Raja Malaysia (PDRM) iaitu pembangunan 74 unit Kamera Litar Tertutup (CCTV) Berdefinisi Tinggi di sekitar Putrajaya yang berupaya untuk menganalisa video, pemberitahuan sistem maklumat parkir, sistem pengurusan trafik dan sistem keselamatan seperti "Panic Button", "Horn Speaker" dan sistem interkom. Selain itu, Pusat Inovasi Terbuka Putrajaya (POINT) juga sedang dibangunkan sebagai ruang kepada komuniti untuk menjalankan aktiviti dengan mengaplikasikan penggunaan ICT terutamanya berkaitan ekonomi digital.



Pengujian "Panic Button" di Putrajaya.

Inisiatif "MyCommunity Heroes" pula adalah usaha untuk memupuk budaya keusahawanan sosial dalam kalangan generasi muda. Empat buah sekolah menengah telah dipilih sebagai sekolah perintis di Kemaman bagi program kerjasama antara MCMC, PPD Kemaman dan Institut Leadership Empowerment and Development (LEAD). Program ini memperkasakan peserta dengan meningkatkan literasi Bahasa Inggeris dan kemahiran keusahawanan melalui pembentangan projek bagi memupuk kreativiti dan pemikiran kritis dalam menyelesaikan masalah sosial. Memandangkan program ini mendapat sambutan dan sokongan baik dari pihak sekolah yang terlibat, inisiatif ini akan diperluaskan ke Komuniti Pintar lain seperti Kota Belud, Lundu, Putrajaya dan Pulau Langkawi pada tahun 2018.

MCMC bersama The Asia Foundation melalui Institut Antarabangsa Dasar dan Pengurusan Awam (INPUMA) Universiti Malaya dan PPD Kemaman telah menganjurkan program "Books for Asia" yang bertujuan untuk mendedahkan komuniti mengenai bahan bacaan yang berkualiti dan membolehkan mereka mempelajari beberapa teknik penulisan daripada pelbagai penulis di seluruh dunia khususnya Bahasa Inggeris. Kemaman telah dipilih sebagai daerah perintis untuk program ini. Sebanyak 3,092 buah buku telah diedarkan kepada 70 buah sekolah dan 11 buah Pusat Internet 1Malaysia (PI1M) (termasuk Lab Inovasi Terbuka Kemaman) di Kemaman.

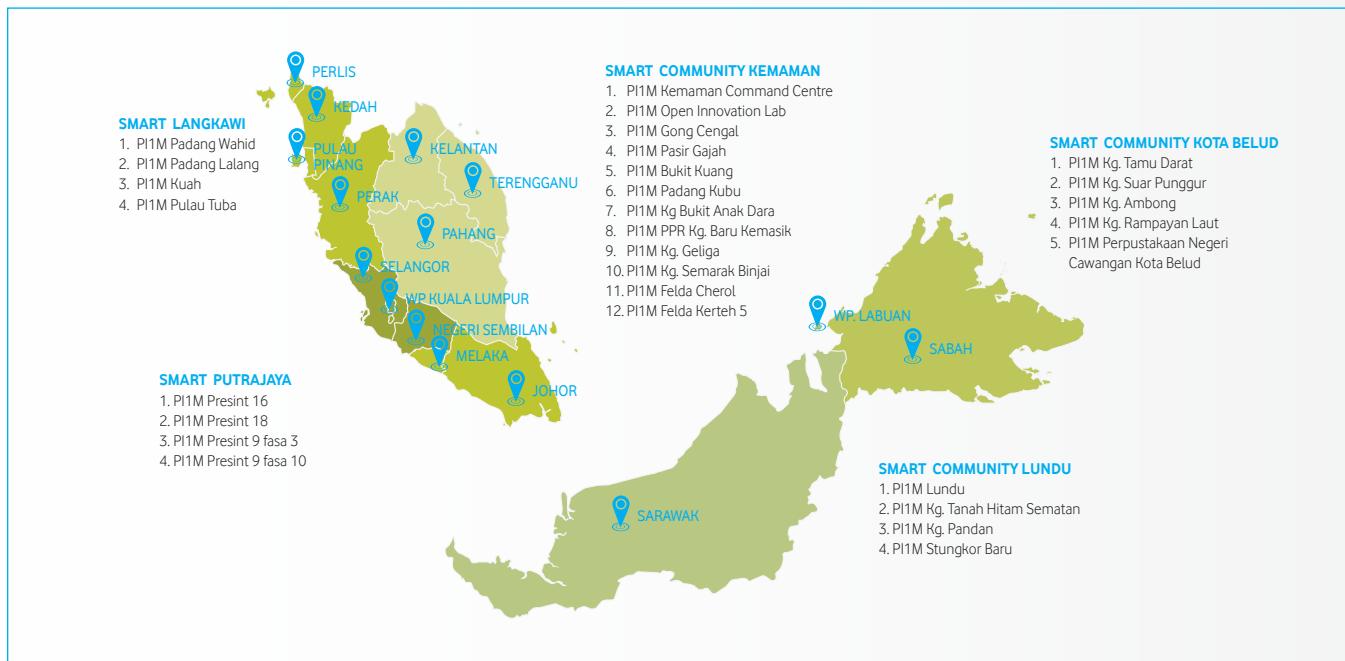
## PUSAT INTERNET 1MALAYSIA

Pusat Internet 1Malaysia (PI1M) merupakan salah satu inisiatif di bawah Program Pemberian Perkhidmatan Sejagat (PPS) dengan matlamat untuk menyediakan akses perkhidmatan jalur lebar kepada masyarakat dan merapatkan jurang digital antara kawasan bandar dan luar bandar. Sebanyak 846 PI1M telah beroperasi di seluruh negara, dengan memberi fokus kepada keterangkuman digital dan keusahawanan dalam talian.

Antara program-program lain termasuk:

### Program Skrip ke Skrin

Program ini adalah satu pelan komprehensif yang menggunakan modul latihan penghasilan video pendek yang profesional dan berkualiti agar produk tempatan dapat dipromosikan dengan berkesan dan meluas menerusi media sosial seperti laman YouTube, e-Dagang dan sebagainya.



Jadual 1: Senarai PI1M mengikut negeri

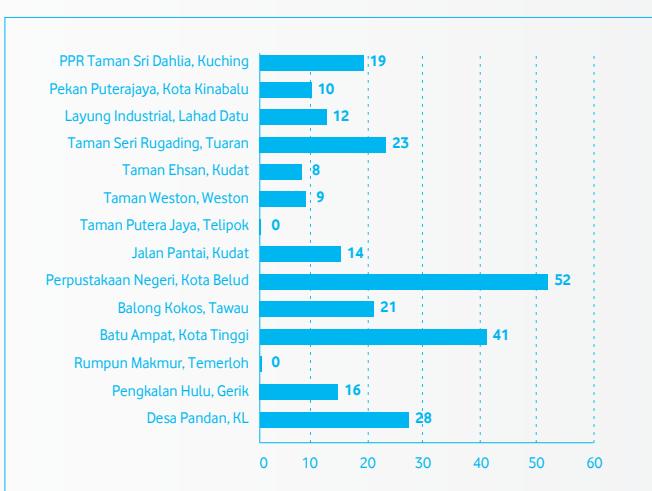
PI1M telah beralih fokus daripada menyediakan kemahiran asas Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) kepada menganjurkan pelbagai program bagi meningkatkan taraf sosio-ekonomi dan kesejahteraan sosial masyarakat luar bandar. Program tersebut termasuk ICT, e-Pembelajaran, media sosial, keusahawanan dan e-Niaga, Sains Teknologi Kejuruteraan dan Matematik, Internet Benda (IoT), aplikasi dan program penglibatan komuniti.

MCMC melalui PI1M telah memupuk semangat keusahawanan dalam komuniti dengan memanfaatkan kemudahan Internet yang disediakan. PI1M kini meluaskan lagi kerjasama strategik dengan pihak berkepentingan seperti Majlis Amanah Rakyat (MARA), Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA), Unit Strategi Nasional (NSU), Jabatan Pembangunan Orang Asli (JAKOA), Telekom Malaysia Berhad, Pejabat Daerah dan Tanah Kemaman, LAZADA, Lelong.my, Perbadanan Pembangunan Ekonomi Digital Malaysia, institut-institut pengajian tinggi dan banyak lagi.

Pelbagai program keusahawanan telah diperkenalkan di PI1M, termasuk program Melatih Si Pelatih (train the trainer) kepada penyelia PI1M supaya mereka dapat melatih usahawan tempatan dan manfaat ini dapat dinikmati oleh lebih ramai usahawan sekitar PI1M.

### Program Latihan Keusahawanan Dalam Talian Agrobazaar

Program ini merupakan usahasama MCMC bersama pihak FAMA buat pertama kali bagi melatih usahawan dan para penyelia PI1M bagi menempatkan dan menjual produk mereka di dalam talian melalui portal Agrobazaar.



Rajah 4: PI1M yang aktif menjual berdasarkan produk



Rajah 4: Hasil jualan PI1M dan Produk Aktif di AgroBazaar

#### Kemaman Open Innovation Challenge (KOIL2017)

Program KOIL2017 bermula pada 14 Julai 2017 dan tamat pada 18 November 2017 yang merangkumi tiga siri program dan melibatkan kumpulan sasaran seperti berikut:

- Siri 1: CAMBOH – Memungkin inovasi kepada usahawan desa bagi meluaskan pasaran dan meningkatkan automasi perniagaan dalam talian.
- Siri 2: ABIHRENG – Mengenal pasti idea baru dan memudahkan pembangunan model perniagaan baru melalui pewujudan syarikat pemula.
- Siri 3: KEMAH – Mewujudkan serta menyatupadukan usahawan dan inovator dalam meningkatkan sosial ekonomi komuniti setempat.

Usahawan-usahawan yang terpilih berpeluang untuk membangunkan idea dan prototaip mereka pada tahun 2018 dan sejumlah enam (6) projek terpilih akan diberikan bantuan geran permulaan oleh MCMC.

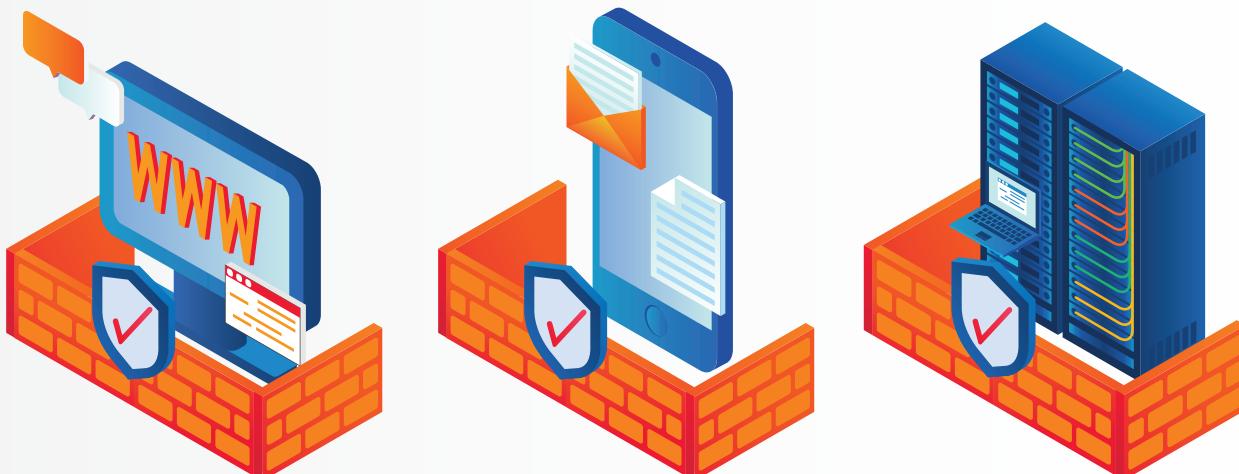
#### Program Latihan Pembangunan Keusahawanan Dalam Talian Kepada Orang Asli

Program rintis latihan keusahawanan dalam talian untuk Orang Asli telah dijalankan di PI1M Kampung Orang Asli Sg Judah, Banting dengan kerjasama strategik FAMA.



Program Latihan Pembangunan Keusahawanan Dalam Talian Kepada Orang Asli pada 13 Disember 2017.

Objektif program tersebut adalah untuk memberikan latihan kepada Orang Asli terpilih sekitar PI1M mengenai pembangunan perniagaan dalam talian dan mekanisme e-Dagang melalui platform AgroBazaar yang dibangunkan oleh FAMA bagi mempromosikan produk-produk tempatan. Program ini telah mendapat sokongan yang baik daripada NSU dan JAKOA.



## SESI WEBINAR "MENJUAL DENGAN LAZADA SECARA ONLINE"

Program kerjasama bersama LAZADA Malaysia adalah untuk melatih usahawan di PI1M seluruh negara tentang asas e-Dagang menggunakan platform LAZADA. Modul program Webinar ini memberi informasi mengenai cara untuk meluaskan perniagaan mereka secara dalam talian serta proses untuk mendaftar sebagai peniaga di platform LAZADA.

Program yang dijalankan dalam kaedah Webinar ini menggunakan platform GetGoTraining.com. Para usahawan yang mengikuti program ini dipilih oleh LAZADA berdasarkan kriteria yang telah ditetapkan oleh pihak syarikat dan mempunyai potensi untuk menjual di platform e-Dagang mereka.

## CLASS 101: NOW EVERYBODY CAN SELL ONLINE

Program rintis kerjasama bersama Lelong.my adalah program latihan selama separuh hari dimana usahawan terpilih diajar teknik menjalankan pemasaran secara berkesan dan langkah-langkah menjadi usahawan dalam talian. Selain itu, latihan tersebut turut merangkumi tips mengambil gambar produk, pembungkusan produk, khidmat pelanggan, promosi dan penghantaran produk.

Program ini juga memberi pengenalan tentang cara menguruskan perniagaan menggunakan platform Lelong.my. Seramai 90 orang peserta yang terdiri daripada usahawan serta pengurus dan penolong pengurus PI1M wilayah tengah telah menghadiri program yang dijalankan pada 26 September 2017 ini.



Class 101 - Now Everybody Can Sell Online

## KURSUS LATIHAN ASAS KEUSAHAWANAN MCMC-MARA

MCMC telah berkolaborasi bersama MARA bagi mengadakan Kursus Latihan Asas Keusahawanan di PI1M. Program latihan selama dua hari ini merangkumi konsep keusahawanan, Business Model Canvas (BMC), penentuan rancangan perniagaan, penentuan harga, rancangan pemasaran, pengurusan kewangan dan aliran tunai, penyimpanan rekod urusniaga serta komunikasi dan kemahiran rundingan. Kaedah pengajaran yang disampaikan oleh pihak MARA adalah secara kerjasama berkumpulan dan syarahan.

Sasaran peserta bagi kursus ini adalah seramai 20 orang yang terdiri daripada penyelia PI1M serta usahawan di daerah komuniti pintar dan kawasan sekitar yang berdekatan. Bagi tahun 2017, MARA telah mengadakan dua buah program di daerah Komuniti Pintar Lundu dan Kota Belud. Program ini dihadiri oleh 36 orang peserta yang terdiri daripada usahawan tempatan dari daerah tersebut yang telah mempunyai produk atau perkhidmatan seperti katering, jahitan, kraftangan, kuih muih, rumah inap dan produk kosmetik.

## PROGRAM BAHASA INGGERIS 1MALAYSIA (BI1M) DI PUSAT INTERNET 1MALAYSIA

BI1M merupakan salah satu inisiatif di bawah Strategi Lautan Biru Kebangsaan (NBOS). MCMC dengan kerjasama NSU, sebuah agensi di bawah Kementerian Kewangan Malaysia telah melaksanakan projek rintis BI1M di dua PI1M terpilih iaitu PI1M Belimbang Kanan, Padang Terap dan PI1M Kuah, Langkawi, Kedah.

Objektif program adalah untuk meningkatkan tahap penguasaan Bahasa Inggeris dalam kalangan penduduk tempatan seterusnya meningkatkan kualiti hidup mereka.



Hari Graduasi BI1M di PI1M Kuah



# Peristiwa Penting



# Peristiwa Penting

## PERTANDINGAN USAHAWAN TERBAIK PUSAT INTERNET 1MALAYSIA (PI1M) 2017



Majlis Penyampaian Hadiah yang dijalankan pada 5 Oktober 2017.

MCMC telah menganjurkan Pertandingan Usahawan Terbaik Pusat Internet 1Malaysia (PI1M). Objektif pertandingan adalah bagi memberi penghargaan kepada usahawan tempatan yang berdaftar sebagai ahli PI1M di atas pencapaian mereka dalam mempromosikan produk perniagaan dengan memanfaatkan teknologi ICT. Majlis penyampaian hadiah telah diadakan pada 5 Oktober 2017 di Auditorium MCMC, Cyberjaya. Keutamaan diberikan kepada usahawan yang berjaya mentransformasikan perniagaan mereka daripada kaedah pemasaran konvensional kepada pemasaran dalam talian, selaras dengan pembangunan digital ekonomi.

Selain itu, kategori Kluster PI1M Terbaik dan video terbaik "Menarik Di..." turut diwujudkan bagi memberi penghargaan kepada PI1M atas semangat berkerjasama dan sumbangan mereka dalam meningkatkan kualiti hidup penduduk tempatan dengan penggunaan teknologi ICT.

Senarai pemenang pertandingan adalah seperti berikut:

NO.	ANUGERAH	PEMENANG	PRODUK
1	Usahawan Terbaik (Peringkat Kebangsaan dan Wilayah Utara)	Nur Isma Afifi Binti Md Aris	Madu Kelulut
2	Usahawan Terbaik (Wilayah Timur)	Nor Mariani Binti Haron	Kraftangan
3	Usahawan Terbaik (Wilayah Sabah)	Eriy Binti Dusun	Makanan berdasarkan Tuahu
4	Usahawan Terbaik (Wilayah Sarawak)	Zulkipli Bin Ibrahim	Minyak wangi
5	Usahawan Terbaik (Wilayah Selatan)	Juniadah Binti Mohd Tahir	Popia Mini
6	Usahawan Terbaik (Wilayah Tengah)	Mazliana Binti Mohien	Bakeri dan pastri
7	Video Terbaik "Menarik Di..."	Padang Terap	Menarik Di Padang Terap
8	Kluster PI1M Terbaik	Padang Terap	-

## ASEAN MAKERTHON AND INTERNET OF THINGS (IOT) INFORMATION SHARING WORKSHOP

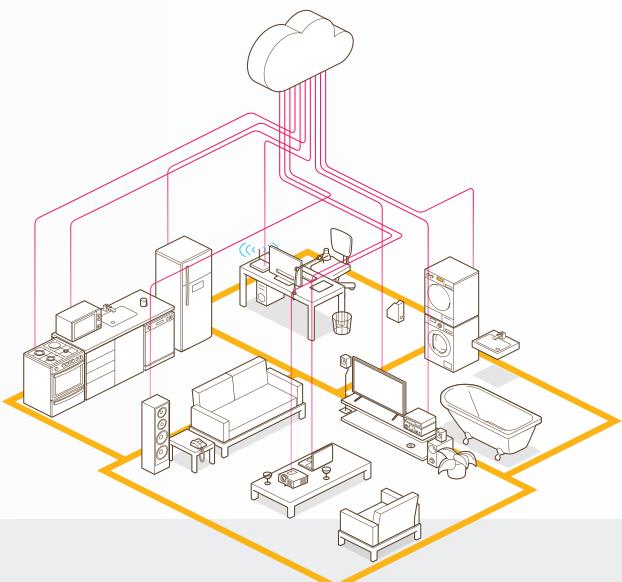


Program Asean Makerthon and Internet of Things (IoT).

Bertemakan "Smart Cities, Healthcare and Agriculture (Track, Trace, Improve, Reduce)", program maker hackathon ini merupakan yang pertama diadakan melibatkan pelajar-pelajar universti dari 10 buah negara anggota ASEAN dan juga dua (2) buah negara dari "TELSOM Dialogue Partners" iaitu China dan Korea Selatan.

Program ini telah berlangsung di Bangunan Lama MCMC pada 8 hingga 10 September 2017. Hari pertama, telah diadakan "IoT Information Sharing Workshop" dimana penceramah berlatar belakangkan IoT dari dalam dan luar negara berkongsi pengalaman dan kepakaran mereka. Pada hari kedua dan ketiga diadakan "hackathon" yang melibatkan 20 kumpulan (58 peserta).

Kumpulan Hi Team dari China telah diumumkan sebagai pemenang dan diikuti kumpulan UIT-ES dari Myanmar dan AgentC dari Malaysia di tempat ketiga. Sebanyak 20 prototaip IoT telah dihasilkan. Program ini dijayakan oleh pihak Jabatan Antarabangsa MCMC bersama-sama dengan Pertubuhan myMaker.



## MALAYSIA DEVELOPERS DAY 2017



Peserta dan pemenang-pemenang Malaysia Developers Day 2017.

Malaysia Developers Day (MyDD) merupakan pertandingan membangunkan aplikasi dalam tempoh 24 jam. Ia merupakan anjuran bersama MCMC dan syarikat telekomunikasi Amerika Syarikat iaitu AT&T. Pertandingan yang memasuki tahun ke-5 pengjurannya berlangsung pada 11 hingga 12 Ogos 2017. Edisi ke-5 pada tahun 2017 bertemakan IoT yang merangkumi empat bidang tumpuan iaitu Smart Cities, Healthcare, Sustainability dan Home.

MyDD 2017 melibatkan sebanyak 33 kumpulan yang terdiri daripada 161 "developers" atau "hackers" dalam dan luar negeri.



## SIMPOSIUM KOLABORASI PENYELIDIKAN 2017- "PENGUPASAN NILAI SOSIOEKONOMI DALAM EKONOMI DIGITAL: KOLABORASI DALAM PERTUMBUHAN DAN IMPAK"



Simposium Kolaborasi Penyelidikan Media Berangkai (NMRCP).

Simposium Kolaborasi Penyelidikan telah diadakan pada 28-29 November 2017, di Auditorium MCMC yang dihadiri kira-kira 250 peserta daripada golongan akademik, penyelidik, kakitangan kerajaan dan orang awam.

Seminar ini telah mempamerkan kerjasama penyelidikan antara MCMC dan sembilan Universiti tempatan yang dibiayai dibawah Program

Kolaborasi Penyelidikan Media Berangkai (NMRCP) seperti berikut:

- a. Universiti Sains Malaysia
- b. Universiti Putra Malaysia
- c. Universiti Teknologi Petronas
- d. Universiti Kebangsaan Malaysia
- e. Universiti Heriot-Watt Malaysia
- f. Universiti Islam Antarabangsa

Universiti-universiti ini telah berjaya membentangkan dan membincangkan mengenai keseluruhan penyelidikan seperti objektif, metodologi, hasil penyelidikan dan sebagainya. Antara isu-isu menarik yang dibentangkan adalah mengenai literasi media, keselamatan dalam talian, impak media baharu iaitu mengenai kesedaran dan identiti warga digital dan juga bagaimana media sosial memberi kesan terhadap sikap dan tingkah laku dikalangan remaja dan langkah-langkah yang praktikal dalam mengurangkan dan menangani kebergantungan Internet yang berlebihan.

Selain itu, simposium ini juga telah berjaya membincangkan dan mengetengahkan isu-isu mengenai Ekonomi Digital dimana ia mampu mempunyai potensi untuk dijadikan sebagai panduan kepada agenda penyelidikan NMRCP pada masa akan datang. Isu-isu ini adalah seperti:

- a. Isu-isu rakyat dan cabaran yang berkaitan dengan Ekonomi Digital
- b. Dasar-dasar dan pengawalseliaan Ekonomi Digital
- c. Cadangan strategi, inisiatif dan program-program untuk mengukur impak dalam Ekonomi Digital

Secara keseluruhannya, tema simposium ini telah berjaya membawa kepada perbincangan yang luas dan membuka peluang untuk penyelidikan yang baharu dalam Ekonomi Digital seterusnya dapat menyumbang dalam merealisasikan impak transformasi Ekonomi Digital mengenai aspek kehidupan masyarakat, pengalaman kebudayaan, masyarakat masa depan dan ekonomi.



# Tadbir Urus Kami



## Ahli Suruhanjaya

1



**DATO' SRI DR. SHARIFAH ZARAH SYED AHMAD**

Dilantik : 14 Ogos 2016

2



**MOHAMED HASNAN BIN CHE HUSSIN**

Dilantik : 25 Julai 2017

3



**DATUK HJ. MD AFENDI BIN DATUK HJ. HAMDAN**

Dilantik : 1 November 2015

4



**DR. ABANG AZHARI ABANG HADARI**

Dilantik : 7 November 2015

5



**PUAN SRI DATUK ROHANI BT ABDULLAH**

Dilantik : 11 April 2016

6



**DR. FADHULLAH SUHAMI ABDUL MALEK**

Dilantik : 1 Januari 2017

7



**DR. CHIN YOONG KHEONG**

Dilantik : 22 Mac 2017

# Kepimpinan MCMC

**1****TAN SRI DR HALIM SHAFIE**

Pengerusi

**2****DR. MAZLAN ISMAIL**

Ketua Pegawai Operasi

**3****NORIZAN BAHARIN**

Ketua Pegawai,  
Komunikasi, Pengurusan Spektrum dan  
Penomboran, Pelesenan dan Kawal Selia  
Ekonomi

**4****NUR SULYNA ABDULLAH**

Ketua Pegawai,  
Strategi Korporat

**5****DATU' MOHD ALI HANAFIAH MOHD YUNUS**

Ketua Pegawai,  
Komunikasi dan Ekosistem Digital

**6****ZULKARNAIN MOHD YASIN**

Ketua Pegawai,  
Keselamatan Rangkaian dan  
Penguatkuasaan

**7****DR. FADHLULLAH SUHAIMI ABDUL MALEK**

Ketua Pegawai,  
Keselamatan Rangkaian, Pemantauan  
Media Baharu, Pematuhan dan Advokasi

**8****TENGKU ZAIB RAJA AHMAD**

Ketua Pegawai,  
Perkhidmatan Korporat  
(sehingga 28 April 2017)

# Senarai Kehadiran Mesyuarat Suruhanjaya Sepanjang Tahun 2017

## Mesyuarat Suruhanjaya 2017

Ahli Suruhanjaya	Jawatan	Jumlah
Tan Sri Dr. Halim Shafie	Pengerusi	<b>5/5</b>
Tan Sri Dr. Sharifah Zarah Syed Ahmad	Ahli	<b>3/5</b>
Dato' Mohid Mohamed	Ahli	<b>3/5</b>
Datuk Hj. Mohamed Hasnan Che Hussin	Ahli	<b>4/5</b>
Datuk Hj Md Afendi Datuk Hj. Hamdan	Ahli	<b>5/5</b>
Dr. Abang Azhari Abang Hadari	Ahli	<b>4/5</b>
Puan Sri Datuk Rohani Abdullah	Ahli	<b>3/5</b>
Dr. Fadhlullah Suhaimi Abdul Malek	Ahli	<b>5/5</b>
Dr. Chin Yoong Kheong	Ahli	<b>3/5</b>

## Mesyuarat Jawatankuasa Tatatertib 2017

Ahli	Jawatan	Jumlah
Datuk Hj. Mohamed Hasnan Che Hussin	Pengerusi	<b>3/3</b>
Datuk Hj Md Afendi Datuk Hj. Hamdan	Ahli	<b>3/3</b>
Dato' Mohid Mohamed	Ahli	<b>2/3</b>
Dr. Abang Azhari Abang Hadari	Ahli	<b>1/3</b>

## Mesyuarat Jawatankuasa Rayuan Tatatertib 2017

Ahli	Jawatan	Jumlah
Tan Sri Dr. Halim Shafie	Pengerusi	<b>2/2</b>
Dr. Fadhlullah Suhaimi Abdul Malek	Ahli	<b>2/2</b>
Dr. Chin Yoong Kheong	Ahli	<b>2/2</b>

## Mesyuarat Jawatankuasa Pencalonan Dan Ganjaran 2017

Ahli	Jawatan	Jumlah
Tan Sri Dr. Sharifah Zarah Syed Ahmad	Pengerusi	<b>2/3</b>
Datuk Hj. Mohamed Hasnan Che Hussin	Ahli	<b>3/3</b>
Dr. Abang Azhari Abang Hadari	Ahli	<b>3/3</b>
Hjh Norizan Baharin	Ahli	<b>2/3</b>

### Mesyuarat Jawatankuasa Audit Dan Pengurusan Risiko 2017

Ahli Suruhanjaya	Jawatan	Jumlah
Datuk Watson Peters	Pengerusi	<b>1/7</b>
Dato' Mohid Mohamed	Ahli	<b>4/7</b>
Datuk Hj. Mohamed Hasnan Che Hussin	Ahli	<b>7/7</b>
Datuk Hj Md Afendi Datuk Hj. Hamdan	Ahli	<b>6/7</b>
Dr. Chin Yoong Kheong	Pengerusi / Penasihat	<b>7/7</b>

### Mesyuarat Jawatankuasa Tender 2017

Ahli Suruhanjaya	Jawatan	Jumlah
Datuk Hj Md Afendi Datuk Hj. Hamdan	Pengerusi	<b>8/8</b>
Dato' Mohid Mohamed	Ahli	<b>5/8</b>
Dr. Abang Azhari Abang Hadari	Ahli	<b>6/8</b>
Datuk Hj. Mohamed Hasnan Che Hussin	Ahli	<b>7/8</b>
Dato' Mohd Ali Hanafiah	Ahli	<b>5/8</b>
Nor Azhar Hassan	Silih Ganti	<b>3/8</b>

#### Nota

- i. Keanggotaan Datuk Watson Peters sebagai Ahli Suruhanjaya tamat pada 15 Januari 2017.
- ii. Dr. Chin Yoong Kheong mula dilantik sebagai Pengerusi Mesyuarat Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Risiko pada 7 April 2017.
- iii. Keanggotaan Dato' Mohid Mohamed sebagai Ahli Suruhanjaya tamat pada 19 September 2017 berikutan persaraan beliau sebagai Timbalan Ketua Setiausaha Kementerian Komunikasi & Multimedia Malaysia.

Selain itu, Pengerusi Suruhanjaya, Ketua-ketua Sektor dan Ketua Bahagian Kewangan dan Pengurusan Aset akan mengadakan pertemuan di Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Eksekutif (ExComm) sebanyak 30 kali sepanjang tahun 2017.

Bagi kertas-kertas pertimbangan yang memerlukan perbincangan yang lebih teliti, ia akan dibincangkan di peringkat Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan. Sepanjang tahun 2017, MCM telah bermesyuarat sebanyak 7 kali.

Perkara-perkara lain berkaitan hal-hal operasi dibincangkan secara berasingan di peringkat Sektor, Bahagian dan Jabatan dalam Suruhanjaya.



# Penyata Kewangan



## Kenyataan oleh Anggota-anggota Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

Kami, Al-Ihsal Ishak dan Chin Yoong Kheong, selaku dua Anggota Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia, dengan ini menyatakan bahawa pada pendapat Anggota-anggota Suruhanjaya, penyata kewangan yang dikemukakan pada halaman 68 hingga 111 telah disediakan mengikut Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dan Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa untuk memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Suruhanjaya pada 31 Disember 2017 dan pendapatan dan perbelanjaan dan aliran tunainya bagi tahun kewangan berakhir ketika itu.

Ditandatangani mengikut resolusi oleh Anggota-anggota Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia:

tt  
Al-Ihsal Ishak

tt  
Chin Yoong Kheong

Selangor,  
31 Oktober 2018

## Perakuan berkanun Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

Saya, Cho Shi Chong, sebagai pegawai utama bertanggungjawab bagi pengurusan kewangan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia, dengan sesungguhnya dan seikhlasnya mengakui bahawa penyata kewangan yang dikemukakan pada halaman 65 hingga 108 adalah, setakat pengetahuan dan kepercayaan terbaik saya, benar dan saya membuat perakuan ini dengan penuh kepercayaan akan kebenarannya, dan berdasarkan peruntukan-peruntukan Akta Perakuan Berkanun, 1960.

Ditandatangani dan sesungguhnya diperakui oleh yang tersebut di atas di Putrajaya, Wilayah Persekutuan pada 5 November 2018.

t.t  
Cho Shi Chong

Di hadapan saya:  
Pensuruhjaya Sumpah Malaysia  
No: A-W326  
Rafiza binti Mamat @ Aziz

# LAPORAN JURUAUDIT BEBAS KEPADA ANGGOTA-ANGGOTA SURUHANJAYA KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA

## Laporan mengenai penyata kewangan

### Pendapat

Kami telah mengaudit penyata kewangan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia ("Suruhanjaya"), yang merangkumi penyata kedudukan kewangan pada 31 Disember 2017 Suruhanjaya, dan penyata pendapatan dan perbelanjaan serta keuntungan dan kerugian diiktiraf dan penyata aliran tunai Suruhanjaya bagi tahun berakhir ketika itu, dan nota-nota kepada penyata kewangan, termasuk ringkasan polisi-polisi perakaunan utama, sebagaimana dikemukakan pada muka surat 68 hingga 111.

Pada pendapat kami, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Suruhanjaya pada 31 Disember 2017, dan mengenai prestasi kewangan dan aliran tunainya bagi tahun berakhir ketika itu mengikut Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dan Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa.

### Asas kepada pendapat

Kami telah menjalankan audit tersebut menurut piawaian-piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian mengenai Pengauditan Antarabangsa. Tanggungjawab kami di bawah piawaian tersebut diterangkan dengan lebih lanjut di bahagian Tanggungjawab Juruaudit ke atas audit penyata kewangan di dalam laporan kami. Kami percaya bahawa bukti audit yang kami peroleh adalah mencukupi dan wajar untuk memberi asas yang munasabah bagi pendapat audit kami.

### Kebebasan dan tanggungjawab etika lain

Kami adalah bebas daripada Suruhanjaya menurut Undang-undang Kecil (mengenai Etika, Kelakuan dan Amalan Profesional) Institut Akauntan Malaysia ("Undang-undang Kecil") dan Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa bagi Kod Etikal Akauntan Profesional ("Kod IESBA"), dan kami telah memenuhi tanggungjawab etika yang lain, mengikut Undang-undang Kecil dan Kod IESBA.

### Maklumat selain daripada penyata kewangan dan laporan juruaudit seterusnya

Anggota-anggota Suruhanjaya bertanggungjawab ke atas maklumat lain. Maklumat lain termasuk laporan tahunan, tetapi tidak meliputi penyata kewangan Suruhanjaya dan laporan juruaudit kami seterusnya. Kami mengharapkan laporan tahunan ini boleh diperoleh selepas tarikh laporan juruaudit ini.

# LAPORAN JURUAUDIT BEBAS KEPADA ANGGOTA-ANGGOTA SURUHANJAYA KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA (samb.)

*Maklumat selain daripada penyata kewangan dan laporan juruaudit seterusnya (samb.).*

Pendapat kami mengenai penyata kewangan Suruhanjaya ini tidak meliputi maklumat lain dan kami tidak akan memberikan apa-apa kesimpulan jaminan ke atasnya.

Berkenaan dengan audit kami ke atas penyata kewangan Suruhanjaya, tanggungjawab kami adalah untuk membaca maklumat lain yang dikenal pasti di atas dan dengan bertindak sebegitu, mempertimbangkan sama ada maklumat lain tersebut adalah tidak konsisten secara ketara dengan penyata kewangan Suruhanjaya atau maklumat dalam pengetahuan kami dalam audit ini atau maklumat lain yang kelihatan seperti salah nyata.

Jika, berdasarkan kerja yang telah kami laksanakan, kami memutuskan bahawa terdapat salah nyataan yang material dalam maklumat lain, kami wajib melaporkan fakta tersebut. Kami tidak mempunyai apa-apa untuk dilaporkan berkaitan ini.

Apabila kami membaca laporan tahunan, sekiranya kami memutuskan bahawa terdapat salah nyataan material di dalamnya, kami perlu menyampaikan perkara tersebut kepada Anggota-anggota Suruhanjaya dan mengambil tindakan sewajarnya.

## *Tanggungjawab Anggota-anggota bagi penyata kewangan*

Anggota-anggota Suruhanjaya bertanggungjawab bagi penyediaan penyata kewangan untuk memberikan gambaran yang benar dan saksama menurut Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dan Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa. Anggota-anggota Suruhanjaya juga bertanggungjawab bagi kawalan dalaman sedemikian sebagaimana Anggota-anggota Suruhanjaya tentukan sebagai perlu untuk membolehkan penyediaan penyata kewangan yang bebas daripada salah nyataan material, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan.

Dalam penyediaan penyata kewangan Suruhanjaya, Anggota-anggota Suruhanjaya bertanggungjawab untuk mentaksir keupayaan Suruhanjaya sebagai satu usaha berterusan, mendedahkan, seperti yang berkenaan dengan, perkara-perkara yang berkaitan dengan usaha berterusan dan menggunakan asas perakaunan usaha berterusan melainkan Anggota-anggota Suruhanjaya sama ada berhasrat untuk membubarkan Suruhanjaya atau untuk menghentikan operasi, atau tidak mempunyai alternatif yang realistik kecuali untuk berbuat demikian.

# LAPORAN JURUAUDIT BEBAS KEPADA ANGGOTA-ANGGOTA SURUHANJAYA KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA (samb.)

*Tanggungjawab juruaudit bagi audit penyata kewangan*

Objektif kami adalah untuk mendapatkan jaminan munasabah mengenai sama ada penyata kewangan Suruhanjaya secara keseluruhan adalah bebas daripada salah nyataan material, sama ada disebabkan penipuan atau kesilapan, dan mengeluarkan laporan juruaudit yang meliputi pendapat kami. Jaminan munasabah ialah jaminan tahap tinggi, tetapi bukan satu pengesahan bahawa audit yang dilaksanakan menurut piawaian mengenai pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian mengenai Pengauditan Antarabangsa akan sentiasa mengesan salah nyataan material apabila ia wujud. Salah nyataan boleh berlaku disebabkan penipuan atau kesilapan dan dianggap material sekiranya, secara individu atau beragregat, dapat dijangka mempengaruhi keputusan ekonomi pengguna diambil berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada audit ini selaras dengan piawaian mengenai pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian mengenai Pengauditan Antarabangsa, kami menggunakan penilaian profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang audit dijalankan. Kami juga:

- Mengenal pasti dan mentaksir risiko salah nyataan material penyata kewangan Suruhanjaya, sama ada akibat penipuan atau kesilapan, merancang dan menjalankan prosedur audit untuk menangani risiko tersebut, serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi serta bersesuaian untuk menyediakan asas pendapat kami. Risiko untuk tidak mengesan salah nyataan material akibat penipuan adalah lebih tinggi berbanding salah nyataan akibat kesilapan, kerana penipuan mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, pengguguran secara sengaja, salah nyataan, atau mengatasi kawalan dalaman.
- Mendapatkan pemahaman kawalan dalaman berkaitan dengan audit bagi merancang prosedur audit yang bersesuaian dengan situasi, tetapi bukan untuk tujuan menyampaikan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Suruhanjaya.
- Menilai kesesuaian dasar-dasar perakaunan yang digunakan dan kemunasabahan jangkaan perakaunan dan pendedahan yang berkaitan yang dibuat oleh Anggota-anggota.
- Menyimpulkan kesesuaian penggunaan asas perakaunan usaha berterusan oleh Anggota-anggota Suruhanjaya ke atas bukti audit yang diperoleh, sama ada berlakunya ketidakpastian yang ketara berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang boleh menimbulkan keraguan besar ke atas keupayaan Suruhanjaya untuk terus menjadi usaha berterusan. Jika kami menyimpulkan bahawa berlakunya ketidakpastian yang ketara, kami perlu menumpukan perhatian dalam laporan juruaudit kami di bahagian pendedahan berkaitan dalam penyata kewangan atau jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, untuk mengubah pendapat kami. Kesimpulan kami dibuat berdasarkan bukti audit yang diperoleh sehingga tarikh laporan juruaudit kami. Walau bagaimanapun, peristiwa atau keadaan masa hadapan mungkin menyebabkan Suruhanjaya berhenti menjadi usaha berterusan.

# LAPORAN JURUAUDIT BEBAS KEPADA ANGGOTA-ANGGOTA SURUHANJAYA KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA MALAYSIA (samb.)

- Menilai keseluruhan pembentangan, struktur dan kandungan penyata kewangan Suruhanjaya, termasuk pendedahan dan sama ada penyata kewangan Suruhanjaya mewakili urus niaga dan peristiwa mendasari dalam cara yang memberi pembentangan yang saksama.
- Mendapatkan bukti audit bersesuaian yang mencukupi berkenaan maklumat kewangan aktiviti Suruhanjaya untuk menyatakan pendapat mengenai penyata kewangan Suruhanjaya. Kami bertanggungjawab ke atas arahan, penyeliaan dan pelaksanaan audit Suruhanjaya. Kami bertanggungjawab ke atas pendapat audit yang kami keluarkan.

Kami menyampaikan kepada Suruhanjaya berkenaan, antara hal-hal lain, skop dan masa audit yang dirancang serta dapatan audit yang penting, termasuk sebarang kekurangan ketara dalam kawalan dalaman yang boleh kami kenal pasti sepanjang audit dilaksanakan oleh kami.

## **Laporan berkenaan keperluan undang-undang dan kawal selia yang lain**

Selaras dengan keperluan Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998, kami juga melaporkan bahawa, pada pendapat kami, perakaunan dan lain-lain rekod dan daftar diperlukan oleh Akta untuk disimpan oleh Suruhanjaya telah disimpan dengan sebaiknya selaras dengan peruntukan Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998.

## **Perkara-perkara lain**

Laporan ini disediakan hanya kepada Anggota-anggota Suruhanjaya, sebagai sebuah badan, selaras dengan Seksyen 47(2) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 dan bukan untuk tujuan lain. Kami tidak bertanggungjawab kepada mana-mana pihak lain atas kandungan laporan ini.

t.t  
 Ernst & Young  
 AF: 0039  
 Akauntan Bertauliah

Kuala Lumpur, Malaysia  
 31 Oktober 2018

t.t  
 Nik Rahmat Kamarulzaman bin Nik Ab. Rahman  
 No. 01759/02/2020 J  
 Akauntan Bertauliah

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****Penyata kedudukan kewangan  
Pada 31 Disember 2017**

	Nota	2017 RM'000	2016 RM'000 Dinyatakan semula	1 Januari 2016 Dinyatakan semula
<b>Aset</b>				
<b>Aset bukan semasa</b>				
Hartanah, loji dan peralatan	3	373,290	410,470	573,012
Hartanah pelaburan	4	344,198	356,000	285,411
Aset tak ketara	5	13,203	924	-
		730,691	767,394	858,423
<b>Aset semasa</b>				
Lain-lain pelaburan	6	2,641,304	2,630,000	1,600,000
Fi dan lain-lain penghutang	7	68,163	37,320	48,661
Tunai dan setara tunai	8	119,924	362,719	247,786
		2,829,391	3,030,039	1,896,447
<b>Jumlah aset</b>				
		3,560,082	3,797,433	2,754,870
<b>Diwakili oleh:</b>				
Dana terkumpul	9	739,133	698,342	1,826,523
<b>Liabiliti</b>				
<b>Liabiliti bukan semasa</b>				
Pendapatan tertunda	10	2,103,139	2,261,275	71,838
<b>Liabiliti semasa</b>				
Pendapatan tertunda	10	413,990	488,785	522,290
Lain-lain pembiutang	11	298,128	347,517	332,418
Cukai semasa perlu dibayar		5,692	1,514	1,801
		717,810	837,816	856,509
<b>Jumlah liabiliti</b>				
		2,820,949	3,099,091	928,347
<b>Jumlah dana terkumpul dan liabiliti</b>				
		3,560,082	3,797,433	2,754,870

Nota yang disertakan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****Penyata pendapatan dan perbelanjaan serta keuntungan dan kerugian diiktiraf  
Bagi tahun berakhir 31 Disember 2017**

	Nota	2017 RM'000	2016 RM'000 Dinyatakan semula
<b>Pendapatan</b>			
Fi lesen operasi	12	124,660	139,252
Fi spektrum	13	685,359	598,100
Fi penguntukan penomboran	14	18,058	-
Pendapatan faedah		104,425	71,379
Keuntungan atas pelupusan harta tanah, loji dan peralatan		113	488
Penarikbalikan kerugian rosot nilai atas fi penghutang		-	83
Hutang lapuk terpulih		5	-
Pendapatan sewa	4	16,735	15,726
Lain-lain pendapatan	15	19,084	8,040
		<u>968,439</u>	<u>833,068</u>
<b>Perbelanjaan</b>			
Perbelanjaan manfaat pekerja	16	119,056	106,394
Perbelanjaan pentadbiran		119,398	130,997
Perbelanjaan projek khas		81,376	326,745
Perbelanjaan geran pembangunan industri		1,683	5,783
Fi audit		130	125
Perbelanjaan sewa		7,252	6,872
Susut nilai harta tanah, loji dan peralatan	3	58,821	65,123
Susut nilai harta tanah pelaburan	4	11,802	11,797
Pelunasan aset tak ketara	5	3,224	81
Kerugian kerosotan nilai ke atas fi penghutang	7	850	400
Kerugian kerosotan nilai ke atas harta tanah pelaburan	4	-	98,222
Harta tanah, loji dan peralatan dihapus kira		1,839	5,698
Perbelanjaan rebat yang layak		12,419	19,540
Lain-lain perbelanjaan		8,794	6,824
		<u>426,644</u>	<u>784,601</u>
<b>Lebihan operasi bersih</b>		541,795	48,467

## Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

**Penyata pendapatan dan perbelanjaan serta keuntungan dan kerugian diiktiraf  
Bagi tahun berakhir 31 Disember 2017 (samb.)**

	Nota	2017 RM'000	2016 RM'000 Dinyatakan semula
Tolak: Bayaran mengikut Seksyen 39(2) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 (Akta 589)	21	(273,979)	(159,131)
<b>Lebihan/(defisit) sebelum cukai</b>		267,816	(110,664)
Perbelanjaan cukai	17	(27,025)	(17,517)
<b>Lebihan/(defisit) selepas cukai mewakili jumlah keuntungan/(kerugian) diiktiraf</b>	9	240,791	(128,181)

Nota yang disertakan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****Penyata aliran tunai  
Bagi tahun berakhir 31 Disember 2017**

	Nota	2017 RM'000	2016 RM'000 Dinyatakan semula
<b>Aliran tunai daripada aktiviti operasi</b>			
Lebihan/(defisit) sebelum cukai		267,816	(110,664)
Pelarasan bagi:			
Susut nilai harta tanah, loji dan peralatan		58,821	65,123
Susut nilai harta tanah pelaburan		11,802	11,797
Pelunasan aset tak ketara		3,224	81
Keuntungan atas pelupusan peralatan		(113)	(488)
Kerugian kerosotan nilai ke atas fi penghutang		850	400
Penarikbalikan kerugian rosot nilai atas fi penghutang		-	(83)
Hutang terpulih		(5)	-
Kerugian rosot nilai atas harta tanah pelaburan		-	98,222
Harta tanah, loji dan peralatan dihapus kira		1,839	5,698
Pendapatan faedah		<u>(104,425)</u>	<u>(71,379)</u>
<b>Lebihan/(defisit) operasi sebelum perubahan dalam modal kerja</b>		239,809	(1,293)
Perubahan dalam modal kerja:			
Pendapatan tertunda		(232,931)	2,155,932
Fi dan lain-lain penghutang		(10,535)	5,677
Lain-lain pembiutang dan perbelanjaan terakru		(64,095)	(16,682)
Tunai (digunakan dalam)/dihasilkan daripada operasi Bayaran dibuat kepada Kumpulan Wang Disatukan mengikut Seksyen 38(3) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia 1998 (Akta 589)		<u>(67,752)</u>	<u>2,143,634</u>
Cukai dibayar		(200,000)	(1,000,000)
<b>Tunai bersih (diguna dalam)/ dihasilkan daripada aktiviti operasi</b>		<u>(22,847)</u>	<u>(17,804)</u>
<b>Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan</b>		(290,599)	1,125,830
Pembelian harta tanah, loji dan peralatan	(i)	(24,277)	(57,690)
Pembelian aset tak ketara		-	(380)
Pembelian harta tanah pelaburan		-	(203)
Faedah diterima		83,272	76,726
Perolehan daripada pelupusan harta tanah, loji dan peralatan		113	650
Pelaburan semula dalam lain-lain pelaburan		<u>(11,304)</u>	<u>(1,030,000)</u>
<b>Tunai bersih dihasilkan/(diguna dalam) daripada aktiviti pelaburan</b>		47,804	(1,010,897)

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****Penyata aliran tunai****Bagi tahun berakhir 31 Disember 2017 (samb.)**

	<b>Nota</b>	<b>2017</b> <b>RM'000</b>	<b>2016</b> <b>RM'000</b>
(Penurunan)/peningkatan bersih dalam tunai dan setara tunai		(242,795)	114,933
Tunai dan setara tunai pada 1 Januari		<u>362,719</u>	<u>247,786</u>
<b>Tunai dan setara tunai pada 31 Disember</b>	<b>8</b>	<b>119,924</b>	<b>362,719</b>

**(i) Pembelian harta tanah, loji dan peralatan**

Sepanjang tahun, Suruhanjaya telah membeli harta tanah, loji dan peralatan seperti berikut:

	<b>Nota</b>	<b>2017</b> <b>RM'000</b>	<b>2016</b> <b>RM'000</b>	<b>Dinyatakan semula</b>
Dijelaskan melalui bayaran tunai		24,277	57,690	
Perlu dibayar kepada pembekal		<u>14,706</u>	<u>31,781</u>	
		<b>38,983</b>	<b>89,471</b>	

**Harta tanah, loji dan peralatan**

Dijelaskan melalui bayaran tunai	24,277	57,690
Perlu dibayar kepada pembekal	<u>14,706</u>	<u>31,781</u>
	<b>38,983</b>	<b>89,471</b>

Nota yang disertakan adalah sebahagian daripada penyata kewangan ini.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****Nota kepada penyata kewangan  
Bagi tahun berakhir 31 Disember 2017****1. Maklumat Korporat**

Aktiviti utama Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia ("Suruhanjaya") adalah untuk melaksanakan dan menguatkuasakan peruntukan undang-undang komunikasi dan multimedia seperti yang telah ditetapkan dalam Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 (Akta 588) ("CMA") dan Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 (Akta 589) ("MCMCA").

Suruhanjaya adalah badan berkanun yang ditubuhkan di bawah MCMCA. Pejabat berdaftar Suruhanjaya terletak di MCMC Tower 1, Jalan Impact Cyber 6, 63000 Cyberjaya, Selangor Darul Ehsan.

Penyata kewangan ini telah diluluskan dan dibenarkan untuk dikeluarkan oleh Anggota-anggota Suruhanjaya pada 31 Oktober 2018.

**2. Ringkasan polisi perakaunan penting**

Piawaian-piawaian perakaunan utama digunakan dalam penyediaan laporan penyata kewangan ini adalah seperti berikut. Polisi-polisi perakaunan ini telah digunakan secara konsisten bagi tahun-tahun dibentangkan melainkan dinyatakan sebaliknya.

**2.1 Asas penyediaan**

Penyata kewangan Suruhanjaya telah disediakan mengikut Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia ("MFRS") dan Piawaian-piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa.

Penyata kewangan telah disediakan berdasarkan kos sejarah selain daripada sebagaimana dinyatakan dalam polisi-polisi perakaunan di bawah.

Penyata kewangan dibentangkan dalam Ringgit Malaysia ("RM") yang juga merupakan mata wang kefungsian Suruhanjaya dan semua nilai dibundarkan kepada jumlah ribu ("RM000") melainkan dinyatakan sebaliknya.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2.2 Piawaian dan Tafsiran dikeluarkan dan diterima pakai**

Pada 1 Januari 2017, Suruhanjaya menerima pakai MFRS baru dan dipinda mandatori berikut bagi tempoh-tempoh kewangan tahunan bermula pada atau selepas tarikh yang dinyatakan di bawah:

<b>Penerangan</b>	<b>Berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas</b>
Pindaan kepada MFRS 12 Pendedahan Kepentingan dalam Entiti Lain (Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2014 - 2016)	1 Januari 2017
Pindaan kepada MFRS 107 Penyata Aliran Tunai (Inisiatif Pendedahan)	1 Januari 2017
Pindaan kepada MFRS 112 Pengiktirafan Aset Cukai Tertunda bagi Kerugian Tidak Direalis	1 Januari 2017

Penerimaan pakai piawaian di atas tidak mempunyai kesan ketara ke atas penyata kewangan dalam tempoh pemakaian awal.

**2.3 Piawaian yang telah dikeluarkan tetapi belum dikuatkuasakan**

Piawaian yang dikeluarkan tetapi belum lagi berkuat kuasa sehingga tarikh pengeluaran penyata kewangan Suruhanjaya adalah dinyatakan di bawah. Suruhanjaya berhasrat untuk menerima pakai piawaian ini, sekiranya terpakai, apabila ia mula berkuat kuasa.

<b>Penerangan</b>	<b>Berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas</b>
MFRS 9 Instrumen Kewangan	1 Januari 2018
MFRS 15 Hasil daripada Kontrak dengan Pelanggan-pelanggan	1 Januari 2018
MFRS 16 Pajakan	1 Januari 2019
Pindaan kepada MFRS 2 Bayaran Berasaskan Saham (Klasifikasi dan Pengukuran Urus Niaga Bayaran Berasaskan Saham)	1 Januari 2018
Pindaan kepada MFRS 2 Bayaran Berasaskan Saham	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 3 Kombinasi Perniagaan	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 9 Ciri-ciri Prabayaran Dengan Pampasan Negatif	1 Januari 2019
Pindaan kepada MFRS 14 Akaun Tertunda Berperaturan	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 101 Pembentangan Penyata Kewangan	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 108 Polisi-polisi Perakaunan, Perubahan dalam Anggaran dan Kesilapan Perakaunan	1 Januari 2020

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

**2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

**2.3 Piawaian yang telah dikeluarkan tetapi belum dikuatkuasakan (samb.)**

<b>Penerangan</b>	<b>Berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas</b>
Pindaan kepada MFRS 119 Pindaan Rancangan, Pengurangan atau Penyelesaian	1 Januari 2019
Pindaan kepada MFRS 128 Kepentingan Jangka Panjang dalam Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama	1 Januari 2019
Pindaan kepada MFRS 137 Peruntukan, Liabiliti Kontigen dan Aset Kontingen	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 138 Aset Tak Ketara	1 Januari 2020
Pindaan kepada MFRS 140 Pemindahan Hartanah Pelaburan	1 Januari 2018
Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2014 - 2016	1 Januari 2018
Penambahbaikan Tahunan kepada Piawaian MFRS Kitaran 2015 - 2017	1 Januari 2019
Pindaan kepada MFRS 10 dan MFRS 128 Jualan atau Sumbangan Aset-aset di antara Pelabur dan Syarikat Bersekutu dan Usaha Sama	Ditunda

Anggota-anggota menjangkakan bahawa penerimaan pakai piawaian di atas tidak akan mempunyai kesan material ke atas penyata kewangan dalam tempoh pemakaian awal kecuali sebagaimana dinyatakan di bawah.

**MFRS 9 Instrumen Kewangan**

MFRS 9 menggantikan panduan dalam MFRS 139, Instrumen Kewangan: Pengiktirafan dan Pengukuran ke atas klasifikasi dan pengukuran aset kewangan dan liabiliti kewangan, kerosotan nilai aset kewangan dan perakaunan melindung nilai. MFRS 9 mengandungi pendekatan klasifikasi dan pengukuran baru bagi aset kewangan yang menggambarkan model perniagaan dalam mana aset diuruskan dan ciri-ciri aliran tunainya. Piawaian baru mengandungi tiga kategori klasifikasi utama bagi aset kewangan: diukur pada kos dilunaskan, nilai saksama melalui lain-lain pendapatan komprehensif (FVOCI) dan nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian (FVTPL), dan menghapuskan kategori MFRS 139 sedia ada yang dipegang hingga matang, pinjaman dan penghutang dan tersedia untuk dijual.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2.3 Piawaian dikeluarkan tetapi belum lagi berkuat kuasa (samb.)**

Suruhanjaya menilai klasifikasi sedia ada aset kewangannya terhadap klasifikasi dalam MFRS 9. Selain perubahan klasifikasi kepada aset kewangan, MFRS 9 menggantikan model kerugian ditanggung dalam MFRS 139 dengan model kerugian kredit dijangkakan (ECL) memandang ke hadapan. Ini akan mempunyai kesan ketara kepada proses dan anggaran Suruhanjaya yang digunakan dalam menilai kerugian kerosotan nilai penghutang, yang termasuk menganggar penunjuk ekonomi masa hadapan dan aliran kredit yang lepas penghutang untuk difaktorkan dalam model ECL. Suruhanjaya menjangkakan penilaian kesannya terhadap MFRS 9 akan disiapkan diselesaikan tepat pada masa bagi pelaporan tahun kewangan akan datang yang akan berakhir 31 Disember 2018.

### **MFRS 15 Hasil daripada Kontrak dengan Pelanggan-pelanggan**

Piawaian hasil baru adalah terpakai kepada semua entiti dan akan mengatasi semua keperluan pengiktirafan hasil semasa di bawah MFRS (termasuk MFRS 111 Kontrak Pembinaan, MFRS 118 Hasil, Tafsiran IC 13 Program Kesetiaan Pelanggan, Tafsiran IC 15 Perjanjian bagi Pembinaan Harta Tanah, Tafsiran IC 18 Pemindahan Aset daripada Pelanggan dan Tafsiran IC 131 Hasil - Transaksi Barter Melibatkan Perkhidmatan Pengiklanan). Sama ada pemakaian retrospektif sepenuhnya atau pemakaian retrospektif yang diubah suai diperlukan bagi tempoh-tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2018. Suruhanjaya akan menerima pakai piawaian pada tarikh berkuatkuasanya.

MFRS 15 mewujudkan model lima langkah baru yang akan terpakai kepada hasil timbul daripada kontrak dengan pelanggan-pelanggan. Di bawah MFRS 15, hasil diiktiraf pada jumlah yang menunjukkan balasan kepada mana entiti menjangka untuk menjadi berhak sebagai tukaran bagi pemindahan barang atau perkhidmatan kepada pelanggan. Prinsip-prinsip dalam MFRS 15 menyediakan pendekatan yang lebih berstruktur, model lima langkah untuk mengukur dan mengiktiraf hasil. Model lima langkah yang terpakai kepada pengiktirafan hasil di bawah MFRS 15 adalah seperti berikut:

- (1) Mengenal pasti kontrak (kontrak-kontrak) dengan pelanggan
- (2) Mengenal pasti obligasi pelaksanaan dalam kontrak;
- (3) Menentukan harga urus niaga;
- (4) Peruntukkan harga urus niaga kepada obligasi pelaksanaan dalam kontrak; dan
- (5) Iktiraf hasil apabila (atau bila) entiti memenuhi obligasi pelaksanaan.

Piawaian memerlukan entiti untuk melaksanakan pertimbangan, mengambil kira semua fakta dan keadaan berkenaan apabila memakai setiap langkah model kepada kontrak dengan pelanggan mereka. Piawaian juga menyatakan bagaimana untuk mengakaunkan kos meningkat untuk mendapatkan kontrak dan kos yang berkaitan secara langsung kepada pemenuhan kontrak. Keperluan pendedahan baru di bawah MFRS 15 yang merangkumi maklumat tidak diagregatkan mengenai hasil dan maklumat mengenai obligasi pelaksanaan yang masih ada pada tarikh pelaporan.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.3 Piawaian dikeluarkan tetapi belum lagi berkuat kuasa (samb.)**

##### **MFRS 15 Hasil daripada Kontrak dengan Pelanggan-pelanggan**

Suruhanjaya sedang dalam proses membangunkan pendedahan kuantitatif dan kualitatif tambahan yang akan diperlukan untuk dilaporkan apabila menerima pakai piawaian pengiktirafan hasil baru.

Pada tarikh laporan ini, Suruhanjaya sedang memuktamadkan penilaian dan prosesnya dalam menerima pakai MFRS 15 dan akan diselesaikan sebelum tahun kewangan akan datang. Kesan penuh daripada penerimaan pakai akan didedahkan dalam penyata kewangan akan datang bagi tahun kewangan akan berakhir 31 Disember 2018.

##### **MFRS 16 Pajakan**

MFRS 16 akan menggantikan MFRS 117 Pajakan, Tafsiran IC 4 Menentukan sama ada Pengaturan mengandungi Pajakan, Tafsiran IC 115 Pajakan Kendalian dan Tafsiran IC 127 Menilai Intipati Urus Niaga Melibatkan Bentuk Undang-undang Pajakan. MFRS 16 menerapkan prinsip-prinsip bagi pengiktirafan, pengukuran, pembentangan dan pendedahan pajakan dan memerlukan penerima pajakan untuk mengakaunkan semua pajakan di bawah satu model kunci kira-kira yang serupa dengan perakaunan bagi pajakan kewangan di bawah MFRS 117.

Pada tarikh permulaan pajakan, penerima pajak akan mengiktiraf liabiliti untuk membuat bayaran pajakan dan aset yang mewakili hak untuk menggunakan aset mendasari dalam tempoh pajakan. Penerima pajak akan diperlukan untuk mengiktiraf perbelanjaan faedah ke atas liabiliti pajakan dan perbelanjaan susut nilai ke atas hak penggunaan aset.

Perakaunan pemberi pajak di bawah MFRS 16 adalah sebahagian besarnya sama dengan perakaunan di bawah MFRS 117. Pemberi pajak akan terus mengklasifikasi semua pajakan menggunakan prinsip klasifikasi yang sama dalam MFRS 117 dan membezakan antara dua jenis pajakan: pajakan kendalian dan kewangan.

Suruhanjaya pada masa ini menilai kesan kewangan yang mungkin timbul daripada penerimaan pakai MFRS 16.

#### **2.4 Aset kewangan**

Aset-aset kewangan diiktiraf dalam penyata kedudukan kewangan apabila, dan hanya apabila, Suruhanjaya menjadi pihak peruntukan kontrak instrumen kewangan.

Aset-aset kewangan diiktiraf pada awalnya dengan diukur berdasarkan nilai saksama, dan sekiranya aset-aset kewangan tidak diukur berdasarkan nilai saksama, ia akan diiktiraf menerusi penyata pendapatan dan perbelanjaan kos-kos transaksi yang boleh dianggap berkait langsung kepada pemerolehan atau terbitan instrumen kewangan tersebut.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2.4 Aset kewangan (samb.)**

Suruhanjaya memerlukan pengelasan aset-aset kewangannya pada awal pengiktirafan, dan aset-aset kewangan dikelaskan berdasarkan kategori-kategori termasuk nilai saksama menerusi untung atau rugi, pinjaman dan penghutang, pelaburan dipegang hingga matang dan aset-aset sedia untuk dijual.

Suruhanjaya mengelaskan aset-aset kewangannya seperti berikut:

**Pinjaman dan penghutang**

Aset-aset kewangan dengan bayaran tetap atau boleh ditentukan yang tidak disebut harga dalam pasaran aktif diklasifikasi sebagai pinjaman dan penghutang.

Selepas pengiktirafan awal, pinjaman dan penghutang diukur berdasarkan kos terlunas menggunakan kaedah faedah berkesan. Keuntungan dan kerugian diiktiraf apabila pinjaman dan penghutang telah ditarik balik pengiktirafan atau dirosot nilai, dan melalui proses pelunasan.

Pinjaman dan penghutang dikelaskan sebagai aset semasa, kecuali bagi yang mempunyai tarikh kematangan lewat daripada 12 bulan selepas tarikh pelaporan yang diklasifikasi sebagai aset bukan semasa.

Aset-aset kewangan akan ditarik balik pengiktirafan apabila hak kontraktual untuk menerima aliran tunai daripada aset telah tamat tempoh. Atas penyahiktirafan aset kewangan secara keseluruhan, perbezaan di antara jumlah dibawa dan jumlah balasan diterima dan sebarang keuntungan atau kerugian terkumpul yang telah diiktiraf dalam lain-lain pendapatan komprehensif diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian.

Pembelian atau jualan cara biasa adalah pembelian atau penjualan aset kewangan yang memerlukan penyerahan aset dalam tempoh yang amnya ditetapkan oleh peraturan atau konvensyen dalam pasaran berkenaan. Semua pembelian atau jualan cara biasa aset kewangan diiktiraf atau dinyahiktiraf pada tarikh perdagangan iaitu, tarikh di mana Suruhanjaya melakukan pembelian atau penjualan aset.

**2.5 Liabiliti kewangan**

Liabiliti kewangan dikelaskan selaras dengan kandungan pengaturan kontrak yang ditandatangani dan definisi liabiliti kewangan.

Liabiliti kewangan diiktirafkan dalam penyata kedudukan kewangan apabila, dan hanya apabila, Suruhanjaya menjadi pihak kepada peruntukan kontrak instrumen kewangan. Liabiliti kewangan diklasifikasi sebagai liabiliti kewangan pada nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian atau lain-lain liabiliti kewangan.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.5 Liabiliti kewangan (samb.)**

Suruhanjaya mengkategorikan liabiliti kewangannya seperti berikut:

##### **Lain-lain liabiliti kewangan**

Lain-lain liabiliti kewangan Suruhanjaya termasuk pembiayaan perdagangan dan lain-lain pembiayaan.

Lain-lain pembiayaan diiktiraf pada awalnya pada nilai saksama campur kos urus niaga boleh dikaitkan secara langsung dan kemudiannya diukur pada kos pelunasan menggunakan kaedah faedah berkesan.

Bagi lain-lain liabiliti kewangan, keuntungan dan kerugian adalah diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan apabila liabiliti tidak lagi diiktiraf, dan melalui proses pelunasan.

Liabiliti kewangan dinyahiktirafkan apabila obligasi di bawah liabiliti dilunaskan. Apabila liabiliti kewangan sedia ada digantikan oleh yang lain daripada pemberi pinjaman yang sama ke atas terma yang sebahagian besarnya berbeza, atau terma liabiliti sedia ada diubah dengan ketara, pertukaran atau perubahan sedemikian dianggap sebagai penyahiktirafan liabiliti asal dan pengiktirafan liabiliti baru, dan perbezaan dalam jumlah dibawa masing-masing diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan.

#### **2.6 Hartanah, loji dan peralatan**

Kesemua item harta tanah, loji dan peralatan pada awalnya direkod pada kos. Kos daripada perkara harta tanah, loji dan peralatan diiktiraf sebagai aset sekiranya, dan hanya sekiranya, terdapat kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa hadapan yang berkaitan dengan perkara akan mengalir kepada Suruhanjaya dan kos perkara boleh diukur dengan pasti.

Selepas pada pengiktirafan, harta tanah, loji dan peralatan kecuali bagi tanah pegangan kekal diukur pada kos tolak susut nilai terkumpul dan kerugian kerosotan nilai terkumpul. Apabila bahagian penting harta tanah, loji dan peralatan diperlukan untuk diganti pada selang masa, Suruhanjaya mengiktiraf bahagian tersebut sebagai aset individu masing-masing dengan jangka hayat dan susut nilai tertentu. Begitu juga, apabila pemeriksaan utama dilakukan, kosnya diiktiraf dalam jumlah dibawa harta tanah, loji dan peralatan sebagai penggantian sekiranya kriteria pengiktirafan adalah dipuaskan. Semua kos pembaharuan dan penyelenggaraan lain diiktiraf dalam keuntungan atau kerugian sebagaimana ditanggung.

Nilai semasa daripada kos dijangka bagi perungkai dan penyahaktifan aset selepas penggunaannya dimasukkan dalam kos aset masing-masing sekiranya kriteria pengiktirafan bagi peruntukan telah dipenuhi dan disusut nilai sepanjang tempoh pajakan.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.6 Hartanah, loji dan peralatan (samb.)**

Susut nilai dikira atas dasar garisan lurus sepanjang anggaran hayat berguna aset seperti berikut:

- |                                    |             |
|------------------------------------|-------------|
| • Peralatan pejabat dan komunikasi | 6 - 7 tahun |
| • Peralatan komputer               | 3 tahun     |
| • Perabot dan kelengkapan          | 6 - 7 tahun |
| • Kenderaan bermotor               | 5 tahun     |
| • Pengubahsuaihan                  | 3 tahun     |
| • Bangunan                         | 50 tahun    |

Nilai harta tanah, loji dan peralatan yang dibawa disemak untuk rosot nilai apabila peristiwa atau perubahan keadaan menunjukkan nilai dibawa mungkin tidak boleh diperoleh semula.

Item harta tanah, loji dan peralatan dinyahiktiraf sebaik sahaja dilupuskan atau apabila tidak ada faedah ekonomi pada masa hadapan dijangka daripada kegunaan atau pelupusannya. Sebarang keuntungan atau kerugian semasa penyahiktirafan akan dimasukkan dalam penyata keuntungan atau kerugian pada tahun aset berkenaan dinyahiktiraf.

Kaedah nilai baki, hayat berguna dan susut nilai disemak pada setiap tempoh pelaporan, dan diselaraskan sebagaimana sesuai.

**2.7 Hartanah pelaburan**

Harta tanah pelaburan adalah harta tanah yang dimiliki atau dipegang untuk memperoleh pendapatan sewa atau bagi peningkatan modal atau untuk kedua-duanya, tetapi bukan untuk jualan dalam perjalanan biasa perniagaan, diguna dalam pengeluaran atau bekalan barang atau perkhidmatan atau untuk tujuan pentadbiran.

Harta tanah pelaburan dinyatakan pada kos tolak mana-mana susut nilai terkumpul dan mana-mana kerugian kerosotan nilai terkumpul.

Susut nilai diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan atas dasar garisan lurus pada 2.5% setahun.

Harta tanah pelaburan dinyahiktiraf apabila dilupuskan, atau apabila penggunaannya ditarik balik secara kekal dan dijangka tiada lagi faedah ekonomi pada masa hadapan daripada pelupusannya. Perbezaan antara perolehan pelupusan bersih dan jumlah dibawa diiktiraf dalam penyata keuntungan atau kerugian dalam tempoh item ini dinyahiktiraf.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.8 Aset tak ketara**

Aset tak ketara dibeli secara berasingan dikira atas pengiktirafan awal pada kos. Berikutan pengiktirafan awal, aset tak ketara dilaporkan pada kos tolak pelunasan terkumpul dan mana-mana kerugian kerosotan nilai terkumpul. Aset tak ketara dengan hayat berguna pasti dilunaskan atas dasar garisan lurus sepanjang anggaran hayat berguna ekonomi dan dinilai bagi kerosotan nilai apabila terdapat petunjuk aset tak ketara mungkin rosot nilai. Tempoh pelunasan dan kaedah pelunasan bagi aset tak ketara disemak pada setiap tarikh pelaporan, dan diselaraskan secara prospektif, sekiranya sesuai.

**2.9 Pajakan kendalian**

Pajakan diiktiraf sebagai pajakan kewangan sekiranya ia memindahkan hampir kesemua kepada Suruhanjaya risiko dan ganjaran sampingan kepada pemilikan. Pajakan-pajakan lain dikelaskan sebagai pajakan kendalian.

Bayaran pajakan kendalian diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam penyata keuntungan atau kerugian berdasarkan kaedah garisan lurus sepanjang tempoh pajakan.

**2.10 Tunai dan setara tunai**

Tunai dan setara tunai terdiri daripada tunai dalam tangan, baki dan deposit dengan bank dan pelaburan berkecairan tinggi yang mempunyai risiko perubahan tidak ketara dalam nilai saksama dengan kematangan asal tiga bulan atau kurang, dan digunakan oleh Suruhanjaya dalam pengurusan komitmen jangka pendeknya.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.11 Kerosotan nilai aset kewangan**

Suruhanjaya menilai setiap tempoh pelaporan sama ada terdapat sebarang bukti objektif bahawa aset kewangan telah dirosot nilai.

Penghutang perdagangan dan lain-lain penghutang dan lain-lain aset kewangan dibawa pada kos dilunaskan

Untuk menentukan sama ada terdapat bukti objektif bahawa kerugian kerosotan nilai ke atas aset kewangan telah berlaku, Suruhanjaya mempertimbangkan faktor-faktor seperti kemungkinan insolvensi atau kesukaran kewangan ketara penghutang dan pemungkiran atau kelewatan dalam bayaran yang ketara. Bagi kategori tertentu aset kewangan, seperti fi penghutang, aset yang dinilai sebagai tidak rosot nilai secara individu adalah kemudiannya dinilai bagi kerosotan nilai secara kolektif berdasarkan ciri-ciri risiko yang serupa. Bukti objektif kerosotan nilai bagi portfolio penghutang boleh termasuk pengalaman Suruhanjaya dalam mengutip bayaran, peningkatan bilangan tertunggak dalam portfolio yang mele过si purata tempoh kredit dan perubahan dalam negara atau keadaan ekonomi tempatan yang dikaitkan dengan keingkaran penghutang.

Sekiranya apa-apa bukti sedemikian wujud, jumlah kerugian kerosotan nilai diukur sebagai perbezaan di antara jumlah dibawa aset dan nilai semasa anggaran aliran tunai masa hadapan didiskaunkan pada kadar faedah berkesan asal aset kewangan. Kerugian kerosotan nilai diiktiraf dalam penyata keuntungan atau kerugian.

Jumlah dibawa aset kewangan dikurangkan oleh kerugian kerosotan nilai secara langsung bagi semua aset kewangan kecuali penghutang perdagangan, di mana jumlah dibawa dikurangkan melalui penggunaan akaun peruntukan. Apabila penghutang perdagangan menjadi tidak boleh dikutip, ia dilupuskan daripada akaun peruntukan.

Sekiranya dalam tempoh berikutnya, jumlah kerugian kerosotan nilai berkurangan dan kekurangan boleh dikaitkan secara objektif dengan peristiwa yang berlaku selepas kerosotan nilai diiktiraf, kerugian kerosotan nilai yang diiktiraf sebelumnya diterbalikkan sehingga tahap yang jumlah aset dibawa tidak melebihi kos dilunaskannya pada tarikh keterbalikan. Jumlah keterbalikan diiktiraf dalam penyata keuntungan atau kerugian.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.12 Manfaat pekerja**

##### **(i) Manfaat pekerja jangka pendek**

Upah, gaji, bonus dan caruman keselamatan sosial diiktiraf sebagai perbelanjaan pada tahun dalam mana perkhidmatan berkaitan dilaksanakan oleh pekerja Suruhanjaya. Pampasan ketidakhadiran terkumpul jangka pendek seperti cuti tahunan berbayar diiktiraf apabila perkhidmatan dilaksanakan oleh pekerja yang akan meningkatkan hak pampasan ketidakhadiran pada masa hadapan. Pampasan ketidakhadiran tidak terkumpul jangka pendek seperti cuti sakit diiktiraf semasa ketidakhadiran berlaku.

##### **(ii) Pelan caruman dinyatakan**

Pelan caruman dinyatakan adalah pelan manfaat pasca pekerjaan di bawah sumbangan bayaran tetap Suruhanjaya kepada entiti atau dana berasingan dan tiada perundungan atau kewajipan untuk membayar caruman seterusnya jika mana-mana dana tidak memegang aset yang mencukupi untuk membayar manfaat berkaitan perkhidmatan pekerja dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan. Seperti yang dikehendaki undang-undang, entiti di Malaysia membuat sejumlah caruman kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja ("KWSP").

### **2.13 Fi dan lain-lain pendapatan**

#### **(i) Fi lesen operasi**

Fi lesen operasi diiktiraf atas dasar berikut:

- minimum RM50,000 atau fi lesen maksimum sebanyak 0.50% daripada Perolehan Tahunan Kasar pemegang lesen diiktiraf berdasarkan akruan pada ulang tahun lesen dan setiap tahun selepas itu.
- perbezaan di antara minimum dan maksimum merujuk kepada rebat maksimum sebanyak 0.35% yang diberikan kepada pemegang lesen hanya selepas memenuhi kriteria yang telah ditetapkan dan diluluskan oleh Suruhanjaya.

#### **(ii) Fi spektrum**

Fi spektrum terdiri daripada fi penguntukan radas dan spektrum. Pemberitahuan pembaharuan dihantar kepada pemegang-pemegang penguntukan sebelum tamat tempoh pemberian. Selepas menerima pemberitahuan, pemegang penguntukan perlu membuat permohonan baru. Fi spektrum diiktiraf berdasarkan akruan sepanjang tempoh lesen diberikan.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.13 Fi dan lain-lain pendapatan (samb.)****(iii) Fi penguntukan penomboran**

Fi penguntukan penomboran terdiri daripada fi permohonan dan penguntukan. Fi penguntukan penomboran yang diterima diiktiraf dalam tempoh penguntukan.

**(iv) Pendapatan faedah**

Pendapatan faedah diiktiraf apabila ia terakru dengan menggunakan kaedah faedah efektif dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan.

**2.14 Cukai pendapatan**

Perbelanjaan cukai pendapatan berhubung dengan cukai ke atas pendapatan faedah dan sewa diperoleh dalam tahun kewangan. Semua pendapatan lain dikecualikan daripada cukai memandangkan Suruhanjaya dikecualikan cukai di bawah Seksyen 127(3)(b) Akta Cukai Pendapatan, 1967.

Perbelanjaan cukai pendapatan terdiri daripada cukai semasa. Cukai semasa diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan.

Cukai semasa adalah cukai perlu dibayar dijangka atau boleh diterima ke atas pendapatan atau kerugian boleh dicukai bagi tahun tersebut, dengan menggunakan kadar cukai yang digubal atau sebahagian besarnya digubal sebelum akhir tempoh pelaporan, dan sebarang pelarasan kepada cukai perlu dibayar berhubung dengan tahun-tahun kewangan yang lepas.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.15 Pengukuran nilai saksama**

Suruhanjaya mengukur instrumen kewangan dan aset bukan kewangan seperti harta tanah pelaburan, pada nilai saksama pada setiap tarikh pelaporan.

Nilai saksama adalah harga yang mungkin akan diterima untuk menjual aset atau dibayar untuk memindah liabiliti dalam urus niaga yang teratur di antara peserta-peserta pasaran pada tarikh pengukuran. Pengukuran nilai saksama adalah berdasarkan andaian bahawa transaksi urus niaga untuk menjual aset atau memindahkan liabiliti berlaku sama ada:

- (i) Dalam pasaran utama untuk aset atau liabiliti; atau
- (ii) Dalam ketiadaan pasaran utama, dalam pasaran yang paling berfaedah untuk aset atau liabiliti.

Pasaran utama atau pasaran yang paling memberi kelebihan mestilah boleh diakses kepada atau oleh Suruhanjaya.

Nilai saksama aset atau liabiliti diukur menggunakan andaian yang diguna oleh peserta-peserta pasaran bagi menetapkan harga aset atau liabiliti tersebut, dengan anggapan bahawa peserta pasaran akan bertindak berdasarkan kepentingan ekonomi yang terbaik bagi mereka.

Pengukuran nilai saksama untuk aset bukan kewangan mengambil kira kemampuan peserta-peserta pasaran untuk menjana manfaat ekonomi menggunakan aset kegunaan tertinggi dan terbaiknya atau dengan menjual kepada peserta pasaran yang lain yang semakin menggunakan aset dalam kegunaan yang tertinggi dan terbaiknya.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.15 Pengukuran nilai saksama (samb.)**

Suruhanjaya menggunakan teknik penilaian yang bersesuaian dalam keadaan tertentu yang mana data yang mencukupi boleh diperoleh untuk mengukur nilai saksama, dengan penggunaan maksima input yang boleh diperhatikan dan meminimumkan penggunaan input yang tidak boleh diperhatikan secara langsung.

Semua aset dan liabiliti yang nilai saksama diukur atau didedahkan dalam penyata kewangan dikategorikan dalam hierarki nilai saksama, diterangkan seperti berikut, berdasarkan input terendah yang penting kepada pengukuran nilai saksama secara menyeluruh:

- (i) Tahap 1- nilai saksama diukur menggunakan sebut harga yang tidak diubah dari pasaran aktif bagi aset atau liabiliti yang serupa yang diperoleh.
- (ii) Tahap 2- nilai saksama diukur menggunakan input selain daripada sebut harga dimasukkan dalam Tahap 1 yang boleh diperhatikan untuk aset atau liabiliti, sama ada secara langsung (contoh sebagai harga) atau tidak langsung (contoh diperoleh daripada harga).
- (iii) Tahap 3- pengukuran nilai saksama menggunakan input untuk aset atau liabiliti yang tidak berdasarkan kepada data pasaran tidak boleh diperhatikan (input-input tidak boleh diperhatikan).

Bagi aset dan liabiliti yang diiktiraf dalam penyata kewangan secara berulang, Suruhanjaya akan menentukan sama ada pemindahan berlaku di antara Tahap dalam hierarki dengan menilai semula kategori yang digunakan (berdasarkan tahap input terendah yang penting kepada pengukuran nilai saksama secara menyeluruh) pada akhir setiap tempoh pelaporan.

Aset kewangan diiktiraf dalam penyata kedudukan kewangan apabila, dan hanya apabila, Suruhanjaya menjadi pihak yang memperuntukan kontrak instrumen kewangan.

Apabila aset kewangan diiktiraf pada awalnya, ianya diukur pada nilai saksama, dalam kes aset kewangan tidak pada nilai saksama kos urus niaga boleh dikaitkan secara langsung menerusi penyata pendapatan dan perbelanjaan.

#### **2.16 Peruntukan**

Peruntukan diiktiraf apabila Suruhanjaya mempunyai tanggungjawab semasa hasil daripada peristiwa lepas dan ia berkemungkinan aliran keluar sumber yang merangkumi manfaat ekonomi yang dikehendaki untuk menyelesaikan tanggungjawab, dan anggaran boleh dipercayai daripada jumlah boleh dibuat. Peruntukan disemak pada setiap tempoh pelaporan dan diselaraskan untuk menggambarkan anggaran terbaik semasa. Jika kesan mata wang adalah ketara, peruntukan dikurangkan menggunakan kadar pra-cukai semasa yang menggambarkan, di mana sesuai, risiko adalah spesifik kepada liabiliti. Apabila pengurangan digunakan, peningkatan dalam peruntukan akibat daripada peredaran masa diiktiraf sebagai kos kewangan.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.17 Kerosotan nilai aset bukan kewangan**

Suruhanjaya menilai, pada setiap tempoh pelaporan, sama ada terdapat petunjuk bahawa aset perlu rosot nilai. Jika petunjuk wujud, atau apabila penilaian kerosotan nilai tahunan terhadap aset diperlukan, Suruhanjaya akan menganggarkan jumlah aset boleh diperoleh semula. Jumlah aset boleh diperoleh semula adalah lebih tinggi daripada nilai saksama aset atau unit penjanaan tunai ("CGU") tolak kos untuk jualan dan nilai dalam penggunaannya. Jumlah boleh diperoleh semula ditentukan untuk aset individu, kecuali aset tidak menghasilkan aliran tunai yang sebahagian besar bebas daripada aset atau kumpulan aset lain. Apabila jumlah dibawa aset atau CGU melebihi jumlah boleh diperoleh semulanya, aset dikurangkan nilai kepada jumlah boleh diperoleh semulanya. Untuk tujuan menilai kerosotan nilai, aset dikumpulkan pada paras terendah untuk yang mana terdapat aliran tunai boleh dikenal pasti secara berasingan.

Kerugian kerosotan nilai operasi berterusan adalah diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan dalam kategori perbelanjaan yang konsisten dengan fungsi rosot nilai aset.

Penilaian dibuat pada setiap tempoh pelaporan untuk menentukan sama ada terdapat petunjuk bahawa kerugian kerosotan nilai diiktiraf sebelum ini sudah tidak lagi wujud atau telah menurun. Jika terdapat petunjuk sedemikian, Suruhanjaya akan menganggarkan aset atau jumlah boleh diperoleh semula CGU. Kerugian kerosotan nilai diiktiraf sebelum ini diterbalikkan hanya jika perubahan dalam andaian yang digunakan untuk menentukan jumlah boleh diperoleh semula daripada aset sejak kerugian kerosotan nilai terakhir diiktiraf. Pembalikan adalah terhad oleh itu jumlah dibawa aset tidak melebihi jumlah boleh diperoleh semulanya, tidak melebihi jumlah dibawa yang akan ditentukan, bersih daripada susut nilai, tiada kerugian kerosotan nilai telah diiktiraf untuk aset dalam tahun-tahun sebelumnya. Keterbalikan ini diiktiraf dalam penyata keuntungan atau kerugian kecuali aset dibawa berada pada jumlah dinilai semula, di mana keterbalikan dianggap sebagai peningkatan penilaian semula.

#### **2.18 Pengelasan semasa dan bukan semasa**

Suruhanjaya membentangkan aset dan liabiliti dalam penyata kedudukan kewangan berdasarkan pengelasan semasa dan bukan semasa.

Aset-aset yang dikelaskan sebagai semasa apabila ianya:

- dijangka akan direalisasikan atau dimaksudkan untuk dijual atau digunakan dalam kitaran operasi normal;
- dipegang terutamanya untuk tujuan perdagangan;
- dijangka akan direalisasikan dalam tempoh 12 bulan selepas tempoh pelaporan; atau
- tunai atau setara tunai kecuali disekat daripada ditukar atau digunakan untuk menyelesaikan liabiliti sekurang-kurangnya 12 bulan selepas tempoh pelaporan.

Semua aset lain diklasifikasi sebagai bukan semasa.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.18 Pengelasan semasa dan bukan semasa (samb.)**

Liabiliti semasa dikelaskan sebagai semasa apabila:

- ianya dijangka akan diselesaikan dalam kitaran operasi normal;
- ianya dipegang terutamanya untuk kegunaan perdagangan;
- ianya sepatutnya diselesaikan dalam tempoh 12 bulan selepas tempoh pelaporan; atau
- tidak ada hak tidak bersyarat untuk menangguh penyelesaian liabiliti sekurang-kurangnya 12 bulan selepas tempoh pelaporan.

Semua liabiliti lain dikelaskan sebagai bukan semasa.

**2.19 Pelarasan tahun terdahulu**

Dalam tahun ini, Suruhanjaya mengenal pasti pelarasan yang melibatkan tahun-tahun terdahulu sebagaimana dijelaskan di bawah. Suruhanjaya telah menggambarkan pelarasan secara retrospektif selaras dengan Polisi Perakaunan MFRS 108, Perubahan dalam Anggaran Perakaunan dan Kesilapan.

**(a) Hartanah, loji dan peralatan dan aset tak ketara**

Suruhanjaya melaksanakan satu langkah untuk mengkaji asetnya yang dipermudahkan sebagai modal kerja dalam pelaksanaan ("CWIP") untuk memastikan bahawa aset yang sedia untuk digunakan dalam cara yang diharatkan sebagaimana ditakrifkan dalam MFRS 116 Hartanah, Loji dan Peralatan telah dipindahkan ke kelas aset yang sesuai dan susut nilai aset-aset ini dimulakan.

Akibatnya, aset tertentu telah dikenal pasti oleh Suruhanjaya sebagai sedia digunakan dengan susut nilai bermula sejak tahun-tahun terdahulu.

**(b) Pendapatan tertunda**

Suruhanjaya, sebagai sebahagian daripada kajian sistem maklumatnya, perhatikan bahawa terdapat pembetulan pengaturcaraan kecil yang mengakibatkan pelarasan potongan bagi hasil daripada fi penguntukan radas.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)****2.19 Pelarasan tahun terdahulu (samb.)**

Kesan timbul daripada pelarasan di atas dijelaskan dalam (a) dan (b) adalah seperti berikut:

	<b>31 Disember 2016</b>	<b>Sebagaimana dinyatakan sebelum ini</b> <b>RM'000</b>	<b>Pelarasan</b> <b>RM'000</b>	<b>Sebagaimana dinyatakan semula</b> <b>RM'000</b>
<b>Penyata kedudukan kewangan</b>				
Dana terkumpul	(805,570)	107,228	(698,342)	
Hartanah, loji dan peralatan	521,167	(110,697)	410,470	
Aset tak ketara	-	924	924	
Pendapatan tertunda	(2,752,507)	2,447	(2,750,060)	
Lain-lain pemutang	(347,615)	98	(347,517)	
<b>Penyata pendapatan dan perbelanjaan dan keuntungan dan kerugian diiktiraf</b>				
Fi spektrum	(595,653)	(2,447)	(598,100)	
Susut nilai harta tanah, loji dan peralatan	36,876	28,247	65,123	
Susut nilai harta tanah pelaburan	-	11,797	11,797	
Pelunasan aset tak ketara	-	81	81	
Hartanah, loji dan peralatan dihapus kira	17	5,681	5,698	
<b>Defisit selepas cukai mewakili jumlah kerugian diiktiraf</b>	<b>(84,822)</b>	<b>(43,359)</b>	<b>(128,181)</b>	
<b>Penyata aliran tunai</b>				
Aliran tunai daripada aktiviti operasi	(67,305)	(43,359)	(110,664)	
Lebihan/(defisit) sebelum cukai				
Pelarasan bagi:				
Susut nilai harta tanah, loji dan peralatan	36,876	28,247	65,123	
Susut nilai harta tanah pelaburan	-	11,797	11,797	
Pelunasan aset tak ketara	-	81	81	
Hartanah, loji dan peralatan dihapus kira	17	5,681	5,698	
Perubahan dalam modal kerja:				
Pendapatan tertunda	2,158,379	(2,447)	2,155,932	
Lain-lain pemutang dan perbelanjaan terakru	(16,584)	(98)	(16,682)	

## Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

## 2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)

## 2.19 Pelarasan tahun terdahulu (samb.)

**Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan**

Pembelian harta tanah, loji dan peralatan  
 Pembelian aset tak ketara

	<b>31 Disember 2016</b>	
	<b>Sebagaimana dinyatakan sebelum ini</b> <b>RM'000</b>	<b>Sebagaimana dinyatakan semula</b> <b>RM'000</b>
	<b>Pelarasan</b> <b>RM'000</b>	
<b>Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan</b>		
Pembelian harta tanah, loji dan peralatan	(58,168)	478
Pembelian aset tak ketara	-	(380)

**1 Januari 2016****Penyata kedudukan kewangan**

Dana terkumpul  
 Hartanah, loji dan peralatan

	<b>Sebagaimana dinyatakan sebelum ini</b> <b>RM'000</b>	<b>Sebagaimana dinyatakan semula</b> <b>RM'000</b>
	<b>Pelarasan</b> <b>RM'000</b>	
<b>Penyata kedudukan kewangan</b>		
Dana terkumpul	(1,890,392)	63,869
Hartanah, loji dan peralatan	636,881	(63,869)

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **2. Ringkasan polisi perakaunan penting (samb.)**

#### **2.20 Anggaran dan pertimbangan perakaunan penting**

Penyediaan penyata kewangan Suruhanjaya memerlukan pengurusan membuat pertimbangan, anggaran dan andaian yang melibatkan jumlah hasil, perbelanjaan, aset dan liabiliti yang dilaporkan pada tarikh pelaporan. Walau bagaimanapun, ketidakpastian mengenai andaian dan anggaran ini boleh mengakibatkan hasil yang mungkin memerlukan pelarasan material kepada jumlah dibawa aset dan liabiliti yang terjejas pada masa hadapan.

##### **(i) Pertimbangan kritikal dibuat dalam menggunakan polisi-polisi perakaunan**

Tidak ada pertimbangan kritikal yang dibuat dalam menggunakan polisi-polisi perakaunan Suruhanjaya yang mungkin mempunyai kesan ketara ke atas jumlah yang diiktiraf dalam penyata kewangan.

##### **(ii) Sumber utama ketidakpastian anggaran**

Andaian utama mengenai masa hadapan dan lain-lain sumber utama ketidakpastian anggaran pada tarikh pelaporan, yang mempunyai risiko ketara menyebabkan pelarasan material kepada jumlah dibawa aset dan liabiliti dalam tahun kewangan berikutnya dibincangkan di bawah.

###### **(a) Kerosotan nilai pinjaman dan penghutang**

Suruhanjaya menilai setiap tarikh pelaporan sama ada jika terdapat bukti objektif bahawa penghutang telah rosot nilai. Untuk menentukan sama ada terdapat bukti objektif kerosotan nilai, Suruhanjaya mempertimbangkan faktor-faktor seperti kebarangkalian insolvensi atau kesukaran kewangan penting oleh penghutang dan ingkar atau pengurangan ketara dalam kadar kutipan.

Sekiranya terdapat bukti objektif kerosotan nilai, jumlah dan masa aliran tunai masa hadapan adalah dianggarkan berdasarkan sejarah pengalaman peristiwa lepas bagi aset dengan ciri-ciri risiko kredit yang serupa.

###### **(b) Hayat berguna harta tanah, loji dan peralatan, harta tanah pelaburan dan aset tak ketara**

Suruhanjaya menganggarkan hayat berguna harta tanah, loji dan peralatan, harta tanah pelaburan dan aset tak ketara berdasarkan tempoh dalam mana aset dijangka tersedia untuk digunakan. Anggaran hayat berguna harta tanah, loji dan peralatan, harta tanah pelaburan dan aset tak ketara dikaji secara berkala dan dikemas kini sekiranya jangkaan berbeza daripada anggaran sebelumnya disebabkan oleh perubahan fizikal, keusangan teknikal atau komersil dan had undang-undang atau lain-lain ke atas penggunaan aset. Perubahan dalam tahap penggunaan dan pembangunan ekonomi yang dijangkakan akan memberi kesan kepada hayat berguna ekonomi dan nilai baki aset-aset ini, dan oleh itu caj susut nilai ke atas aset tersebut boleh disemak.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****3. Hartanah, loji dan peralatan**

Peralatan pejabat dan komunikasi				Tanah		Modal kerja			Jumlah RM'000
	Peralatan komputer	Perabot dan kelengkapan	Kenderaan bermotor	pegangan kekal	Bangunan	Pengubah- suaian	dalam pelaksanaan		
RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	RM'000	

**Kos**

Pada 1 Januari 2017

- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	20,673	228,160	7,435	12,095	10,873	260,229	5,781	213,855	759,101
- Pelarasan tahun terdahulu	-	73,127	-	-	-	-	-	(165,130)	(92,003)
- Sebagaimana dinyatakan semula	20,673	301,288	7,435	12,095	10,873	260,229	5,781	48,724	667,098
Tambahan	808	4,388	59	1,798	-	-	476	31,454	38,983
Pelupusan	-	-	-	(714)	-	-	-	-	(714)
Dihapus kira	(5,429)	-	(2,521)	-	-	-	-	-	(7,950)
Pengelasan semula	257	36,019	-	450	-	-	-	(36,726)	-
Dipindah kepada aset tak ketara (Nota 5)	-	-	-	-	-	-	-	(15,503)	(15,503)
Pada 31 Disember 2017	16,309	341,695	4,973	13,629	10,873	260,229	6,257	27,949	681,914

**Susut nilai terkumpul**

Pada 1 Januari 2017

- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	11,014	197,962	2,756	8,450	-	17,575	177	-	237,934
- Pelarasan tahun terdahulu	-	18,694	-	-	-	-	-	-	18,694
- Sebagaimana dinyatakan semula	11,014	216,656	2,756	8,450	-	17,575	177	-	256,628
Caj bagi tahun	2,173	47,341	760	1,402	-	5,205	1,940	-	58,821
Pelupusan	-	-	-	(714)	-	-	-	-	(714)
Dihapus kira	(5,386)	-	(725)	-	-	-	-	-	(6,111)
Pada 31 Disember 2017	7,801	263,997	2,791	9,138	-	22,780	2,117	-	308,624
<b>Jumlah dibawa bersih pada 31 Disember 2017</b>	<b>8,508</b>	<b>77,698</b>	<b>2,182</b>	<b>4,491</b>	<b>10,873</b>	<b>237,449</b>	<b>4,140</b>	<b>27,949</b>	<b>373,290</b>

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****3. Hartanah, loji dan peralatan (samb.)**

	Peralatan pejabat dan komunikasi RM'000	Peralatan komputer RM'000	Perabot dan kelengkapan RM'000	Kenderaan bermotor RM'000	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Pengubah- suaian RM'000	Modal kerja dalam pelaksanaan RM'000	Jumlah RM'000
<b>Kos</b>									
Pada 1 Januari 2016									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	18,959	211,459	8,988	11,986	10,873	260,229	-	331,199	853,693
- Pelarasan tahun terdahulu	-	95,606	-	-	-	-	-	(95,606)	-
- Sebagaimana dinyatakan semula	18,959	307,065	8,988	11,986	10,873	260,229	-	235,593	853,693
Tambahan									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	539	6,063	47	1,779	-	-	5,781	75,740	89,949
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(380)	-	-	-	-	-	(98)	(478)
- Sebagaimana dinyatakan semula	539	5,683	47	1,779	-	-	5,781	75,642	89,471
Pelupusan									
Dihapus kira	-	-	-	(1,670)	-	-	-	-	(1,670)
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-	(2,466)	-	-	-	-	-	(2,466)
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(90,900)	-	-	-	-	-	-	(90,900)
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	(90,900)	(2,466)	-	-	-	-	-	(93,366)
Pengelasan semula									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	1,175	10,638	866	-	-	180,405	-	(193,084)	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	68,802	-	-	-	(180,405)	-	111,603	-
- Sebagaimana dinyatakan semula	1,175	79,440	866	-	-	-	-	(81,481)	-
Dipindah kepada hartaanah pelaburan (Nota 4)									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	-	-	-	-	-	-	(180,405)	(180,405)
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	-	-	-	-	-	-	(180,405)	(180,405)
Dipindah kepada aset tak ketara (Nota 5)									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	-	-	-	-	-	-	(625)	(625)
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	-	-	-	-	-	-	(625)	(625)
Pada 31 Disember 2016	20,673	301,288	7,435	12,095	10,873	260,229	5,781	48,724	667,098

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****3. Hartanah, loji dan peralatan (samb.)**

	Peralatan pejabat dan komunikasi RM'000	Peralatan komputer RM'000	Perabot dan kelengkapan RM'000	Kenderaan bermotor RM'000	Tanah pegangan kekal RM'000	Bangunan RM'000	Pengubah-suaian RM'000	Modal kerja dalam pelaksanaan RM'000	Jumlah RM'000
<b>Susut nilai terkumpul</b>									
Pada 1 Januari 2016									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	8,932	182,506	4,371	8,634	-	12,369	-	-	216,812
- Pelarasan tahun terdahulu	-	63,869	-	-	-	-	-	-	63,869
- Sebagaimana dinyatakan semula	8,932	246,375	4,371	8,634	-	12,369	-	-	280,681
Caj bagi tahun									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	2,082	15,456	834	1,324	-	17,003	177	-	36,876
- Pelarasan tahun terdahulu	-	40,044	-	-	-	(11,797)	-	-	28,247
- Sebagaimana dinyatakan semula	2,082	55,500	834	1,324	-	5,206	177	-	65,123
Pelupusan									
Dihapus kira	-	-	-	(1,508)	-	-	-	-	(1,508)
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-	(2,449)	-	-	-	-	-	(2,449)
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(85,219)	-	-	-	-	-	-	(85,219)
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	(85,219)	(2,449)	-	-	-	-	-	(87,668)
Dipindah kepada hartaanah pelaburan (Nota 4)									
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-	-	-	-	(11,797)	-	-	(11,797)
- Pelarasan tahun terdahulu	-	-	-	-	-	11,797	-	-	11,797
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pada 31 Disember 2016	11,014	216,656	2,756	8,450	-	17,575	177	-	256,628
<b>Jumlah dibawa bersih pada 31 Disember 2016</b>									
	9,659	84,632	4,679	3,645	10,873	242,654	5,604	48,724	410,470

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****4. Hartanah pelaburan**

	Nota	2017 RM'000	2016 RM'000	Dinyatakan semula
<b>Kos</b>				
Pada 1 Januari		472,092	291,484	
Tambahan		-	203	
Pengelasan semula daripada harta tanah, loji dan peralatan	3	-	180,405	
Pada 31 Disember		<u>472,092</u>	<u>472,092</u>	
<b>Susut nilai terkumpul</b>				
Pada 1 Januari		17,870	6,073	
Pengelasan semula daripada harta tanah, loji dan peralatan	3			
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini		-	11,797	
- Pelarasan tahun terdahulu		-	(11,797)	
- Sebagaimana dinyatakan semula		-	-	
Caj bagi tahun				
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini		11,802	-	
- Pelarasan tahun terdahulu		-	11,797	
- Sebagaimana dinyatakan semula		<u>11,802</u>	<u>11,797</u>	
Pada 31 Disember		<u>29,672</u>	<u>17,870</u>	
<b>Kerugian kerosotan nilai terkumpul</b>				
Pada 1 Januari		98,222	-	
Caj bagi tahun		-	98,222	
Pada 31 Disember		<u>98,222</u>	<u>98,222</u>	
<b>Jumlah dibawa bersih</b>				
Pada 31 Disember		<u>344,198</u>	<u>356,000</u>	
Nilai saksama harta tanah pelaburan		<u>356,000</u>	<u>356,000</u>	

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **4. Hartanah pelaburan (samb.)**

Dalam tahun kewangan terdahulu, selaras dengan MFRS 140 Hartanah Pelaburan, Suruhanjaya telah mengelaskan semula harta tanah komersil yang dihasratkan untuk dipegang bagi pendapatan sewa dan tujuan peningkatan modal, daripada harta tanah, loji dan peralatan kepada harta tanah pelaburan.

Berikut adalah diiktiraf dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan berhubung dengan harta tanah pelaburan:

	<b>2017</b> <b>RM'000</b>	<b>2016</b> <b>RM'000</b>
Pendapatan sewa	16,735	15,726
Perbelanjaan berkaitan sewa	(8,883)	(10,144)

#### **4.1 Maklumat nilai saksama**

Nilai saksama harta tanah pelaburan dikategorikan seperti berikut:

	<b>Tahap 3</b>	
	<b>2017</b> <b>RM'000</b>	<b>2016</b> <b>RM'000</b>
Tanah dan bangunan	356,000	356,000

Nilai saksama harta tanah pelaburan telah dinilai oleh jurunilai bebas yang mempunyai kelayakan diiktiraf dan mempunyai pengalaman berkenaan dalam menilai jenis harta tanah ini. Nilai saksama ditentukan berdasarkan kaedah pendekatan pendapatan.

Dalam penaksiran nilai saksama menggunakan pendekatan pendapatan, jurunilai bebas mempertimbangkan input seperti sewa kasar bulanan bagi setiap kaki persegi dan kos penyelenggaraan bulanan bagi setiap kaki persegi. Input ini diselaraskan daripada nilai asasnya yang diperoleh daripada perjanjian sewa sedia ada dan maklumat sejarah yang diselenggara oleh Suruhanjaya pada kadar berkisar antara +4% dan +28%. Nilai tersebut kemudiannya didiskaun pada kadar diskon berkisar antara 6% hingga 6.25% untuk mencapai nilai saksama harta tanah pelaburan.

#### **Analisis sensitif**

Peningkatan atau penurunan ketara dalam input yang tidak boleh diperhatikan digunakan dalam penilaian akan menghasilkan nilai saksama lebih tinggi atau lebih rendah yang sepadan harta tanah pelaburan.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****4. Hartanah pelaburan (samb.)****4.2 Kerugian kerosotan nilai hartaanah pelaburan**

Dalam tahun kewangan terdahulu, Suruhanjaya melakukan penilaian kerosotan nilai ke atas hartaanah pelaburannya menggunakan nilai saksama diperoleh oleh jurunilai bebas, sebagaimana dibincangkan di atas. Suruhanjaya perhatikan bahawa jumlah dibawa hartaanah pelaburannya adalah lebih tinggi daripada nilai saksama, yang menunjukkan kerugian kerosotan nilai berpotensi. Suruhanjaya menganggap nilai saksama yang diperoleh oleh jurunilai bebas sebagai jumlah boleh diperoleh semula hartaanah pelaburan apabila nilai saksama dikira menggunakan data yang menunjukkan keadaan pasaran semasa.

Akibatnya, Suruhanjaya mengiktiraf kerugian kerosotan nilai sebanyak RM98,222,000 dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan yang timbul daripada kajian kerosotan nilai dalam tahun terdahulu.

Dalam tahun, Suruhanjaya mengkaji hartaanah pelaburan untuk menunjukkan kerosotan nilai dan membuat kesimpulan tidak ada kerosotan sedemikian. Oleh itu, tidak ada kerugian kerosotan nilai telah diiktiraf dalam tahun.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****5. Aset tak ketara**

Nota	2017 RM'000	2016 RM'000 Dinyatakan semula
<b>Kos</b>		
Pada 1 Januari		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-
- Pelarasan tahun terdahulu	1,005	-
- Sebagaimana dinyatakan semula	1,005	-
Tambahan		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	380
- Sebagaimana dinyatakan semula	-	380
Pengelasan semula daripada hartanah, loji dan peralatan	3	
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	15,503	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	625
- Sebagaimana dinyatakan semula	15,503	625
Pada 31 Disember	16,508	1,005
<b>Susut nilai terkumpul</b>		
Pada 1 Januari		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	-	-
- Pelarasan tahun terdahulu	81	-
- Sebagaimana dinyatakan semula	81	-
Caj bagi tahun		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	3,224	-
- Pelarasan tahun terdahulu	-	81
- Sebagaimana dinyatakan semula	3,224	81
Pada 31 Disember	3,305	81
<b>Jumlah dibawa bersih</b>		
Pada 31 Disember	13,203	924

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****6. Lain-lain pelaburan**

	2017 RM'000	2016 RM'000
Deposit ditempatkan dengan bank berlesen	2,641,304	2,630,000

Purata kadar faedah berkesan dan purata matang deposit pada 31 Disember adalah seperti berikut:

	<b>Purata kadar faedah berkesan</b>		<b>Purata matang</b>	
	2017 %	2016 %	2017 hari	2016 hari
Bank-bank berlesen	3.97	4.00	335	246

**7. Fi dan lain-lain penghutang**

	2017 RM'000	2016 RM'000
<b>Fi penghutang</b>		
Fi penghutang	16,255	8,296
Tolak: Peruntukan bagi kerosotan nilai	(2,658)	(1,808)
	<u>13,597</u>	<u>6,488</u>
<b>Lain-lain penghutang</b>		
Faedah belum diterima	41,329	20,176
Deposit	1,989	1,866
Pinjaman pekerja	604	555
Pendahuluan kepada pekerja	98	51
Lain-lain	10,546	8,184
	<u>54,566</u>	<u>30,832</u>
Fi dan lain-lain penghutang	<u>68,163</u>	<u>37,320</u>

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****7. Fi dan lain-lain penghutang (samb.)**

Analisis pengusiaan:

Pengusiaan fi penghutang pada akhir tempoh pelaburan adalah seperti berikut:

	2017 RM'000	2016 RM'000
Tidak melepassi tempoh tidak rosot nilai	11,260	5,268
Melepassi tempoh tetapi tidak rosot nilai	2,337	1,220
Melepassi tempoh dan rosot nilai	2,658	1,808
	<hr/> 16,255	<hr/> 8,296

Fi penghutang tidak melepassi tempoh atau tidak rosot nilai

Fi penghutang yang tidak melepassi tempoh atau tidak rosot nilai adalah pemegang lesen yang mempunyai kepercayaan kredit dengan rekod bayaran baik.

Fi penghutang yang lampau tempoh tetapi tidak rosot nilai

Fi penghutang berjumlah sebanyak RM2,337,000 (2016: RM1,220,000) telah melepassi tempoh tetapi tidak rosot nilai memandangkan tiada kebimbangan ke atas kepercayaan kredit penghutang berkenaan dan kebolehan diperoleh semula hutang ini.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****7. Fi dan lain-lain penghutang (samb.)**Fi penghutang yang melepas tempoh dan rosot nilai

Fi penghutang yang telah rosot nilai dalam laporan dan pergerakan akaun peruntukan yang digunakan untuk merekodkan kerosotan nilai adalah seperti berikut:

	2017 RM'000	2016 RM'000
<u>Rosot nilai individu</u>		
Jumlah nominal	2,658	1,808
Tolak: Peruntukan bagi kerosotan nilai	(2,658)	(1,808)
	<hr/>	<hr/>
Pada 1 Januari	1,808	2,652
Caj bagi tahun	850	400
Keterbalikan	-	(83)
Dihapus kira	-	(1,161)
Pada 31 Disember	<hr/>	<hr/>
	2,658	1,808

Fi penghutang yang dikenal pasti sebagai dirosot nilai dalam tempoh laporan berkait dengan pemegang lesen yang gagal membuat bayaran. Ini tidak dilindungi oleh sebarang peningkatan kolateral atau kredit. Tidak ada faktor lain yang memerlukan balasan kerosotan nilai tambahan atas dasar terkumpul.

**8. Tunai dan setara tunai**

	2017 RM'000	2016 RM'000
Tunai dan baki bank	61,317	77,889
Deposit ditempatkan dengan bank-bank berlesen	58,607	284,830
	<hr/>	<hr/>
Fi dan lain-lain penghutang	119,924	362,719
Lain-lain pelaburan	68,163	37,320
Jumlah pinjaman dan penghutang	<hr/>	<hr/>
	2,641,304	2,630,000
	<hr/>	<hr/>
	2,829,391	3,030,039

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****8. Tunai dan setara tunai (samb.)**

Purata kadar faedah berkesan dan purata matang deposit setakat 31 Disember adalah seperti berikut:

	Purata kadar faedah berkesan		Purata matang	
	2017 %	2016 %	2017 hari	2016 hari
Bank-bank berlesen	2.90	3.00	3	14

**9. Dana terkumpul**

	2017 RM'000	2016 RM'000	Dinyatakan semula
Dana permulaan			
Lebihan terkumpul dibawa ke hadapan	60,000	60,000	
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	1,745,570	1,830,392	
- Pelarasan tahun terdahulu	(107,228)	(63,869)	
- Sebagaimana dinyatakan semula	1,638,342	1,766,523	
Bayaran dibuat mengikut Seksyen 38(3) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 (Akta 589)	(1,200,000)	(1,000,000)	
Lebihan/(defisit) selepas cukai	240,791	(128,181)	
	739,133	698,342	

Dana permulaan telah digunakan pada tahun-tahun yang lepas bagi membiayai modal kerja Suruhanjaya.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****10. Pendapatan tertunda**

	2017 RM'000	2016 RM'000
<b>Semasa</b>		
<b>Fi Spektrum</b>		
Fi penguntukan spektrum 3G	79,244	198,031
Fi penguntukan radas		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	120,798	186,245
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(2,447)
- Sebagaimana dinyatakan semula	<u>120,798</u>	<u>183,798</u>
Fi SA 900	100,887	50,443
Fi SA 1800	112,872	56,436
<b>Fi lesen operasi</b>		
Fi lesen kelas	189	77
	<u>413,990</u>	<u>488,785</u>
<b>Bukan semasa</b>		
<b>Fi spektrum</b>		
Fi penguntukan spektrum 3G	61,115	70,489
Fi penguntukan radas	705	664
Fi SA 900	995,999	1,068,734
Fi SA 1800	1,045,320	1,121,388
	<u>2,103,139</u>	<u>2,261,275</u>
<b>Jumlah pendapatan tertunda</b>		
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	2,517,129	2,752,507
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(2,447)
- Sebagaimana dinyatakan semula	<u>2,517,129</u>	<u>2,750,060</u>

Pendapatan tertunda adalah berkaitan dengan jumlah pendapatan tidak diperoleh daripada bayaran dibuat oleh pemegang-pemegang lesen yang akan hanya diiktiraf dalam tempoh-tempoh kewangan masa hadapan.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****11. Lain-lain pembiutang**

	2017 RM'000	2016 RM'000	Dinyatakan semula
Lain-lain Pembiutang			
Perbelanjaan terakru	26,220	50,926	
- Sebagaimana dilaporkan sebelum ini	271,908	296,689	
- Pelarasan tahun terdahulu	-	(98)	
- Sebagaimana dinyatakan semula	271,908	296,591	
Jumlah liabiliti kewangan pada kos dilunaskan	<u>298,128</u>	<u>347,517</u>	

**12. Fi lesen operasi**

Ini berkaitan fi lesen seperti fi lesen individu, fi lesen kelas dan fi pos yang dicajkan oleh Suruhanjaya kepada pemegang lesen seperti penyedia perkhidmatan rangkaian, penyedia perkhidmatan dan fasiliti rangkaian dan penyedia perkhidmatan aplikasi.

**13. Fi spektrum**

Ini berkaitan fi penguntukan spektrum dan fi penguntukan radas yang dicajkan oleh Suruhanjaya kepada pengguna untuk menggunakan satu atau lebih jalur frekuensi spesifik untuk mengendalikan fasiliti rangkaian di bawah syarat yang ditentukan.

**14. Fi penguntukan penomboran**

Ini berkaitan fi penguntukan penomboran yang dicajkan oleh Suruhanjaya kepada pemegang lesen yang memegang penguntukan nombor pendek, nombor perkhidmatan khas dan nombor mudah alih.

**15. Lain-lain pendapatan**

	2017 RM'000	2016 RM'000
Fi lesen aplikasi	4,692	4,667
Penajaan majlis	-	3,000
Fi perkhidmatan sekatan perkhidmatan selular awam	5,294	-
Pendapatan lain	<u>9,098</u>	<u>373</u>
	<u>19,084</u>	<u>8,040</u>

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **16. Perbelanjaan manfaat pekerja**

	<b>2017 RM'000</b>	<b>2016 RM'000</b>
Upah, gaji dan elaun	77,875	69,699
Kos keselamatan sosial dan insurans pekerja	3,925	3,269
Bonus	15,848	13,136
Pelan caruman dinyatakan	13,822	12,536
Perbelanjaan lain berkaitan dengan pekerja	7,586	7,754
	119,056	106,394

Termasuk dalam perbelanjaan manfaat pekerja adalah elaun, perbelanjaan dan ex-gratia kepada Anggota-anggota Suruhanjaya berjumlah RM738,045 (2016: RM833,382).

### **17. Perbelanjaan cukai**

	<b>2017 RM'000</b>	<b>2016 RM'000</b>
<b>Perbelanjaan cukai semasa</b>		
Tahun semasa	26,963	18,507
Tahun terdahulu	62	(990)
Jumlah perbelanjaan cukai pendapatan	27,025	17,517

Cukai pendapatan domestik dikira berdasarkan kadar cukai berkanun Malaysia iaitu 24% (2016: 24%) dengan anggaran lebihan/(defisit) boleh ditaksir bagi tahun ini.

Penyesuaian perbelanjaan cukai pendapatan bagi lebihan/(defisit) sebelum cukai berdasarkan kadar cukai pendapatan berkanun kepada perbelanjaan cukai pendapatan perbelanjaan pada kadar cukai pendapatan yang berkesan Suruhanjaya adalah seperti berikut:

	<b>2017 RM'000</b>	<b>2016 RM'000</b>	<b>Dinyatakan semula</b>
Lebihan/(defisit) sebelum cukai	267,816	(110,664)	
Cukai pendapatan dikira menggunakan kadar cukai Malaysia sebanyak 24% (2016: 24%)	64,276	(26,559)	
Perbelanjaan tidak boleh ditolak untuk tujuan cukai	166,011	223,455	
Pendapatan tertentu yang tidak dikenakan cukai	(203,324)	(178,389)	
Terkurang/(terlebih) peruntukan pendapatan perbelanjaan cukai pendapatan tahun sebelumnya	62	(990)	
Jumlah pendapatan perbelanjaan cukai	27,025	17,517	

Suruhanjaya telah diberikan pengecualian cukai dari Tahun Taksiran 2000 ke atas oleh Kementerian Kewangan di bawah Seksyen 127(3)(b) Akta Cukai Pendapatan, 1967. Perbelanjaan cukai semasa adalah berhubung dengan pendapatan faedah dan sewa yang tidak dikecualikan daripada cukai.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****18. Fi audit**

Fi audit Suruhanjaya sebanyak RM130,000 (2016: RM125,000) telah diiktiraf di dalam penyata pendapatan dan perbelanjaan serta keuntungan dan kerugian diiktiraf. Suruhanjaya juga menanggung fi audit Kumpulan Wang Pemberian Perkhidmatan Sejagat berjumlah RM65,000 (2016: RM55,000), yang telah diiktiraf dalam penyata ini.

**19. Komitmen modal**

	<b>2017</b> <b>RM'000</b>	<b>2016</b> <b>RM'000</b>
<b>Hartanah, loji dan peralatan</b>		
Dibenarkan tetapi tidak dikontrakkan	286,951	137,844
Dikontrakkan tetapi tidak diperuntukkan	-	64,279
	<u>286,951</u>	<u>202,123</u>
<b>Pajakan kendalian</b>		
Dikontrakkan tetapi tidak diperuntukkan	84	389

**20. Objektif dan polisi-polisi pengurusan risiko kewangan**

Suruhanjaya terdedah kepada risiko kewangan yang timbul daripada operasi dan penggunaan instrumen kewangan. Risiko kewangan utama termasuk risiko kadar faedah (nilai saksama dan aliran tunai), risiko dan risiko kredit.

Anggota-anggota Suruhanjaya telah menyemak dan bersetuju polisi-polisi dan prosedur pengurusan risiko-risiko ini, dijangka ia akan dilaksanakan oleh Pengerusi. Jawatankuasa audit memberikan pandangan pengawasan bebas kepada keberkesanan proses pengurusan risiko.

**(a) Risiko kredit**

Risiko kredit adalah risiko kerugian kewangan kepada Suruhanjaya sekiranya pemegang lesen atau pihak lain kepada instrumen kewangan gagal untuk memenuhi obligasi-obligasi kontraknya. Pendedahan Suruhanjaya kepada risiko kredit timbul terutamanya daripada fi dan lain-lain penghutangnya dan deposit ditempatkan dengan bank berlesen.

**Fi dan lain-lain penghutang***Objektif, polisi dan proses pengurusan risiko*

Pengurusan mempunyai polisi kredit dan pendedahan kepada risiko kredit diawasi atas dasar berterusan.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **20. Objektif dan polisi pengurusan risiko kewangan (samb.)**

#### **(a) Risiko kredit (samb.)**

##### **Fi dan lain-lain penghutang (samb.)**

###### *Pendedahan kepada risiko kredit, kualiti kredit dan kolateral*

Pada akhir tempoh pelaporan, pendedahan maksimum kepada risiko kredit timbul daripada fi dan lain-lain penghutang yang diwakili oleh jumlah dibawa dalam penyata kedudukan kewangan.

Pihak pengurusan telah mengambil langkah-langkah munasabah untuk memastikan agar penghutang yang tidak melepas tempoh dan tidak juga rosot nilai dinyatakan pada nilai yang boleh direalisasi. Sebahagian besar daripada penghutang ini adalah pemegang-pemegang lesen utama yang telah lama berurus niaga dengan Suruhanjaya. Suruhanjaya menggunakan analisis pengusiaan untuk mengawasi kualiti kredit fi penghutang. Mana-mana penghutang mempunyai baki ketara melepas tempoh lebih daripada 365 hari, yang dianggap mempunyai risiko kredit lebih tinggi, adalah diawasi secara individu.

Maklumat mengenai fi dan risiko kredit lain-lain penghutang dan analisis pengusiaannya dinyatakan dalam Nota 7.

##### **Deposit ditempatkan di bank berlesen**

###### *Objektif, polisi dan proses pengurusan risiko*

Deposit dibenarkan untuk ditempatkan hanya dengan bank-bank berlesen atau institusi-institusi kewangan.

###### *Pendedahan kepada risiko kredit, kualiti kredit dan kolateral*

Pada akhir tempoh pelaporan, Suruhanjaya hanya menempatkan deposit dengan bank-bank berlesen domestik. Pendedahan maksimum kepada risiko kredit diwakili oleh jumlah dibawa dalam penyata kedudukan kewangan. Suruhanjaya tidak mempunyai penumpuan khusus risiko kredit selain daripada penempatan dengan bank berlesen.

#### **(b) Risiko kecairan**

Risiko kecairan adalah risiko di mana Suruhanjaya tidak dapat memenuhi obligasi-obligasi kewangannya apabila ianya matang. Pendedahan Suruhanjaya kepada risiko kecairan timbul terutamanya daripada lain-lain pembiutangnya.

Suruhanjaya mengekalkan tahap tunai dan setara tunai yang dianggap mencukupi oleh pengurusan untuk memastikan, setakat yang mungkin, ia akan mempunyai kecairan yang mencukupi untuk memenuhi liabilitinya apabila ianya matang.

Itu tidak dijangka bahawa aliran tunai dimasukkan dalam analisis kematangan mungkin berlaku lebih awal secara ketara, atau pada jumlah yang berbeza secara ketara.

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia****20. Objektif dan polisi pengurusan risiko kewangan (samb.) (b)****Risiko kecairan (samb.)***Analisis kematangan*

Kesemua liabiliti kewangan Suruhanjaya akan matang dalam tempoh 12 bulan daripada tempoh pelaporan.

**(c) Risiko kadar faedah**

Suruhanjaya terdedah kepada risiko kadar faedah ke atas penempatan deposit tetapnya. Suruhanjaya tidak berurus niaga dalam mana-mana pertukaran kadar faedah.

*Pendedahan kepada risiko kadar faedah*

Profil kadar faedah instrumen kewangan yang mempunyai faedah ketara Suruhanjaya, berdasarkan jumlah dibawa pada akhir tempoh pelaporan adalah:

	2017 RM'000	2016 RM'000
<b>Instrumen kadar tetap</b>		
Aset kewangan		
Deposit dengan bank berlesen	<u>2,669,911</u>	<u>2,914,830</u>

*Analisis kepekaan nilai saksama bagi instrumen kadar tetap*

Suruhanjaya tidak mengambil kira sebarang aset dan liabiliti kewangan kadar tetap pada nilai saksama melalui penyata pendapatan dan perbelanjaan. Oleh itu, perubahan dalam kadar faedah pada akhir tempoh pelaporan tidak akan menjelaskan penyata pendapatan dan perbelanjaan.

**(d) Maklumat nilai saksama**

Jumlah dibawa bagi lain-lain pelaburan, tunai dan setara tunai, fi dan lain-lain penghutang dan lain-lain pembiutang secara munasabah menyamai dengan nilai saksamanya disebabkan oleh sifat jangka pendek instrumen kewangan ini.

Maklumat mengenai nilai saksama hartaanah pelaburan dinyatakan dalam Nota 4

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **21. Pihak-pihak berkaitan**

#### **Identiti pihak-pihak berkaitan**

Untuk tujuan penyata kewangan ini, pihak-pihak dianggap sebagai berkaitan kepada Suruhanjaya sekiranya Suruhanjaya mempunyai keupayaan, secara langsung atau tidak langsung, untuk mengawal atau secara bersama mengawal pihak atau melaksanakan pengaruh penting ke atas pihak dalam membuat keputusan kewangan dan kendalian, atau sebaliknya, atau di mana Suruhanjaya dan pihak adalah tertakluk kepada kawalan bersama. Pihak-pihak berkaitan mungkin individu atau entiti-entiti yang lain.

Pihak-pihak berkaitan juga termasuk pengurusan penting ditakrifkan sebagai orang-orang yang mempunyai kuasa dan tanggungjawab bagi merancang, mengarah dan mengawal aktiviti-aktiviti Suruhanjaya sama ada secara langsung atau tidak langsung. Kakitangan pengurusan penting termasuk semua Anggota-anggota Suruhanjaya, dan pengurusan kanan Suruhanjaya.

Kerajaan Malaysia ("GOM") dan termasuk entiti-entiti yang dikawal, dikawal bersama atau di bawah pengaruh penting oleh GOM dianggap sebagai pihak-pihak berkaitan Suruhanjaya. Semua urus niaga yang diproses oleh Suruhanjaya bagi entiti-entiti berkaitan dengan GOM telah dijalankan dengan perjalanan biasa perniagaan.

#### **Urus niaga pihak berkaitan penting**

Urus niaga pihak berkaitan telah dimasuki dalam perjalanan biasa perniagaan. Urus niaga pihak berkaitan Suruhanjaya dalam tahun berkenaan adalah ditunjukkan di bawah:

	<b>2017 RM'000</b>	<b>2016 RM'000</b>
Bayaran kepada entiti-entiti berkaitan dengan Kerajaan mengikut Seksyen 39(2) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 (Akta 589)	273,979	159,131
Bayaran kepada Kumpulan Wang Disatukan mengikut Seksyen 38(3) Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia 1998 (Akta 589)	200,000	1,000,000
Imbuhan kakitangan pengurusan penting	5,746	5,411

#### **(a) Imbuhan kakitangan pengurusan penting**

	<b>2017 RM'000</b>	<b>2016 RM'000</b>
Upah, gaji dan elauan	4,061	3,734
Bonus	890	963
Pelan Caruman Dinyatakan	795	714
	5,746	5,411

**Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

**22. Polisi-polisi pengurusan dana**

Objektif utama pengurusan dana Suruhanjaya adalah untuk memastikan ia mampu memenuhi liabilitinya ketika ia dijangka matang dan untuk mencapai objektif operasi.

Suruhanjaya menguruskan dana terkumpulnya dengan memperuntukkan keperluan pembiayaan masa hadapan dan menyesuaikan perbelanjaannya jika perlu. Suruhanjaya akan sentiasa memantau belanjawannya dengan membanding keputusan sebenar dan mengenal pasti kecekapan dalam operasinya.

Tiada perubahan yang dibuat kepada objektif, polisi-polisi atau prosedur-prosedur semasa tahun kewangan berakhir 31 Disember 2017 dan 2016.

**23. Prosiding undang-undang**

**(a) Channel Solution Provider Sdn Bhd**

Suruhanjaya telah menerima surat tuntutan bertarikh 16 Disember 2016 ("Surat Tuntutan") daripada Channel Solution Provider Sdn Bhd ("CSP"), yang mengkehendaki Suruhanjaya menyediakan senarai tapak bagi pemasangan peranti dan jumlah layak untuk memenuhi pencapaian ke-8 berjumlah RM8,314,234.04, sejajar dengan Perjanjian bertarikh 14 Mei 2013 yang dimeterai antara Suruhanjaya dan CSP ("Perjanjian").

Jumlah kontrak di bawah Perjanjian adalah RM151,500,000.00. Pada tarikh Surat Tuntutan, Suruhanjaya telah membuat bayaran sebanyak RM90,900,000.00 kepada CSP berdasarkan kerja yang telah dilaksanakan. Baki jumlah tunggakan berdasarkan Perjanjian adalah sebanyak RM60,600,000.00.

Memandangkan CSP didapati tidak mematuhi beberapa terma dan syarat tertentu dalam Perjanjian, Suruhanjaya tidak membuat bayaran sebagaimana yang diminta dalam Surat Tuntutan. Bagaimanapun, CSP mendakwa kegagalan berkenaan disebabkan Suruhanjaya tidak menyediakan senarai tapak kepada mereka untuk proses pemasangan peranti.

Atas nasihat peguam cara, pada 3 Julai 2017, kedua-dua pihak bersetuju untuk menandatangani perjanjian penyelesaian sebanyak RM25,000,000.00, yang telah dibayar oleh Suruhanjaya pada 12 Julai 2017 sebagai penyelesaian penuh dan muktamad. Jumlah telah diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam penyata kewangan sepanjang tahun sebagai penyelesaian penuh dan akhir.

## **Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia**

### **23. Prosiding undang-undang (samb.)**

#### **(b) Nuemera (M) Sdn Bhd**

Peguam cara Nuemera telah mengeluarkan surat tuntutan ("LOD") bertarikh 19 Januari 2018 kepada Suruhanjaya yang menuntut penyelesaian bayaran belum dijelaskan sebanyak RM57,128,700.00, di bawah Perjanjian Perkhidmatan Penyekatan Selular Awam ("PCBS") dan Lembaran Terma. Suruhanjaya telah mengenal pasti berlakunya kebocoran data pelanggan syarikat telekomunikasi yang disiarkan di Lowyat.net.forum ("Pelanggaran Data") pada 18 Oktober 2017 dan telah menahan semua bayaran kepada Nuemera di bawah Perjanjian PCBS dan Lembaran Terma.

Mengetahui Pelanggaran Data yang dikaitkan dengan data dalam Sistem PCBS, Suruhanjaya memberi maklum balas kepada Nuemera melalui surat bertarikh 26 Januari 2018 yang menyatakan kebimbangannya berhubung dengan Pelanggaran Data, dan juga pendirian Suruhanjaya untuk menggantung Perjanjian PCBS dan Lembaran Terma, dan keputusan untuk menahan apa-apa bayaran kepada Nuemera sementara menunggu siasatan oleh Polis Diraja Malaysia ("PDRM") dan mengenal pasti pihak yang bertanggungjawab.

Nuemera menyatakan kebimbangannya melalui surat bertarikh 8 Februari 2018 atas keputusan Suruhanjaya untuk menggantung tanpa sijil oleh Yang di-Pertuan Agong untuk menunjukkan kecemasan, sebagaimana yang dinyatakan di bawah seksyen 266 Akta Komunikasi dan Multimedia ("CMA") 1998.

Suruhanjaya seterusnya memaklumkan melalui surat bertarikh 9 Februari 2018 yang menyatakan bahawa ia tidak menerima pendapat Nuemera bahawa Suruhanjaya hendaklah membuat bayaran sebagaimana dituntut dalam LOD disebabkan kegagalan Nuemera untuk menguruskan Penyelesaian PCBS dan Pelanggaran Data, dan Suruhanjaya tidak bergantung pada Seksyen 266 CMA 1998 tetapi sebaliknya bergantung pada peruntukan kontrak antara pihak-pihak.

Nuemera memfailkan permohonan di Mahkamah Tinggi pada 3 April 2018 bagi injunsi interim untuk memihak kepada Nuemera berikutan tindakan Suruhanjaya menggantung pengaturan di bawah Perjanjian PCBS dan Lembaran Terma, yang telah ditolak oleh Mahkamah Tinggi pada 3 Mei 2018 dengan kos sebanyak RM10,000.00.

Nuemera memfailkan rayuan pada 4 Mei 2018 terhadap keputusan Mahkamah Tinggi di Mahkamah Rayuan.

Nuemera telah menyampaikan Notis Timbangtara kepada Suruhanjaya bertarikh 27 Februari 2018 ("NOA") untuk menyelesaikan pertikaian berhubung dengan bayaran belum dijelaskan. Suruhanjaya telah memberi jawapan memfailkan jawapan pada 14 Ogos 2018 kepada Pusat Timbang Tara Antarabangsa Asia (KL).

Pada tarikh pelaporan, Suruhanjaya telah mengakrukan bagi kos perkhidmatan yang diterima, sementara menunggu keputusan NOA.

